

Grupa Kapitałowa
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółki Akcyjnej

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2019 i za rok obrotowy zakończony
tego dnia

Spis treści

Słownik	4
Podsumowanie	7
Podstawa sporządzenia	7
Działalność i wyniki operacyjne Grupy PZU	7
System zarządzania	9
Profil ryzyka	9
Wycena dla celów wypłacalności	10
Zarządzanie kapitałem.....	10
A. Działalność i wyniki operacyjne.....	12
A.1. Działalność	12
A.2. Wynik z działalności operacyjnej	16
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	19
A.4. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	21
A.5. Wszelkie inne informacje	21
B. System zarządzania	25
B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania	25
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	32
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	34
B.4. System kontroli wewnętrznej	38
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego.....	40
B.6. Funkcja aktuarialna.....	41
B.7. Outsourcing.....	42
C. Profil ryzyka.....	43
C.1. Ryzyko aktuarialne.....	48
C.2. Ryzyko rynkowe	54
C.3. Ryzyko kredytowe / ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	55
C.4. Ryzyko płynności.....	57
C.5. Ryzyko operacyjne	58
C.6. Pozostałe istotne ryzyka	59
D. Wycena aktywów i zobowiązań	63
D.1. Aktywa	63
D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	69
D.3. Inne zobowiązania	76
D.4. Alternatywne metody wyceny	80
D.5. Wszelkie inne informacje	83
E. Zarządzanie kapitałem	84
E.1. Środki własne	84

E.2.	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	89
E.3.	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	90
E.4.	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	90
E.5.	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	90
E.6.	Wszelkie inne informacje	90
Spis załączników		91

Słownik

- 1) **BFG** – Bankowy Fundusz Gwarancyjny;
- 2) **Bilans ekonomiczny** – bilans Grupy PZU sporządzony zgodnie z zasadami wyceny Systemu WII;
- 3) **DAC** – aktywowane koszty akwizycji (ang. *deferred acquisition costs*);
- 4) **Dyrektywa WII** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 5) **EIOPA** – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority);
- 6) **GPW** – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA;
- 7) **Grupa Kapitałowa PZU, Grupa PZU** – PZU jako jednostka dominująca oraz jednostki od niej zależne, w tym jednostki zależne w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości;
- 8) **Jednostka Grupy PZU** – PZU lub jednostka zależna;
- 9) **Jednostka zależna** – jednostka gospodarcza (w tym jednostka niebędąca spółką kapitałową, jak np. spółka cywilna, fundusz inwestycyjny), która pośrednio lub bezpośrednio kontrolowana jest przez PZU; fakt sprawowania kontroli wynika z przesłanek opisanych w Międzynarodowym Standardzie Sprawozdawczości Finansowej 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”;
- 10) **KNF, organ nadzoru** – Komisja Nadzoru Finansowego;
- 11) **Konglomerat Finansowy Grupy PZU** – konglomerat finansowy w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 roku o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 2146 z późn. zm), w którym PZU pełni rolę podmiotu wiodącego;
- 12) **KSH** – Kodeks spółek handlowych z dnia 15 września 2000 roku (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 505, z późn. zm);
- 13) **MCR** – minimalny wymóg kapitałowy w systemie WII (ang. *minimum capital requirement*);
- 14) **MSSF** – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 31 grudnia 2019 roku zostały opublikowane i weszły w życie;
- 15) **NBP** – Narodowy Bank Polski;
- 16) **Oddziały PZU** - placówki terenowe PZU i PZU Życie, prowadzące działalność ubezpieczeniową w zakresie bezpośredniej obsługi klienta, w tym sprzedaży produktów;
- 17) **ORSA** – własna ocena ryzyka i wypłacalności (ang. *own risk and solvency assessment*) – ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi i wymogami odnoszącymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz istotności, z którą profil ryzyka odbiega od założeń leżących u podstaw kapitałowego wymogu wypłacalności, dokonywana na podstawie „Polityki przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności Grupy PZU, PZU SA i PZU Życie SA”, zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej oraz wytycznymi EIOPA;
- 18) **PIU** – Polska Izba Ubezpieczeń;
- 19) **PSR** – Polskie Standardy Rachunkowości, określone w ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, w szczególności rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 roku, poz. 562), rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz.U. z 2017 roku, poz. 277, z późn. zm.); w sprawach nieuregulowanych w ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości lub MSSF;
- 20) **PZU** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna;
- 21) **PZU Życie** - Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna;

- 22) **SCR** – (ang. *solvency capital requirement*) kapitałowy wymóg wypłacalności w systemie WII, który zgodnie z art. 336 rozporządzenia delegowanego składa się z następujących pozycji: kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego na podstawie danych skonsolidowanych zgodnie z zasadami określonymi dla formuły standardowej, proporcjonalnego udziału wymogów kapitałowych (w tym hipotetycznych) jednostek z innych sektorów finansowych, wymogu dla jednostek powiązanych niekonsolidowanych metodą pełną;
- 23) **System WII** – całość wymogów prawnych określonych zapisami Dyrektywy WII i regulacji wydanych na jej podstawie. Dyrektywa WII zaimplementowana została do polskiego porządku prawnego ustawą o działalności ubezpieczeniowej;
- 24) **QRT** – kwartalne i roczne ilościowe formularze sprawozdawcze;
- 25) **rozporządzenie CRR** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012;
- 26) **rozporządzenie delegowane** – rozporządzenie delegowane z dnia 10 października 2014 roku uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) z późn. zm.;
- 27) **rozporządzenie wykonawcze dotyczące SFCR** – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 roku ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE;
- 28) **sprawozdanie SFCR** – sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Grupy PZU;
- 29) **skonsolidowane sprawozdanie finansowe** – skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU sporządzone zgodnie z MSF;
- 30) **Strategia Grupy PZU** – Strategia Grupy PZU na lata 2017 – 2020 „**Nowe PZU – więcej niż ubezpieczenia**”;
- 31) **TSUE** – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- 32) **unit-linked** – produkt ubezpieczeniowy o charakterze inwestycyjnym związany z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym, w którym ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający;
- 33) **ustawa o biegłych rewidentach** – ustawa z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. z 2019, poz. 1421, z późn. zm.);
- 34) **ustawa o działalności ubezpieczeniowej** – ustawa z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2020 roku poz. 895);
- 35) **ustawa o funduszach inwestycyjnych** – ustawa z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (t.j. z 2020 roku, poz. 95, z późn. zm.);
- 36) **ustawa o obrocie instrumentami** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 89, z późn. zm.);
- 37) **ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów** – ustawa z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 369, z późn. zm.);
- 38) **ustawa o rachunkowości** – ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 351, z późn. zm.);
- 39) **ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami** - ustawa z dnia 9 czerwca 2016 roku o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1885, z późn.zm.);
- 40) **ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym** – ustawa z dnia 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1302, z późn. zm.);
- 41) **ustawa Prawo Bankowe** – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo Bankowe (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 2357, z późn.zm.);
- 42) **wytyczne EIOPA** – Wytyczne EIOPA dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania;

-
- 43) **Zasady Ładu Korporacyjnego** – Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez KNF, obowiązujące od 1 stycznia 2015 roku;
- 44) **Nazwy jednostek:**
1. **AAS Balta** – Apdrošināšanas Akciju Sabiedriba Balta.
 2. **Alior Bank** – Alior Bank SA.
 3. **CM Medica** – Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.
 4. **CM św. Łukasza** – Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.
 5. **Elvita** - Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.
 6. **FCM** - FCM Zdrowie sp. z o.o. (dawniej Falck Centra Medyczne sp. z o.o.)
 7. **Gamma** – Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.
 8. **Grupa Kapitałowa Alior Banku** – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi: Alior Services sp. z o.o., Alior Leasing sp. z o.o., Meritum Services ICB SA, Alior TFI SA, New Commerce Services sp. z o.o., Absource sp. z o.o., Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o., Corsham sp. z o.o., RBL_VC sp. z o.o.
 9. **Grupa Kapitałowa Pekao** – Pekao wraz z jednostkami zależnymi: Pekao Bankiem Hipotecznym SA, Pekao Leasing sp. z o.o., Pekao Investment Banking SA, Pekao Faktoring sp. z o.o., Pekao Powszechnym Towarzystwem Emerytalnym SA w likwidacji, Pekao TFI SA, Centrum Kart SA, Pekao Financial Services sp. z o.o., Pekao Direct sp. z o.o., Pekao Property SA w likwidacji, FPB – Media sp. z o.o. w upadłości, Pekao Funduszem Kapitałowym sp. z o.o. w likwidacji, Pekao Investment Management SA, Domem Inwestycyjnym Xelion sp. z o.o.
 10. **Link4** – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA.
 11. **Pekao** – Bank Pekao SA.
 12. **Proelmed** – Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.
 13. **Prof-med** - Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.
 14. **PTE PZU** – Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA.
 15. **PZU LT GD** - UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas.
 16. **PZU CO** – PZU Centrum Operacji SA.
 17. **PZU Ukraine** – PrJSC IC PZU Ukraine.
 18. **PZU Ukraine Life** – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance.
 19. **SU Krystynka** – Sanatorium Uzdrowskowie „Krystynka” sp. z o.o.
 20. **TFI PZU SA** – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA.
 21. **Tomma** - Tomma Diagnostyka Obrazowa SA.
 22. **TUW PZUW** – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Podsumowanie

Podstawa sporządzenia

Obowiązek ujawnienia niniejszego sprawozdania SFCR wynika z art. 412 ustawy o działalności ubezpieczeniowej implementującej wymogi Dyrektywy WII do krajowego porządku prawnego. Układ sprawozdania jest zgodny z załącznikiem XX rozporządzenia delegowanego, z zastrzeżeniem, że ujawniane są wyłącznie informacje mające zastosowanie do działalności prowadzonej przez Grupę PZU.

Sprawozdanie SFCR sporządzono zgodnie z przepisami:

- ustawy o działalności ubezpieczeniowej;
- rozporządzenia delegowanego;
- wytycznych EIOPA;
- rozporządzenia wykonawczego dotyczącego SFCR.

Wycenę aktywów, zobowiązań oraz środków własnych wykonano w oparciu o przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej, rozporządzenia delegowanego oraz wytycznych EIOPA w sprawie ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, wytycznych EIOPA dotyczących wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz wytycznych EIOPA w sprawie klasyfikacji środków własnych z uwzględnieniem wymogów dla grup kapitałowych.

SCR obliczany jest zgodnie z art. 336 rozporządzenia delegowanego i składa się z następujących pozycji: kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego na podstawie danych skonsolidowanych zgodnie z zasadami określonymi dla formuły standardowej, proporcjonalnego udziału wymogów kapitałowych (w tym hipotetycznych) jednostek z innych sektorów finansowych, wymogu dla jednostek powiązanych niekonsolidowanych metodą pełną. Podstawowym celem SCR jest jak najpełniejsze odzwierciedlenie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w niniejszym sprawozdaniu wykazane są w milionach złotych.

Działalność i wyniki operacyjne Grupy PZU

Grupa PZU, na której czele stoi PZU, jest największą instytucją finansową w Polsce oraz Europie Środkowo-Wschodniej.

Skonsolidowane aktywa Grupy PZU wg MSSF wynoszą 343 340 mln zł. Grupa PZU świadczy usługi w pięciu krajach.

Jednostki Grupy PZU są aktywne nie tylko w ubezpieczeniach na życie i majątkowych, ale także w bankowości oraz obszarze produktów inwestycyjnych, emerytalnych i ochrony zdrowia. W ramach partnerstw strategicznych świadczą usługi assistance dla klientów indywidualnych oraz przedsiębiorstw.

Strategiczną ambicją Grupy PZU w podejściu do budowania relacji z klientem jest integracja wszystkich obszarów działalności wokół klienta. Dzięki temu możliwe jest dostarczanie produktów i usług dobrze dopasowanych do potrzeb klienta, w odpowiednim dla niego miejscu i czasie oraz kompleksowe reagowanie na inne jego potrzeby. Wsparciem tego procesu jest wykorzystanie narzędzi bazujących na sztucznej inteligencji, big data i rozwiązaniach mobilnych, które przyczyniają się do budowy trwałej przewagi technologicznej w zakresie zintegrowanej obsługi klienta.

Realizacja ambicji PZU przebiega w oparciu o 12 kluczowych inicjatyw stanowiących fundament Strategii Grupy PZU:

- połączenie bazy danych i stworzenie jednego wspólnego CRM (ang. *customer relationship management*) w ramach Grupy PZU / pełen obraz klienta (widok 360 stopni);
- lepsze dopasowanie ceny do ryzyka i wrażliwości cenowej (Taryfikacja 3.0);
- wdrożenie rozwiązań z dziedziny sztucznej inteligencji;
- rozwój współpracy z bankami;
- uproszczenie oferty produktowej, w tym prosty język;

- uniwersalizacja sieci sprzedaży;
- rozwój sprzedaży PZU Zdrowie SA;
- rozwój sprzedaży i konsolidacja PZU Inwestycje;
- wdrożenie nowego portalu „moje.pzu.pl”;
- rozwój oferty direct;
- wdrożenie programu lojalnościowego na poziomie Grupy PZU;
- zintegrowany model obsługi MSP.

Grupa PZU posiada w swojej strukturze dwa banki - Alior Bank (w Grupie PZU od 2015 roku) i Pekao (w Grupie PZU od 2017 roku), odgrywające ważną rolę na krajowym rynku finansowym.

W ramach poszczególnych pozycji wyniku operacyjnego za 2019 rok Grupa PZU odnotowała:

- wzrost składki przypisanej brutto o 3,1% w stosunku do 2018 roku, do poziomu 24 191 mln zł. Wzrost dotyczył głównie ubezpieczeń inwestycyjnych i ochronnych sprzedawanych we współpracy z bankami, rozwoju sprzedaży w spółkach zagranicznych oraz wyższej sprzedaży w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych, w tym pozyskania w IV kwartale 2019 roku z rynku umowy o wysokiej wartości jednostkowej w ramach reasekuracji czynnej. Po uwzględnieniu udziału reasekuratorów i zmiany stanu rezerw składki, składka zarobiona netto wyniosła 23 090 mln zł i była o 3,3% wyższa niż w 2018 roku;
- wzrost dochodów z działalności lokacyjnej po uwzględnieniu kosztów odsetkowych. W 2019 roku oraz 2018 roku wyniosły one odpowiednio 9 211 mln zł oraz 7 849 mln zł. Wzrosły zarówno dochody z lokat wygenerowane na działalności bankowej, jak i z wyłączeniem działalności bankowej. W ramach działalności bankowej wzrost wyniku spowodowany był w szczególności rozwojem sprzedaży produktów kredytowych, zarówno w Pekao, jak i w Alior Banku, m.in. dzięki korzystnej koniunkturze gospodarczej oraz niskim poziomom stóp procentowych częściowo zniwelowanym negatywnym wpływem wyroku TSUE (Trybunał przesądził, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsument jest uprawniony do obniżki wszystkich kosztów wchodzących w skład całkowitego kosztu kredytu). Dochody z działalności inwestycyjnej, z wyłączeniem działalności bankowej, wzrosły głównie w efekcie lepszego wyniku osiągniętego na notowanych instrumentach kapitałowych. Przyczyniła się do tego poprawa koniunktury na GPW – nieznaczny wzrost indeksu w 2019 roku, wobec silnego spadku w roku ubiegłym. Korzystna koniunktura na GPW przełożyła się również na wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów stanowiących pokrycie produktów inwestycyjnych, które pozostają bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ są równoważone przez wzrost rezerw ujmowanych w odszkodowaniach i wypłaconych świadczeniach;
- wyższy poziom odszkodowań i wypłaconych świadczeń. Ukształtowały się one na poziomie 15 695 mln zł, co oznacza, że wzrosły o 7,8% w porównaniu z 2018 rokiem. Wzrost dotyczył w szczególności ubezpieczeń na życie, w związku z wyższym wynikiem z działalności inwestycyjnej, w większości portfeli produktów unit-linked, wobec ujemnych wyników osiągniętych w roku ubiegłym (efekt ten pozostaje bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ wzrost pozycji odszkodowań i wypłaconych świadczeń równoważony jest przez zmiany wyniku netto z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów stanowiących pokrycie produktów inwestycyjnych). Poza tym, wyższy poziom odszkodowań i wypłaconych świadczeń w ubezpieczeniach od ognia i innych szkód majątkowych był efektem wystąpienia ponadnormatywnej liczby szkód powodowanych przez zjawiska atmosferyczne;
- wyższe koszty akwizycji (wzrost o 233 mln zł r/r) zarówno w segmencie klienta masowego, jak i korporacyjnego. Wzrost ten był w szczególności efektem zmiany struktury kanałów sprzedaży w PZU, rozwojem sprzedaży oraz zmieniającą się strukturą portfela w segmentach masowym i korporacyjnym w kierunku większego udziału produktów pozakomunikacyjnych;
- utrzymanie kosztów administracyjnych na poziomie zbliżonym do ubiegłego roku (6 606 mln zł względem 6 609 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku). Koszty administracyjne segmentu działalności bankowej (bez uwzględnienia korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej) spadły o 139 mln zł w związku z utrzymaniem dyscypliny kosztowej w obu bankach oraz rozwiązaniem części rezerwy na odroczone składniki wynagrodzeń w Alior Banku. Jednocześnie koszty administracyjne w segmentach działalności ubezpieczeniowej w Polsce ukształtowały się na poziomie wyższym o 96 mln zł względem roku ubiegłego. Ich zmiana wynikała w znacznej mierze z wyższych kosztów osobowych w związku z presją płacową na rynku;

- wyższe ujemne saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych wynoszące 2 832 mln zł. Zmiana wynikała głównie ze wzrostu opłat na BFG, negatywnego wpływu wyroku TSUE w sprawie kredytów konsumenckich oraz wyższego poziomu podatku od instytucji finansowych, ze względu na wzrost aktywów będących przedmiotem opodatkowania (stawki podatku nie zmieniły się). Opłaty na BFG wzrosły z 372 mln zł w 2018 roku do poziomu 611 mln zł w 2019 roku, utworzono rezerwę na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania w związku negatywnym wpływem wyroków TSUE w sprawie kredytów konsumenckich oraz kredytów hipotecznych w CHF w wysokości 294 mln zł, a obciążenie Grupy PZU (łącznie na działalności ubezpieczeniowej oraz bankowej) podatkiem od instytucji finansowych w 2019 roku wyniosło 1 134 mln zł względem 1 092 mln zł w 2018 roku.

Grupa PZU charakteryzuje się wysokim poziomem bezpieczeństwa prowadzonej działalności. Potwierdzają to zarówno wysokie współczynniki adekwatności kapitałowej, jak i ocena amerykańskiej agencji ratingowej S&P Global Ratings na poziomie A-.

14 czerwca 2019 roku agencja ratingowa S&P Global Ratings podwyższyła perspektywę ratingową PZU ze stabilnej do pozytywnej. 6 kwietnia 2020 roku, w związku pandemią COVID-19 i wynikającym z niej pogorszeniem się warunków finansowych i biznesowych w Polsce, agencja ratingowa S&P Global Ratings obniżyła perspektywę ratingową PZU z pozytywnej do stabilnej. Rating siły finansowej i rating kredytowy PZU pozostał na poziomie A-.

Dywidenda z zysku za 2018 rok (wypłacona 5 września 2019 roku), wyniosła 2,80 zł na akcję, co stanowi wzrost o 12,0% r/r.

System zarządzania

Obowiązujący w jednostkach Grupy PZU system zarządzania, w tym organizacja, jest adekwatny do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspiera skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

System zarządzania jednostek Grupy PZU obejmuje w szczególności struktury organizacyjne oraz rozwiązania formalno-procesowe wymagane przepisami prawa oraz wynikające ze specyfiki wymogów regulacyjnych wobec poszczególnych typów jednostek. Podział kompetencji w ramach struktur organizacyjnych Zarządu pomiędzy poszczególne osoby uczestniczące w zarządzaniu jednostką jest określony poprzez system regulacji wewnętrznych i pełnomocnictw.

Modelowe rozwiązania są wypracowywane i implementowane na poziomie PZU. Wdrożenie ich w jednostkach Grupy PZU następuje z uwzględnieniem skali, specyfiki i charakteru prowadzonej przez nie działalności.

System zarządzania obejmuje w szczególności rozwiązania mające na celu zapewnienie przestrzegania przez jednostki Grupy PZU wymogów regulacyjnych oraz skuteczność i wydajność operacji oraz zabezpieczenie dostępności i wiarygodności informacji finansowych i niefinansowych.

W okresie sprawozdawczym w Grupie PZU nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie systemu zarządzania.

Profil ryzyka

Profil ryzyka Grupy PZU wynika ze strategii oraz planów biznesowych Grupy PZU i jest okresowo monitorowany i kontrolowany. Najistotniejsze ryzyka to ryzyko aktuarialne i ryzyko rynkowe, co wynika ze skali działalności prowadzonej przez jednostki Grupy PZU oraz wielkości środków uzyskanych w wyniku głównej działalności i przeznaczonych do inwestowania.

W ramach obowiązujących przepisów systemu WII, Grupa PZU wylicza SCR odpowiadający wielkości dopuszczonych środków własnych, które umożliwiają Grupie PZU pokrycie znacznych, nieprzewidzianych strat w przeciągu jednego roku, SCR ma zapewniać dostateczne zabezpieczenie interesów ubezpieczonych.

Ze względu na rodzaj działalności i istotne ryzyka, formuła standardowa, zaproponowana przez przepisy, dobrze obrazuje wymóg kapitałowy i dlatego jest stosowana przez Grupę PZU.

SCR dla Grupy PZU obejmuje m.in. ryzyka: aktuarialne, rynkowe, niewypłacalności kontrahenta i operacyjne oraz korektę z tytułu zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat. Ponadto, w wymogu kapitałowym w oddzielnej kategorii, uwzględnia się wymogi dla jednostek zależnych niepodlegających konsolidacji metodą pełną, w szczególności wymogi dla jednostek zależnych z innych niż ubezpieczeniowy sektorów finansowych.

SCR wyniósł na koniec 2019 roku 10 398 mln zł i wzrósł o 2% w stosunku do końca 2018 roku. Wzrost wynika w głównej mierze ze wzrostu ryzyka rynkowego i ryzyka aktuarialnego.

Wzrost wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego był głównie konsekwencją wzrostu wymogów kapitałowych w podmodule ryzyka spreadu kredytowego, co wynika z przyjętej strategii inwestycyjnej, zmierzającej do zwiększenia zaangażowania w zagraniczne obligacje korporacyjne.

W roku 2019 odnotowano wzrost wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie o 85 mln zł oraz dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych o 34 mln zł. Zmiany w głównej mierze wynikały z rozwoju portfela tych segmentów ubezpieczeń oraz aktualizacji założeń statystycznych w PZU Życie.

W roku 2019 odnotowano nieznaczny wzrost ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie w związku z rozwojem biznesu ubezpieczeń majątkowo-osobowych.

Wycena dla celów wypłacalności

Grupa PZU wycenia aktywa i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w wartości godziwej. Wartość godziwą ustala się według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań. W przypadku braku aktywnego rynku, zastosowane zostały alternatywne metody wyceny spośród trzech dopuszczonych przepisami systemu WII: rynkowej, dochodowej lub kosztowej.

Najistotniejsze grupy aktywów według bilansu ekonomicznego Grupy PZU to: dłużne papiery wartościowe, udziały w jednostkach powiązanych, aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, pożyczki, depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych, nieruchomości.

Główne różnice w wycenie ww. aktywów w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym wg MSSF dotyczą dłużnych papierów wartościowych i pożyczek. Różnice te wynikają przede wszystkim z faktu, że w bilansie ekonomicznym ww. aktywa wycenione są w wartości godziwej, natomiast w sprawozdaniu finansowym wg MSSF stosowane są metody wyceny oparte na koszcie historycznym.

Najistotniejsze grupy zobowiązań według bilansu ekonomicznego Grupy PZU to: rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, zobowiązania podporządkowane, rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz pozostałe zobowiązania.

W przypadku zobowiązań podporządkowanych różnica wyceny pomiędzy wartością wg MSSF a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny – wg MSSF w zamortyzowanym koszcie, a dla celów bilansu ekonomicznego w wartości godziwej lecz bez korygowania własnego spreadu kredytowego z dnia powstania zobowiązania.

Grupa PZU wycenia rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości, której inny zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji (zakład odniesienia) mógłby zgodnie z oczekiwaniami zażądać za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych oraz wywiązanie się z nich. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, zgodnie z art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

W okresie sprawozdawczym najistotniejszą zmianą w sposobie wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe było ujęcie w bilansie ekonomicznym aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu i zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu zgodnie z nowym standardem MSSF 16 Leasing, który wszedł w życie 1 stycznia 2019 roku. W zakresie wyceny najlepszego oszacowania w 2019 roku zmieniła się stopa wolna od ryzyka stosowana do dyskontowania przepływów oraz – w przypadku najlepszego oszacowania w ubezpieczeniach na życie – założenia o śmiertelności, wypadkowości i rezygnacji.

Zarządzanie kapitałem

Celem polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU jest koncentracja na stopie zwrotu dla akcjonariuszy poprzez efektywne zarządzanie kapitałem, przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje.

W 2019 roku Grupa PZU spełniała wymogi wypłacalności i posiadała dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności. Na 31 grudnia 2019 roku SCR dla Grupy PZU wynosił 10 398 mln zł, a dopuszczone środki własne na pokrycie SCR wyniosły 25 467 mln zł, w tym podstawowe środki własne w kategorii 1 – 22 129 mln zł oraz kategorii 2 – 3 338 mln zł, co zapewniało współczynnik pokrycia SCR dopuszczonymi środkami własnymi na poziomie 245%. MCR wynosił 3 870 mln zł, a dopuszczone środki własne na pokrycie MCR wyniosły 16 285 mln zł, w tym podstawowe środki własne zaliczone do kategorii 1 – 15 511 mln zł oraz kategorii 2 – 774 mln zł, co zapewniało współczynnik pokrycia MCR dopuszczonymi środkami własnymi na poziomie 421%.

Wzrost dopuszczonych środków własnych w stosunku do 2018 roku wyniósł 2 717 mln zł (o 12%) i jest wynikiem oczekiwań KNF dotyczących zatrzymania całości wypracowanego zysku za 2019 rok i w konsekwencji ujęcia w kalkulacji środków własnych przewidywanych dywidend w wartości zerowej.

SCR w 2019 roku wzrósł o 2% w stosunku do 2018 roku i wynika w głównej mierze ze wzrostu ryzyka rynkowego i ryzyka aktuarialnego. MCR spadł o 2% w stosunku do 2018 roku. Był on spowodowany spadkiem MCR w PZU wynikającym ze zmniejszenia SCR tej jednostki.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Nazwa i forma prawna

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU, Al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

A.1.2. Organ nadzoru sprawujący nadzór nad Grupą PZU

Organ nadzoru odpowiedzialny za nadzór finansowy nad Grupą PZU:

Komisja Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa.

A.1.3. Biegły rewident Grupy PZU

Justyna Zań, nr w rejestrze 12750, działający w imieniu firmy audytorskiej KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., nr na liście 3546, ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, Polska.

A.1.4. Udziałowcy posiadający znaczne pakiety akcji PZU

Na 31 grudnia 2019 roku akcjonariat PZU prezentował się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu ¹⁾	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
1	Skarb Państwa	295 217 300	34,1875%
2	Pozostali akcjonariusze	568 305 700	65,8125%
Razem		863 523 000	100,0000%

¹⁾ Na podstawie raportu bieżącego nr 22/2019 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PZU, które odbyło się 6 września 2019 roku.

A.1.5. Prawna struktura Grupy PZU

Strukturę kapitałową Grupy PZU według stanu na 31 grudnia 2019 roku zaprezentowano w załączniku nr 1 do sprawozdania SFCR¹.

Informację na temat wszystkich jednostek Grupy PZU przedstawiono w formularzu S.32.01.22 stanowiącym załącznik nr 2 do sprawozdania SFCR.

A.1.6. Istotne linie biznesowe Grupy PZU oraz istotne obszary geograficzne, na których Grupa PZU prowadzi działalność

Grupa PZU, jest największą instytucją finansową w Polsce oraz Europie Środkowo-Wschodniej. Na jej czele stoi PZU, którego tradycje sięgają 1803 roku, kiedy powstało pierwsze na ziemiach polskich towarzystwo ubezpieczeniowe. Skonsolidowane aktywa Grupy PZU wg MSSF wynoszą 343 340 mln zł. Grupa PZU świadczy usługi w pięciu krajach. Jednostki Grupy PZU są aktywne nie tylko w ubezpieczeniach na życie i majątkowych, ale także w bankowości, obszarze produktów inwestycyjnych, emerytalnych i ochrony zdrowia.

Od ponad 200 lat tym, co stanowi tożsamość Grupy PZU jest działalność ubezpieczeniowa, która koncentruje się na zapewnieniu spokoju i poczucia bezpieczeństwa ubezpieczonym, poprzez oferowanie kompleksowej ochrony ubezpieczeniowej we wszystkich najważniejszych dziedzinach życia prywatnego, publicznego i gospodarczego. Jednostki Grupy PZU, które oferują ubezpieczenia w Polsce to: PZU, Link4 i TUW PZUW (ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe) oraz PZU Życie (ubezpieczenia na życie).

PZU oferuje szeroki zakres ubezpieczeniowych produktów majątkowych i osobowych, zarówno na terenie Polski, jak i poza jej granicami, w tym ubezpieczenia komunikacyjne, majątkowe, osobowe, rolne oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Na koniec 2019 roku najistotniejszą grupę produktów stanowią ubezpieczenia komunikacyjne, zarówno pod względem liczby umów ubezpieczenia, jak również udziału składki w łącznej wartości składki przypisanej brutto.

Grupa PZU działa w Polsce pod dwiema markami: bardziej tradycyjną - marką PZU i skierowaną do klientów preferujących kanały sprzedaży elektronicznej - marką Link4. Będąc pierwszą firmą na rynku ubezpieczeniowym w Polsce sprzedającą produkty przez telefon, Link4 wciąż pozostaje jednym z liderów ubezpieczeń direct, rozszerzając swoją działalność o współpracę z multiagencjami, bankami oraz partnerami strategicznymi. Link4 oferuje szeroki zakres ubezpieczeniowych produktów majątkowych i osobowych, w tym ubezpieczenia komunikacyjne, majątkowe, osobowe oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

TUW PZUW zapewnia swoim klientom elastyczne, optymalizujące koszty i zakres ochrony, programy ubezpieczeniowe. Sprzedaje i obsługuje ubezpieczenia gospodarcze dla podmiotów różnych branż, koncentrując się na współpracy z dużymi podmiotami gospodarczymi, podmiotami medycznymi (szpitale i przychodnie), jednostkami samorządu terytorialnego oraz podmiotami kościelnymi.

W ramach Grupy PZU działalnością na polskim rynku ubezpieczeń na życie zajmuje się PZU Życie, oferując szeroki zakres ubezpieczeniowych produktów na życie, które do celów zarządczych raportowane i analizowane są w podziale na trzy segmenty: ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane, ubezpieczenia indywidualne oraz kontrakty inwestycyjne.

¹ W załączniku na schemacie nie zamieszczono:

- funduszy inwestycyjnych: PZU SFIO Universum, PZU FIZ Dynamiczny, PZU FIZ Sektora Nieruchomości, PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2, PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1, PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2, PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych, PZU FIZ Akcji Combo, inPZU Inwestycji Ostrożnych, inPZU Obligacje Polskie, inPZU Akcje Polskie, inPZU Akcji Rynków Rozwiniętych, inPZU Obligacji Rynków Rozwiniętych, inPZU Obligacji Rynków Wschodzących, inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcji Rynków Wschodzących, inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcji Amerykańskich Dużych Spółek, inPZU Akcji CEEplus;
- spółek prawa handlowego mających charakter jednostek specjalnego przeznaczenia zależnych od funduszy PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2, których liczba zarówno na 31 grudnia 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku dla każdego funduszu wynosiła 18; nad którymi Grupa PZU sprawowała kontrolę na 31 grudnia 2019 roku w świetle MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”.

Dynamicznie rozwijając portfel oferowanych produktów i usług, łącznie PZU, Link4, TUW PZUW utrzymują pozycję lidera polskiego rynku ubezpieczeń majątkowych (34,7%² udziału w rynku) i ubezpieczeń na życie (45,9% - udział PZU Życie w segmencie składki płaconej okresowo- dane po 4 kwartałach 2019 roku).

Poza Polską Grupa PZU świadczy usługi ubezpieczeniowe poprzez spółki: Lietuvos Draudimas AB (Litwa), AAS Balta (Łotwa) i PZU Kindlustus (oddział Lietuvos Draudimas AB w Estonii), PZU Ukraine (w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych) oraz PZU Ukraine Life i PZU LT GD (w zakresie ubezpieczeń na życie). W 2019 roku Grupa PZU zajęła pierwsze miejsce pod względem składki przypisanej na rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych na Litwie i drugie miejsce na Łotwie. Grupa PZU posiada w swojej strukturze dwa banki - Alior Bank (od 2015 roku) i Pekao (od 2017 roku), odgrywające ważną rolę na krajowym rynku finansowym.

Pekao założono w 1929 roku. To uniwersalny bank komercyjny, oferujący pełen zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadzący działalność głównie w Polsce.

Alior Bank jest uniwersalnym bankiem depozytowo – kredytowym, który powstał w 2008 roku jako start-up. Alior Bank w swojej działalności łączy zasady tradycyjnej bankowości z innowacyjnymi rozwiązaniami, dzięki którym wyznacza nowe trendy w usługach finansowych.

Współpraca z bankami otworzyła Grupie PZU ogromne możliwości rozwoju, szczególnie w zakresie integracji i koncentracji usług wokół klienta na każdym etapie jego rozwoju osobistego i zawodowego. Współpraca w ramach segmentu bankowego stanowi dla PZU dodatkową płaszczyznę do budowania trwałych relacji z klientami.

W ramach obszarów komplementarnych do działalności ubezpieczeniowej, Grupa PZU oferuje pod marką PZU Inwestycje szeroki wachlarz produktów inwestycyjnych – otwartych i zamkniętych funduszy inwestycyjnych, jak i produktów emerytalnych - otwarty fundusz emerytalny, indywidualne konta emerytalne, indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego z dobrowolnym funduszem emerytalnym, pracownicze programy emerytalne. TFI PZU SA prowadzi również działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU.

W dążeniu do coraz lepszego i pełniejszego zaspokajania potrzeb klientów Grupa PZU intensywnie rozwija segment ubezpieczeń zdrowotnych, wraz z towarzyszącymi usługami opieki medycznej, pod marką PZU Zdrowie. Obszar zdrowia obejmuje dwa rodzaje działań:

- sprzedaż produktów zdrowotnych w formie ubezpieczeń i sprzedaż produktów pozaubezpieczeniowych (medycyna pracy, abonamenty medyczne, partnerstwa i programy profilaktyczne);
- budowę i rozwój infrastruktury medycznej w Polsce w celu zapewnienia klientom jak najlepszej dostępności do świadczonych usług medycznych.

Szczegółowe informacje na temat składek, odszkodowań i świadczeń oraz kosztów w podziale na linie biznesowe w systemie WII i według kraju zawierają formularze QRT S.05.01.02 oraz S.05.02.01, stanowiące odpowiednio załączniki nr 3 i 4 do sprawozdania SFCR.

A.1.7. Wszelkie istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym i które wywarły istotny wpływ na Grupę PZU

A.1.7.1. Wypłacona dywidenda

W odniesieniu do podziału zysku za 2018 rok i za lata poprzednie, podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU sporządzonym zgodnie z PSR.

² Zgodnie z raportem KNF za IV kw. 2019; tzn. rynek oraz udziały w rynku z uwzględnieniem reasekuracji czynnej PZU wobec Link4 i TUW PZUW.

24 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU dokonało podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku w kwocie 2 712 mln zł przeznaczając:

- 2 418 mln zł na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, czyli 2,80 zł na jedną akcję;
- 287 mln zł na kapitał zapasowy;
- 7 mln zł na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;

Dzień dywidendy ustalono na 14 sierpnia 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy – na 5 września 2019 roku.

A.1.7.2. Transakcje przejęcia

Tomma

29 października 2019 roku PZU Zdrowie zawarł z THC SICAV-RAIF SA przedwstępną, a 9 grudnia 2019 roku – przyrzeczoną umowę nabycia 150 000 akcji spółki Tomma o wartości nominalnej 1 zł każda, stanowiących 100% kapitału zakładowego i uprawniających do 100% głosów na walnym zgromadzeniu Tomma. Jednocześnie PZU Zdrowie, a przez to także PZU, został pośrednim właścicielem spółek zależnych od Tomma – Asklepios Diagnostyka sp. z o.o. i Bonus-Diagnosta sp. z o.o., w których Tomma posiada 100% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniach wspólników.

FCM

13 marca 2019 roku PZU Zdrowie SA zawarł z Falck Danmark A/S przedwstępną, a 3 czerwca 2019 roku - przyrzeczoną umowę nabycia 403 551 udziałów w FCM, stanowiących 100% kapitału zakładowego i uprawniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 50 zł każdy. Jednocześnie PZU Zdrowie SA, a przez to także PZU, został pośrednim właścicielem spółki Starówka sp. z o.o., w której FCM posiada 100% udziałów.

Alergo-Med Tarnów sp. z o.o.

31 stycznia 2019 roku PZU Zdrowie nabył 1 432 udziały spółki Alergo – Med Tarnów sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 500 zł każdy.

Corsham sp. z o.o.

4 lutego 2019 roku Alior Bank nabył 100 udziałów spółki Corsham sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 50 zł każdy.

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa Jaworzno

31 stycznia 2019 roku KNF podjęła decyzję o przejęciu przez Alior Bank Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Jaworzno (SKOK Jaworzno). Zgodnie z decyzją KNF, od 1 lutego 2019 roku Alior Bank objął zarząd majątkiem SKOK Jaworzno, która od 1 kwietnia 2019 roku została przejęta przez Alior Bank.

A.1.8. Uproszczony schemat struktury organizacyjnej PZU

Schemat struktury organizacyjnej PZU stanowi załącznik nr 5 do sprawozdania SFCR.

A.2. Wynik z działalności operacyjnej

Składki, odszkodowania oraz koszty w podziale na linie biznesowe przedstawia formularz QRT S.05.01.02 stanowiący załącznik nr 3 do sprawozdania SFCR.

Wszystkie informacje zaprezentowane w tym rozdziale są zgodne z MSSF, za wyjątkiem informacji o składkach, zaprezentowanej w części A.2.2.1, ujawnionych spójnie z informacją o segmentach zawartą w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, sporządzaną zgodnie z lokalnymi standardami rachunkowości obowiązującymi w kraju siedziby danej spółki.

A.2.1. Główne czynniki mające wpływ na osiągnięty wynik operacyjny Grupy PZU

Zysk z działalności operacyjnej Grupy PZU za 2019 rok wyniósł 7 084 mln zł i był niższy o 3 mln zł w stosunku do wyniku za 2018 rok.

Zysk z działalności operacyjnej kształtowany był w szczególności przez:

- składkę przypisaną brutto na poziomie 24 191 mln zł, w tym dynamiczny wzrost sprzedaży w spółkach zagranicznych, w ubezpieczeniach na życie w Polsce – rosnący poziom składki produktów ochronnych oferowanych w kanałach własnych oraz w kanale bancassurance, rozwój produktów inwestycyjnych w kanale bancassurance oraz portfela grupowych produktów zdrowotnych. W ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych w Polsce wyższa składka w grupie ubezpieczeń pozakomunikacyjnych, w tym ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych;
- wyższy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych, między innymi ze względu na lepszą koniunkturę na GPW;
- spadek rentowności w segmencie ubezpieczeń masowych – efekt wzrostu szkodowości w grupie ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych wskutek wystąpienia ponadnormatywnej liczby szkód powodowanych przez zjawiska atmosferyczne;
- wyższy wynik na ubezpieczeniach w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, w tym poprawa rentowności w grupie ubezpieczeń OC komunikacyjnych;
- wyższy wynik na ubezpieczeniach indywidualnych w efekcie rosnącego portfela wysokomarżowych ubezpieczeń ochronnych, zarówno z kanałów własnych, jak i bankowych;
- spadek rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych, przy rosnącym portfelu ubezpieczeń zdrowotnych w efekcie wzrostu szkodowości części ryzyk w grupowym portfelu ochronnym oraz wyższych kosztów działalności;
- wzrost rentowności w spółkach zagranicznych w związku z dynamicznym rozwojem sprzedaży i znacznie wyższymi dochodami z działalności inwestycyjnej;
- niższe wyniki w segmencie działalności bankowej m.in. w związku ze wzrostem składek do BFG oraz negatywnym wpływem wyroku TSUE w sprawie kredytów konsumenckich.

Podstawowe wielkości wyniku operacyjnego Grupy PZU (mln zł)	2019	2018 (przekształcone) ³
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	24 191	23 470
Składki zarobione netto	23 090	22 350
Przychody netto z tytułu prowizji i opłat	3 279	3 355
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	11 340	9 895
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(15 695)	(14 563)
Koszty akwizycji	(3 363)	(3 130)
Koszty administracyjne	(6 606)	(6 609)
Koszty odsetkowe	(2 129)	(2 046)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(2 832)	(2 165)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	7 084	7 087

A.2.2. Przychody

A.2.2.1. Składki

W 2019 roku Grupa PZU zebrała składki brutto w rekordowej wartości 24 191 mln zł, czyli o 3,1% (+721 mln zł) więcej niż w 2018 roku.

Na zmianę składki przypisanej brutto (z wyłączeniem składki między segmentami) największy wpływ miały:

- wzrost składki o 235 mln zł w segmencie ubezpieczeń indywidualnych (+17,5% r/r), głównie w związku ze stale rosnącym poziomem składki z produktów ochronnych o charakterze kapitałowym i terminowym oferowanych w kanałach własnych oraz wzrost portfela ubezpieczeń w produktach inwestycyjnych i ochronnych w kanale bancassurance. Po dynamicznym wzroście składka przypisana brutto w tym segmencie osiągnęła drugi najwyższy poziom w historii giełdowej PZU;
- wzrost składki w segmencie klienta korporacyjnego względem 2018 roku o 205 mln zł (+6,7%), do rekordowego poziomu 3 264 mln zł, w tym głównie w obrębie ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych w wyniku m.in. pozyskania w IV kwartale 2019 roku z rynku umowy o wysokiej wartości jednostkowej w ramach reasekuracji czynnej;
- sprzedaż w spółkach zagranicznych wyższa o 199 mln zł (+10,8%) względem 2018 roku, dzięki czemu segmenty osiągnęły najwyższą w historii sprzedaż na poziomie 2 048 mln zł. Wzrosty były widoczne szczególnie w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz zdrowotnych w krajach bałtyckich;
- wzrost sprzedaży w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych – składka wzrosła o 75 mln zł (+1,1%) r/r do najwyższego w giełdowej historii PZU poziomu 6 966 mln zł, w szczególności w wyniku pozyskania kolejnych kontraktów w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej oraz aktywnej dosprzedaży innych ubezpieczeń dodatkowych w produktach indywidualnie kontynuowanych;
- sprzedaż w segmencie klienta masowego w Polsce na rekordowym poziomie 10 332 mln zł, wyższa o 7 mln zł w porównaniu do 2018 roku. Przyrost składki w grupie ubezpieczeń majątkowych został częściowo skompensowany spadkiem przypisu składki w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych (niższa liczba ubezpieczeń przy nieznacznym spadku średniej składki).

³ Informacje o przekształceniu danych za 2018 rok zaprezentowano w punkcie 5.3. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej.

Przypis składki brutto (na zewnątrz) z segmentu ubezpieczeń (mln zł), lokalne standardy rachunkowości	2019	2018
RAZEM	24 191	23 470
Razem ubezpieczenia majątkowe i osobowe - Polska (składka przypisana na zewnątrz)	13 596	13 384
Ubezpieczenia masowe Polska	10 332	10 325
OC komunikacyjne	4 383	4 610
AC komunikacyjne	2 572	2 524
Inne produkty	3 377	3 191
Ubezpieczenia korporacyjne Polska	3 264	3 059
OC komunikacyjne	814	845
AC komunikacyjne	827	878
Inne produkty	1 623	1 336
Razem ubezpieczenia na życie - Polska	8 547	8 237
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane - Polska	6 966	6 891
Ubezpieczenia indywidualne - Polska	1 581	1 346
Razem ubezpieczenia majątkowe i osobowe - Ukraina i kraje bałtyckie	1 897	1 729
Ukraina ubezpieczenia majątkowe i osobowe	256	202
Kraje bałtyckie ubezpieczenia majątkowe i osobowe	1 641	1 527
Razem ubezpieczenia na życie - Ukraina i kraje bałtyckie	151	120
Ukraina ubezpieczenia na życie	79	55
Kraje bałtyckie ubezpieczenia na życie	72	65

A.2.2.2. Przychody netto z tytułu prowizji i opłat

Przychody netto z tytułu prowizji i opłat w 2019 roku wyniosły 3 279 mln zł, czyli były o 76 mln zł niższe niż w poprzednim roku, głównie w wyniku wyższych kosztów prowizyjnych w działalności bankowej. Obejmowały one przede wszystkim:

- przychody netto z tytułu prowizji i opłat dla działalności bankowej w wysokości 2 603 mln zł (w tym głównie: prowizje maklerskie, przychody i koszty związane z obsługą rachunków bankowych, kart płatniczych i kredytowych, wynagrodzenie z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń);
- przychody z tytułu zarządzania aktywami OFE wynoszące 143 mln zł;
- przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych w wysokości 528 mln zł, czyli o 34 mln zł niższe niż w poprzednim roku.

A.2.3. Koszty

A.2.3.1. Odszkodowania i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Odszkodowania i świadczenia netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) osiągnęły wartość 15 695 mln zł i ukształtowały się na poziomie o 7,8% wyższym w stosunku do roku poprzedniego. Na wzrost kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpłynęły:

- w ubezpieczeniach na życie wyższy wynik z działalności inwestycyjnej, w większości portfeli produktów unit-linked, wobec ujemnych wyników osiągniętych w roku ubiegłym (efekt ten pozostaje bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ wzrost pozycji odszkodowań i wypłaconych świadczeń równoważony jest przez zmiany wyniku netto z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów stanowiących pokrycie produktów inwestycyjnych);
- w ubezpieczeniach od ognia i innych szkód majątkowych wystąpienie ponadnormatywnej liczby szkód powodowanych przez zjawiska atmosferyczne.

Z kolei spadek kategorii odszkodowań i świadczeń netto odnotowano w związku z doszacowaniem w analogicznym okresie roku ubiegłego w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego oraz masowego rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku.

A.2.3.2. Koszty akwizycji i administracyjne

Koszty akwizycji w 2019 roku wzrosły o 233 mln zł w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten był w szczególności efektem zmiany struktury kanałów sprzedaży w PZU, rozwojem sprzedaży oraz zmieniającą się strukturą portfela w segmentach masowym i korporacyjnym w kierunku większego udziału produktów pozakomunikacyjnych.

Koszty administracyjne Grupy w 2019 roku ukształtowały się na poziomie 6 606 mln zł względem 6 609 mln zł w 2018 roku, czyli były o 3 mln zł niższe w relacji do poprzedniego roku. Koszty administracyjne segmentu działalności bankowej (bez uwzględnienia korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej) spadły o 139 mln zł, w związku z utrzymaniem dyscypliny kosztowej w obu bankach oraz rozwiązaniem części rezerwy na odroczone składniki wynagrodzeń w Alior Banku. Jednocześnie koszty administracyjne w segmentach działalności ubezpieczeniowej w Polsce ukształtowały się na poziomie o 96 mln zł wyższym od roku ubiegłego. Ich zmiana wynikała w znacznej mierze z wyższych kosztów osobowych w związku z presją płacową na rynku.

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

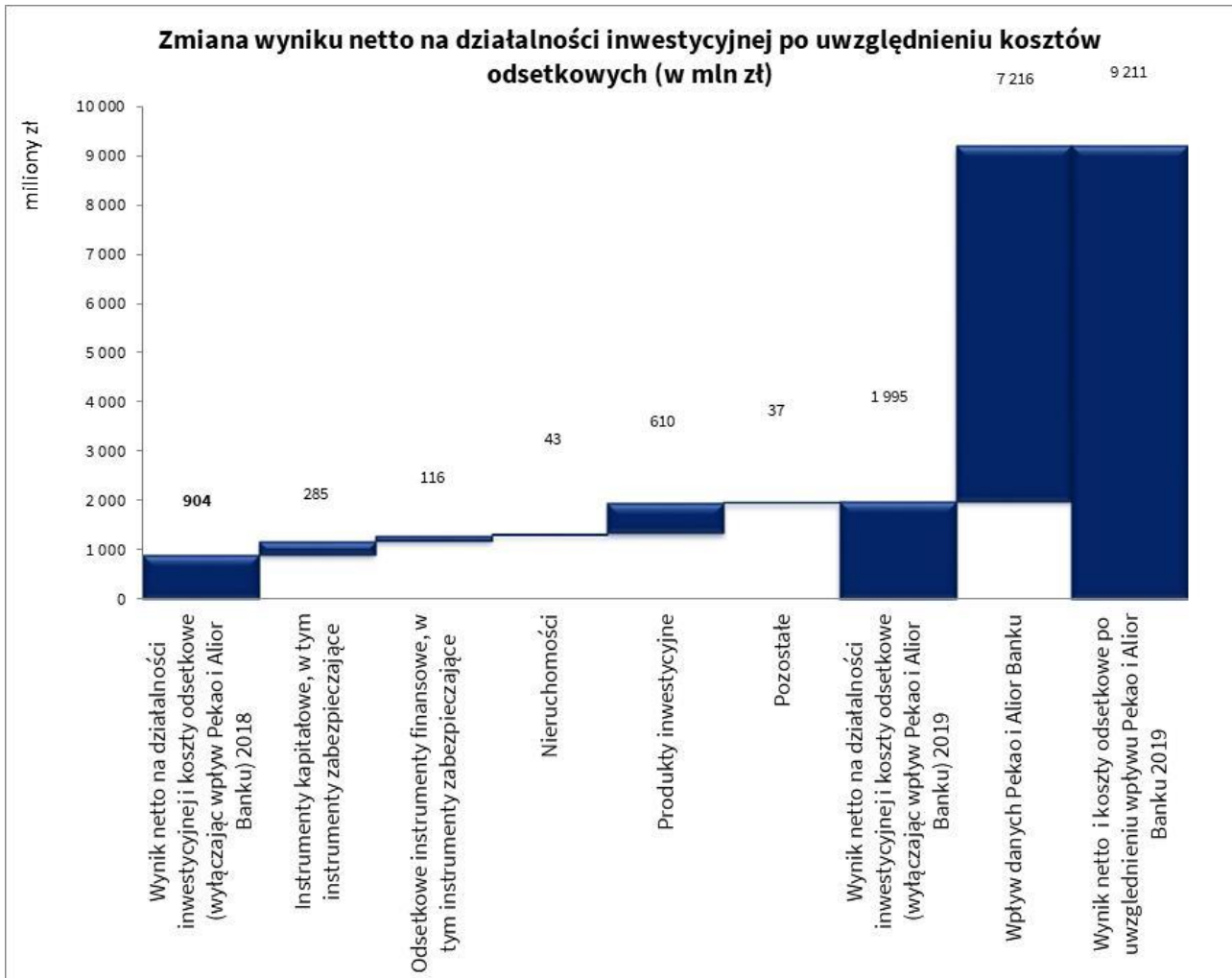
A.3.1. Wynik netto na działalności inwestycyjnej i koszty odsetkowe

W 2019 roku wynik netto na działalności inwestycyjnej⁴, z uwzględnieniem kosztów odsetkowych wyniósł 9 211 mln zł wobec 7 849 mln zł w 2018 roku. Wyłączając wpływ danych Pekao i Alior Banku wynik netto na działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem kosztów odsetkowych w 2019 roku wyniósł 1 995 mln zł i był wyższy niż w ubiegłym roku o 1 091 mln zł.

Następujące czynniki miały wpływ na osiągnięte dochody:

- wyższy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych, między innymi ze względu na poprawę koniunktury na GPW – nieznaczny wzrost indeksu w 2019 roku, wobec silnego spadku w roku ubiegłym;
- wysokie wyniki funduszy nieruchomości w efekcie rozliczenia zysków deweloperskich w IV kwartale;
- ograniczenie zmienności wyników portfela instrumentów PZU Global Macro EUR, w związku ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego portfela, stanowiącego przede wszystkim pokrycie zobowiązań z tytułu emisji obligacji własnych w EUR, które zapadły w połowie 2019 roku;
- lepsze wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów na pokrycie produktów inwestycyjnych, które jednak pozostają bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ są równoważone przez wyższy poziom odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto.

⁴ Wynik netto na działalności inwestycyjnej obejmuje przychody netto z inwestycji, wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji, zmianę wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych oraz zmianę netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej.

A.3.2. Sekurytyzacja

Mając na uwadze potrzebę zabezpieczania zrównoważonego wzrostu skali działalności, Alior Bank w 2019 roku rozbudowywał dostępną bazę kapitałową, reinwestując całość wypracowanych zysków, a także intensywnie pracował nad optymalizacją wartości aktywów ważonych ryzykiem, wykorzystując w tym zakresie instrumenty przenoszące ryzyko portfela kredytów.

W szczególności, w zakresie ryzyka kredytowego Alior Bank 7 czerwca 2019 roku uruchomił operacyjnie transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela kredytowego wobec klienta biznesowego z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym oraz Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, jako kontrgwarantem. W wyniku tej transakcji wzrosły możliwości Alior Banku w zakresie dalszego finansowania w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw, w tym możliwości kredytowania na korzystniejszych warunkach, w postaci obniżonego oprocentowania.

Konstrukcja transakcji jest podzielona na trzy transze, tj. junior, mezzanine i senior, gdzie ryzyko transzy junior pozostaje w Alior Banku, natomiast ryzyko transz mezzanine oraz senior przeniesiono na Europejski Fundusz Inwestycyjny i Europejski Bank Inwestycyjny.

Jest to pierwsza tego typu transakcja w Polsce przeprowadzana pod reżimem rozporządzenia CRR.

Ponadto, w 2019 roku Alior Leasing Sp. z o.o. przeprowadził transakcję sekurytyzacji części swojego portfela wierzytelności o wartości 500 mln zł. W ramach tej transakcji, spółka celowa („Emitent”) z siedzibą w Irlandii nabyła od Alior Leasing sp. z o.o. wierzytelności wynikające z umów pożyczek i umów leasingowych, płacąc środkami pochodzącymi z prywatnej emisji obligacji.

Wyemitowane przez Emitenta obligacje (72% wartości sekurytyzowanego portfela wierzytelności) zostały objęte przez ING Bank Śląski. Gwarantem tych obligacji jest Europejski Fundusz Inwestycyjny. Transakcję zaaranżowały wspólnie UniCredit Bank AG oraz ING Bank N.V. Zrealizowana sekurytyzacja pozwoli na dywersyfikację źródeł finansowania przez Alior Leasing sp. z o.o. i pozyskanie nowych środków na finansowanie w wysokości 360 mln złotych. Na potrzeby realizacji transakcji Alior Leasing sp. z o.o. udzielił Emitentowi pożyczki podporządkowanej w wysokości 140 mln złotych.

A.4. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych

W 2019 roku saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych było ujemne i wynosiło 2 832 mln zł wobec także ujemnego w 2018 roku na poziomie 2 165 mln zł.

Wpływ na poziom tego wyniku miały następujące czynniki:

- wzrost opłat na BFG z 372 mln zł w 2018 roku do poziomu 611 mln zł w 2019 roku, ze względu na wyższą opłatę na przymusową restrukturyzację;
- utworzenie rezerwy na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania w związku z wyrokiem TSUE w sprawie kredytów konsumenckich oraz kredytów hipotecznych CHF w wysokości 294 mln zł oraz niższe o 78 mln zł saldo utworzonych i rozwiązanych rezerw na udzielone przez banki gwarancje i poręczenia;
- podatek od instytucji finansowych – obciążenie Grupy PZU (łącznie na działalności ubezpieczeniowej oraz bankowej) tym podatkiem w 2019 roku wyniosło 1 134 mln zł wobec 1 092 mln zł w ubiegłym roku. Wyższe obciążenie dotyczyło działalności bankowej i wynikało ze wzrostu aktywów będących podstawą opodatkowania (stawka podatku bankowego nie uległa zmianie).

A.5. Wszelkie inne informacje

A.5.1. Opis struktury prawnej oraz zarządczej i organizacyjnej Grupy PZU, w tym opis wszystkich jednostek zależnych, znaczących podmiotów powiązanych w rozumieniu art. 256a dyrektywy WII oraz istotnych oddziałów w rozumieniu art. 354 ust. 1 rozporządzenia delegowanego

Opis struktury prawnej Grupy PZU przedstawia schemat stanowiący załącznik nr 1 do sprawozdania SFCR. Sposób zarządzania i organizacji Grupy PZU opisano w części B.1. Informację na temat wszystkich jednostek Grupy PZU przedstawiono w formularzu S.32.01.22, stanowiącym załącznik nr 2 do sprawozdania SFCR.

A.5.2. Istotne transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo

A.5.2.1. Wypłata dywidendy PZU Życie

30 kwietnia 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU Życie podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy jednemu akcjonariuszowi PZU w wysokości 1 332 mln zł. Wypłaty dokonano 3 września 2019 roku.

A.5.2.2. Wypłata dywidendy Pekao

26 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Pekao podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy. Wartość dywidendy dla PZU wyniosła 347 mln zł. Wypłaty dokonano 30 lipca 2019 roku.

A.5.2.1. Wypłata dywidendy Lietuvos Draudimas AB

18 kwietnia 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Lietuvos Draudimas AB podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy jednemu akcjonariuszowi PZU w wysokości 9 mln EUR (36 mln zł). Wypłaty dokonano 15 maja 2019 roku.

A.5.2.2. Pożyczka od PZU dla PZU Zdrowie SA

Wartość umowy pożyczki wraz z aneksami zawartymi pomiędzy PZU a PZU Zdrowie SA przed 1 stycznia 2019 roku wynosiła 295 mln zł, z czego PZU Zdrowie SA wykorzystało 220 mln zł. 28 maja 2019 roku PZU Zdrowie wykorzystało ostatnią transzę pożyczki w wysokości 75 mln zł. Spłata pożyczki nastąpi ratalnie do 31 grudnia 2030 roku.

1 lipca 2019 roku PZU i PZU Zdrowie SA zawarły kolejną umowę pożyczki do maksymalnej kwoty 95 mln zł. Oprocentowanie pożyczki bazuje na stopie procentowej WIBOR 12M powiększonej o marżę 2,56%. Spłata pożyczki nastąpi jednorazowo 30 maja 2024 roku. Pierwszą transzę pożyczki w wysokości 30 mln zł wypłacono 6 grudnia 2019 roku.

6 grudnia 2019 roku PZU Życie udzielił pożyczki dla PZU Zdrowie w łącznej kwocie 195 mln zł, zgodnie z umową pożyczki z dnia 17 października 2019 roku. Oprocentowanie pożyczki jest równe stopie procentowej WIBOR 12M powiększonej o marżę 2,56%. Spłata pożyczki nastąpi jednorazowo 31 października 2024 roku.

A.5.2.3. Pożyczka od PZU dla Link4

16 września 2019 roku PZU udzielił Link 4 pożyczki podporządkowanej w kwocie 20 mln zł (na podstawie umowy z 4 września 2019 roku). Oprocentowanie pożyczki bazuje na stopie procentowej WIBOR 6M powiększonej o marżę 3,5%. Na poczet pożyczki zaliczono środki z pożyczki podporządkowanej udzielonej Link4 w 2014 roku w wysokości 30 mln zł, której termin spłaty przypadał 16 września 2019 roku. Link 4 spłaci pożyczkę w wysokości 20 mln zł wraz z odsetkami 19 września 2029 roku. W efekcie zadłużenie podporządkowane Link 4 wobec PZU spadło o 10 mln zł.

A.5.2.4. Reasekuracja

W 2019 roku zawarto umowy reasekuracji między PZU jako reasekuratorem a jednostkami zależnymi jako cedentami. Składka przypisana brutto w podziale na reasekurowane jednostki zależne z umów reasekuracji za 2019 rok wyniosła:

- Link4 – 649 mln zł,
- TUW PZUW – 381 mln zł,
- PZU Ukraine – 44 mln zł,
- Lietuvos Draudimas AB – 33 mln zł,
- AAS Balta – 16 mln zł.

W wyniku zawartych umów PZU ponosi koszty wypłaty odszkodowań i likwidacji szkód wobec jednostek zależnych. W 2019 roku wyniosły one:

- Link4 – 339 mln zł,
- TUW PZUW – 96 mln zł,
- PZU Ukraine – 24 mln zł,
- Lietuvos Draudimas AB – 1 mln zł,
- AAS Balta – 162 mln zł.

W związku z zawartymi umowami reasekuracji PZU poniósł w 2019 roku koszty prowizji reasekuracyjnych wobec jednostek zależnych:

- Link4 – 188 mln zł,
- TUW PZUW – 43 mln zł,
- PZU Ukraine – 10 mln zł,
- Lietuvos Draudimas AB – 1 mln zł,
- AAS Balta – 1 mln zł.

A.5.2.5. Zaangażowanie w lokaty i rachunki bankowe

W 2019 jednostki Grupy PZU prowadzące działalność ubezpieczeniową lokowały swoje środki w rachunki bieżące i depozyty bankowe w Alior Banku i Pekao. Na 31 grudnia 2019 roku PZU Życie wykazało istotne zaangażowanie wobec Alior Banku z tytułu otwartych rachunków i depozytów bankowych w wysokości 368 mln zł.

A.5.2.6. Odkupienie jednostek uczestnictwa przez fundusze inwestycyjne

17 września 2019 roku PZU SFIO Universum odkupił jednostki uczestnictwa od PZU Życie za kwotę 400 mln zł.

29 marca 2019 roku PZU FIZ Forte odkupił jednostki uczestnictwa od PZU za kwotę 103 mln zł.

A.5.2.7. Pozostałe istotne transakcje

PZU CO świadczy dla PZU Życie usługi w zakresie obsługi grupowych ubezpieczeń pracowniczych. Wynagrodzenie od PZU Życie dla PZU CO z tego tytułu w 2019 roku wyniosło 231 mln zł.

PZU Zdrowie SA świadczy usługi medyczne na rzecz ubezpieczonych w PZU Życie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. Wartość przychodów z tego tytułu osiągnięta przez PZU Zdrowie SA w 2019 roku wyniosła 176 mln zł.

PZU świadczy dla TUW PZUW usługi kompleksowej likwidacji szkód i obsługi assistance. PZU osiągnął w 2019 roku przychody z wynagrodzenia za świadczone usługi w wysokości 6 mln zł.

TUW PZUW świadczy dla Pekao usługi ubezpieczeń majątkowych. Składka przypisana brutto w roku 2019 wyniosła 14 mln zł.

A.5.3. Istotne różnice między zakresem Grupy PZU w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych a zakresem skonsolidowanych danych określonych zgodnie z art. 335 rozporządzenia delegowanego

Skład Grupy PZU zaprezentowano w formularzu S.32.01.22, stanowiącym załącznik nr 2 do sprawozdania SFCR. Lista jednostek wchodzących w skład Grupy PZU oraz jednostki stowarzyszone wymienione w formularzu pokrywają się z zakresem zaprezentowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Niezależnie od powyższego, występują różnice w zastosowanych metodach konsolidacyjnych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w sprawozdaniu SFCR.

Zakres konsolidacji metodą pełną w sprawozdaniu SFCR jest ograniczony, w stosunku do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, do jednostek prowadzących działalność ubezpieczeniową oraz jednostek stanowiących przedsiębiorstwa usług pomocniczych w rozumieniu art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego.

Do 2018 roku Grupa PZU traktowała niektóre fundusze inwestycyjne jako przedsiębiorstwa usług pomocniczych i zgodnie z art. 335 ust. 1 lit a) rozporządzenia delegowanego obejmowała je konsolidacją metodą pełną. 18 czerwca 2019 roku nastąpiła zmiana rozporządzenia delegowanego, zgodnie z którą przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania i inwestycje w formie funduszy powinny być ujmowane w bilansie ekonomicznym zgodnie z art. 13 rozporządzenia delegowanego, a więc w wartości

godziwej. Zmiany rozporządzenia delegowanego skutkowały zaprzestaniem konsolidacji funduszy inwestycyjnych na potrzeby bilansu ekonomicznego przez Grupę PZU. Zmiana spowodowała istotny wzrost pozycji „Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe”, w której wykazano większość jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych, wycenionych zgodnie z art. 13 rozporządzenia delegowanego. Jednocześnie, zmniejszeniu uległy pozycje „Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie”, „Dłużne papiery wartościowe”, „Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)”, oraz „Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych”. Po stronie zobowiązań spadek dotyczył przede wszystkim pozycji „Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)”.

Jednostki wchodzące w skład Grupy PZU ujęto w sprawozdaniu SFCR zgodnie z metodami określonymi w art. 335 rozporządzenia delegowanego:

- konsolidacją metodą pełną objęto:
 - jednostki ubezpieczeniowe – PZU, PZU Życie, Link4, Lietuvos Draudimas AB, AAS Bałta, PZU LT GD, TUW PZUW;
 - przedsiębiorstwa usług pomocniczych – PZU CO, PZU Pomoc SA, PZU Zdrowie SA, CM Medica, Prof-Med, SU Krystynka, Elvita, Proelmed, Gamma, Polmedic sp. z o.o., CM św. Łukasza, Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o., Tower Inwestycje sp. z o.o., PZU Finanse sp. z o.o., PZU Finance AB, Alergo-Med. Tarnów sp. z o.o., FCM, Starówka sp. z o.o. Tomma, Bonus-Diagnosta sp. z o.o., Asklepios Diagnostyka sp. z o.o.,
- metodą proporcjonalnego udziału Grupy PZU w funduszach własnych tych jednostek, obliczonych zgodnie z odpowiednimi zasadami sektorowymi wyceniono – Alior Bank i Pekao jako instytucje kredytowe wraz z ich jednostkami zależnymi, TFI PZU SA jako spółkę zarządzającą przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe oraz PTE PZU jako nieregulowaną jednostkę prowadzącą działalność finansową. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wymienione spółki objęto konsolidacją.
- w wartości godziwej wyceniono fundusze inwestycyjne (konsolidowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym);
- skorygowaną metodą praw własności wyceniono pozostałe jednostki Grupy PZU, nieuznane za przedsiębiorstwa usług pomocniczych, a także ukraińskie spółki ubezpieczeniowe PZU Ukraine, PZU Ukraine Life oraz spółkę LLC SOS Services Ukraine, wyłączone z konsolidacji pełnej na potrzeby wypłacalności na podstawie art. 389 ustawy o działalności ubezpieczeniowej. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wymienione spółki objęto konsolidacją.

B. System zarządzania

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

Nadzór korporacyjny realizuje zadania wynikające z uprawnień właścicielskich PZU w jednostkach zależnych. Nadzór właścicielski jest sumą działań odnoszących się do nadzoru korporacyjnego w zakresie spraw wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej, przepisów prawa krajowego obowiązującego na obszarze działania podmiotu zależnego, aktów wewnętrznych oraz zasad (dobrych praktyk) nadzoru właścicielskiego.

Do głównych celów nadzoru korporacyjnego realizowanego w ramach Grupy PZU należy zaliczyć:

- zapewnienie transparentności i zgodności z prawem działalności jednostek zależnych i ich organów;
- wykorzystanie uprawnień korporacyjnych PZU dla realizacji celów Strategii Grupy PZU;
- wzrost efektywności działania, skuteczności zarządzania i wartości jednostek zależnych.

Dla realizacji wskazanych celów nadzoru korporacyjnego istotne znaczenie ma właściwe funkcjonowanie organów jednostek zależnych: stanowiącego, nadzorującego oraz zarządzającego.

Ponadto, w ramach systemu zarządzania na poziomie Grupy PZU są zawierane i funkcjonują porozumienia o współpracy pomiędzy PZU a jednostkami zależnymi. Jednym z nich jest Porozumienie o współpracy z dnia 21 marca 2017 roku („Porozumienie o współpracy”), o charakterze ramowym, regulujące ogólne zasady współpracy w Grupie PZU. Strony Porozumienia o współpracy zobowiązały się do współdziałania w zakresie obszarów współpracy określonych przez PZU.

Na podstawie Porozumienia o współpracy ustalono spis obszarów współpracy (23) oraz komórek właściwych w PZU, odpowiedzialnych za regulację swojego obszaru biznesowego w ramach całej Grupy PZU.

Do końca 2019 roku Zarząd PZU zatwierdził 23 polityki (w tym dwie z obszaru rachunkowości), które następnie wdrożono/zaimplementowano⁵ w jednostkach zależnych. Ostatni obszar współpracy uregulowano w marcu 2020 roku.

Podmiot dominujący wykonuje uprawnienia właścicielskie wobec jednostek zależnych poprzez decyzje zapadające w trybie właściwym dla organów statutowych PZU.

W ramach systemu zarządzania na poziomie Grupy PZU, PZU m.in. rekomenduje jednostkom zależnym wdrożenie narzędzi, procedur i sposób podziału odpowiedzialności w celu zapewnienia spójności i jednolitości rozwiązań stosowanych w Grupie PZU oraz właściwego nadzoru nad systemem zarządzania w jednostkach zależnych, które w procesie implementacji rekomendowanych rozwiązań stosują tzw. zasadę proporcjonalności, tj. wdrożenia rekomendacji następują z uwzględnieniem skali i specyfiki działalności, a także wymogów prawa krajowego lub prawa europejskiego oraz wytycznych lub rekomendacji organów nadzorczych.

B.1.1. Rada Nadzorcza PZU

Zgodnie ze Statutem PZU w skład Rady Nadzorczej wchodzi od siedmiu do jedenastu członków. Liczbę członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej kadencji trwającej trzy kolejne pełne lata obrotowe.

Statut przyznaje Skarbowi Państwa uprawnienie do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi. Uprawnienie to wygaśnie z chwilą, gdy Skarb Państwa przestanie być

⁵ Z uwagi na funkcjonowanie spółek zagranicznych na prawie obcym jako rozstrzygającym, a przez to wobec braku możliwości „lustrzanego” wdrożenia regulacji, wdrożenie stosownych polityk następuje przez ich implementację, to jest inkorporowanie do regulacji wewnętrznych jednostki Grupy PZU, w zakresie niekolidującym z przepisami prawa miejscowego (mechanizm podobny do implementacji dyrektyw europejskich do prawodawstwa państw członkowskich).

akcjonariuszem PZU. Kandydat na członka Rady Nadzorczej wskazany przez Skarb Państwa powinien spełniać wymogi określone w art. 19 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Rada Nadzorcza uchwała Regulamin Rady Nadzorczej określający jej organizację i sposób wykonywania czynności. Regulamin określa skład oraz sposób powoływania Rady Nadzorczej, zadania i zakres działalności oraz sposób jej zwoływania i prowadzenia obrad.

Rada Nadzorcza wybiera ze swojego składu Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego.

Przewodniczący Rady Nadzorczej kieruje pracami Rady Nadzorczej. W przypadku nieobecności Przewodniczącego Rady Nadzorczej, w tym tymczasowej przeszkody uniemożliwiającej mu sprawowanie funkcji oraz sytuacji, w której nastąpiło wygaśnięcie mandatu Przewodniczącego Rady Nadzorczej i nie został jeszcze powołany nowy Przewodniczący Rady Nadzorczej, wszelkie prawa i obowiązki Przewodniczącego Rady Nadzorczej są wykonywane przez Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, z wyłączeniem uprawnienia do rozstrzygania o treści uchwały Rady Nadzorczej w przypadku równości głosów.

Rada Nadzorcza może wybrać spośród swoich członków Sekretarza Rady Nadzorczej. Sekretarz Rady Nadzorczej wspomaga Przewodniczącego Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, przy wykonywaniu obowiązków, w szczególności:

- 1) organizuje pracę Rady Nadzorczej;
- 2) czuwa nad obsługą organizacyjno – techniczną posiedzeń Rady Nadzorczej;
- 3) odpowiada za sporządzanie protokołów z posiedzeń Rady Nadzorczej;
- 4) przedstawia projekty sprawozdań, do których sporządzania obliuguje Radę Nadzorczą Statut PZU.

Rada Nadzorcza może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych. Delegowanie następuje każdorazowo uchwałą Rady Nadzorczej określającą osobę lub osoby delegowane, szczegółowy zakres czynności nadzorczych oraz czas trwania delegowania. Członkowie Rady Nadzorczej delegowani do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych składają Radzie Nadzorczej pisemne sprawozdanie z dokonywanych czynności na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej, po dokonaniu jakichkolwiek czynności nadzoru w sposób samodzielny. W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza nie skorzystała z powyższego uprawnienia.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością PZU i we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do kompetencji Rady Nadzorczej PZU należy w szczególności:

- 1) ocena sprawozdania Zarządu z działalności PZU i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PZU oraz sprawozdania finansowego PZU i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami rachunkowymi i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
- 2) zatwierdzenie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej PZU oraz Grupy PZU;
- 3) ocena wniosków Zarządu PZU dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty;
- 4) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników oceny, o której mowa w pkt 1 i 3, corocznej zwięzłej oceny sytuacji PZU, z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla PZU oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej PZU;
- 5) zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu PZU oraz ustalenie zasad ich wynagradzania i wynagrodzeń, z uwzględnieniem zasad określonych przez Walne Zgromadzenie, zgodnie z §18 pkt 12 Statutu PZU;
- 6) powoływanie, zawieszanie oraz odwoływanie Prezesa Zarządu PZU, członków Zarządu lub całego Zarządu PZU, jak również podejmowanie decyzji o ustaniu takiego zawieszenia;
- 7) udzielanie zgody w sprawie przeniesienia całości lub części portfela ubezpieczeniowego;
- 8) akceptowanie wniosków Zarządu PZU w sprawie nabycia, objęcia lub zbycia udziałów oraz akcji spółek, jak również w sprawie uczestniczenia PZU w innych podmiotach – Rada Nadzorcza PZU może określić do jakiej kwoty, na jakich warunkach oraz w jakim trybie Zarząd PZU może dokonywać wskazanych czynności bez obowiązku uzyskania akceptacji Rady Nadzorczej PZU, z zastrzeżeniem spraw, w których decyzję w tym zakresie podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PZU, zgodnie z § 18a Statutu PZU;
- 9) delegowanie członków Rady Nadzorczej PZU do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu PZU, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację, albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swych czynności;

- 10) akceptowanie instrukcji co do wykonywania przez reprezentantów PZU prawa głosu na Walnych Zgromadzeniach PZU Życie w następujących sprawach: podwyższenia i obniżenia kapitału zakładowego, emisji obligacji, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa PZU Życie oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, podziału PZU Życie, połączenia PZU Życie z inną spółką, likwidacji lub rozwiązania PZU Życie;
- 11) wybór firmy audytorskiej do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, w tym rocznego sprawozdania finansowego PZU i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej PZU oraz Grupy PZU, a także przeglądów sprawozdań finansowych, zgodnie z obowiązkami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa;
- 12) ustalanie jednolitego tekstu zmienionego Statutu PZU;
- 13) udzielanie zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, o wartości przekraczającej równowartość 3 mln euro brutto;
- 14) udzielanie zgody na zawarcie przez PZU z podmiotem powiązaniem z PZU umowy, której przedmiot ma wartość co najmniej 10% wartości kapitałów własnych PZU, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez PZU na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej;
- 15) udzielanie zgody na zawarcie przez PZU umowy z subemitentem, o której mowa w art. 433 § 3 KSH;
- 16) udzielanie zgody na wypłatę zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy;
- 17) udzielanie zgody na tworzenie i znoszenie oddziałów regionalnych, o których mowa w § 2 ust. 2 Statutu i oddziałów zagranicznych;
- 18) zatwierdzanie opracowanych przez Zarząd PZU wieloletnich planów rozwoju PZU oraz rocznych planów finansowych;
- 19) zatwierdzanie Regulaminu Zarządu PZU;
- 20) wykonywanie zadań wynikających z wytycznych lub rekomendacji organów nadzoru, w szczególności KNF, przyjętych do stosowania przez PZU;
- 21) rozpatrywanie i opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd PZU pod obrady Walnego Zgromadzenia.

W ramach Rady Nadzorczej PZU funkcjonują następujące komitety:

- Komitet Audytu;
- Komitet Nominacji i Wynagrodzeń;
- Komitet Strategii.

Komitet Audytu ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej PZU i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej, czynności rewizji finansowej oraz efektywności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego i systemu zarządzania ryzykiem w PZU. Ponadto, Komitet Audytu może wnioskować do Rady Nadzorczej o zlecenie wykonania określonych czynności kontrolnych w PZU, a wykonawcą zleconych kontroli może być jednostka wewnętrzna PZU lub podmiot zewnętrzny.

Komitet Audytu spełnia wymóg prawny, aby co najmniej jeden jego członek posiadał kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych w rozumieniu i zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach. Dodatkowo, zgodnie z ww. ustawą, większość członków Komitetu Audytu, w tym jego przewodniczący, spełnia określone w ustawie kryteria niezależności (członek niezależny), dotyczące m.in. powiązań na tle zawodowym z jednostkami Grupy PZU lub pokrewieństwa zwłaszcza z osobami zarządzającymi lub nadzorującymi jednostki Grupy PZU. Członek niezależny ma obowiązek przedłożenia pisemnego oświadczenia dotyczącego spełnienia wszystkich kryteriów niezależności oraz poinformowania PZU o zaprzestaniu spełniania tych kryteriów.

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej PZU i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie kształtowania struktury zarządczej, w tym kwestii rozwiązań organizacyjnych, zasad wynagradzania i wynagrodzeń oraz doboru kadry o odpowiednich kwalifikacjach.

Komitet Strategii ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej PZU i jest powoływany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą PZU czynności nadzorczych w zakresie opiniowania wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych jej przez Zarząd PZU (w szczególności strategii rozwoju PZU) oraz w celu

przedstawiania Radzie Nadzorczej PZU rekomendacji w zakresie planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa PZU.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej PZU, oprócz powoływania przewidzianego w Statucie Komitetu Audytu oraz Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, w celu prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych Rada Nadzorcza PZU może powoływać inne stałe komitety o charakterze doradczym i opiniodawczym, których kompetencje, skład i tryb pracy określa uchwalony przez Radę Nadzorczą PZU regulamin danego komitetu. Regulamin przewiduje możliwość korzystania przez Radę Nadzorczą PZU oraz powołane przez nią komitety z usług ekspertów oraz firm doradczych.

B.1.2. Zarząd PZU

Zgodnie ze Statutem PZU, w skład Zarządu PZU wchodzi od trzech do ośmiu członków, powoływanych na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe.

Członkowie Zarządu, w tym Prezes Zarządu, są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą. Powołanie następuje po uprzednim przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata. Prezes Zarządu nowej kadencji powołany przed upływem bieżącej kadencji może złożyć wniosek do Rady Nadzorczej o powołanie pozostałych członków Zarządu nowej kadencji przed upływem kadencji bieżącej.

Zarząd wykonuje wszelkie uprawnienia w zakresie zarządzania PZU, niezastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Do reprezentowania PZU uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie lub jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem. Zarząd uchwała swój regulamin, który zatwierdza Rada Nadzorcza. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu.

Podział obowiązków między członkami Zarządu określa zarządzenie Prezesa Zarządu w sprawie wykonywania przez członków Zarządu nadzoru organizacyjnego w PZU oraz powierzenia funkcji Szefów Pionów.

W PZU funkcjonują stanowiska Dyrektorów Grupy PZU. Celem ich utworzenia było zapewnienie spójnego i efektywnego modelu zarządczego w PZU i PZU Życie, opartego o funkcjonalny podział odpowiedzialności członków Zarządów PZU i PZU Życie. Stanowiska Dyrektorów Grupy PZU w PZU powierzane są osobom pełniącym funkcje członków Zarządu PZU Życie. Dyrektorzy Grupy PZU w PZU nadzorują bezpośrednio te same obszary działalności, które nadzorują w PZU Życie jako członkowie Zarządu.

Poniżej zaprezentowano zakres odpowiedzialności członków Zarządu PZU oraz Dyrektorów Grupy PZU według stanu na koniec 2019 roku.

Imię i nazwisko	Funkcja w Grupie Kapitałowej PZU	Zakres odpowiedzialności na koniec 2019 roku	Dodatkowy zakres odpowiedzialności w ciągu roku
Paweł Surówka	Prezes Zarządu PZU od 13 kwietnia 2017 roku do 12 marca 2020 roku	audyt wewnętrzny, compliance, reasekuracja, komunikacja korporacyjna, sponsoring, strategia i projekty, rozwój biznesu Grupy PZU, sprzedaż korporacyjna, współpraca z kanałem brokerskim, indywidualne produkty zdrowotne	zarządzanie i nadzór korporacyjny w Spółce i Grupie PZU, administracja, assurbanking, innowacje, rozwój aplikacji mobilnych i procesów cyfrowych
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU od 14 października 2016 roku	aktuariat, finanse, inwestycje	-
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU od 22 marca 2016 roku	ryzyko	-
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU od 13 czerwca 2017 roku	nadzór nad spółkami zagranicznymi Grupy PZU, assurbanking, bancassurance i programy partnerstwa strategicznego, zakupy	nieruchomości

Imię i nazwisko	Funkcja w Grupie Kapitałowej PZU	Zakres odpowiedzialności na koniec 2019 roku	Dodatkowy zakres odpowiedzialności w ciągu roku
Marcin Eckert	Członek Zarządu PZU od 28 marca 2019 roku	zarządzanie i nadzór korporacyjny w Spółce i Grupie PZU, administracja, IT, innowacje, operacje ubezpieczeniowe	rozwój aplikacji mobilnych i procesów cyfrowych
Elżbieta Häuser – Schöneich	Członek Zarządu PZU od 25 maja 2019 roku	sprzedaż detaliczna, CRM, sprzedaż zdalna, usługi cyfrowe, rozwój aplikacji mobilnych	-
Adam Brzozowski	Członek Zarządu PZU od 25 maja 2019 roku	produkty masowe i programy ubezpieczeniowe, aktuariat taryfowy, analizy produktowe, efektywność sieci sprzedaży detalicznej i systemy prowizyjne	-
Aleksandra Agatowska	Członek Zarządu PZU od 24 października 2019 roku do 19 lutego 2020 roku / Dyrektor Grupy PZU w PZU od 25 marca 2016 roku do 23 października 2019 roku, ponownie powołana na stanowisko Dyrektora Grupy PZU w PZU od 20 lutego 2020 roku / Członek Zarządu PZU Życie od 25 marca 2016 roku, p.o. Prezesa Zarządu PZU Życie od 19 lutego 2020 roku	marketing, relacje z klientem, ubezpieczenia zdrowotne	-
Dorota Maciejka	Dyrektor Grupy PZU w PZU od 15 marca 2017 roku	prewencja, CSR, komunikacja z klientem, nieruchomości	marketing, komunikacja korporacyjna, sponsoring, relacje z klientem
Bartłomiej Litwińczuk	Dyrektor Grupy PZU w PZU od 19 sierpnia 2016 roku	HR, bezpieczeństwo, doradztwo i obsługa prawna	-
Roman Pałac	Dyrektor Grupy PZU w PZU od 15 lutego 2016 roku do 12 marca 2020 roku / Prezes Zarządu PZU Życie od 26 kwietnia 2017 roku do 19 lutego 2020 roku, Członek Zarządu PZU Życie SA od 20 lutego 2020 roku do 12 marca 2020 roku	obsługa szkód i świadczeń, assistance, obsługa klienta, zarządzanie siecią oddziałów PZU, procesy cyfrowe	ubezpieczenia zdrowotne

Ponadto, w 2019 roku Roger Hodgkiss pełnił funkcję członka Zarządu PZU, a Tomasz Karusewicz Dyrektora Grupy PZU. Poniżej zaprezentowano zakresy ich odpowiedzialności w 2019 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja w Grupie Kapitałowej PZU	Zakres odpowiedzialności w 2019 roku
Roger Hodgkiss	Członek Zarządu PZU od 19 stycznia 2016 roku do 24 maja 2019 roku	sprzedaż korporacyjna, sprzedaż detaliczna, CRM, sprzedaż bezpośrednia, produkty masowe i programy ubezpieczeniowe, aktuariat taryfowy, analizy produktowe, efektywność sieci sprzedaży detalicznej i systemy prowizyjne
Tomasz Karusewicz	Dyrektor Grupy PZU w PZU od 29 stycznia 2016 roku do 30 kwietnia 2019 roku	IT, operacje ubezpieczeniowe

Poza komitetami utworzonymi na poziomie Rady Nadzorczej PZU, w 2019 roku w PZU funkcjonowały następujące komitety:

- Komitet Ryzyka Grupy PZU;
- Komitet Ryzyka Inwestycyjnego;
- Komitet Inwestycyjny;
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- Komitet Data Governance;
- Komitet Sponsoringu, Prewencji i CSR;

- Komitet Innowacji;
- Komitet Cenowy PZU;
- Komitet Sprzedaży Nieruchomości;
- Komitet Zakupowy;
- Komitet Zarządzania Inicjatywami;
- Komitet Kosztowy;
- Sztab Kryzysowy.

B.1.3. Zadania i obowiązki osób nadzorujących kluczowe funkcje

Osoby pełniące kluczowe funkcje w Grupie PZU zobowiązane są do współpracy i wymiany informacji w zakresie niezbędnym do realizacji zadań każdej z nich. Osoby nadzorujące kluczowe funkcje, w celu zapewnienia zdolności do wykonywania swoich obowiązków w sposób obiektywny, rzetelny i niezależny, mają zapewniony bezpośredni dostęp do zarządu, rady nadzorczej i pracowników, posiadają niezbędne uprawnienia, zasoby i doświadczenie oraz nieograniczony dostęp do wszystkich istotnych informacji koniecznych do wykonywania powierzonych im obowiązków.

Sposób, w jaki zorganizowane są kluczowe funkcje w Grupie PZU, w których zakresy odpowiedzialności są jasno i odpowiednio podzielone, zapewnia ich niezależność operacyjną.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje w ubezpieczeniowych jednostkach Grupy PZU uczestniczą w spotkaniach członków zarządu lub rady nadzorczej, w trakcie których składają sprawozdania lub raporty z nadzorowanych obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem zidentyfikowanych w tych obszarach ryzyk. Udzielają również porad zarządowi lub radzie nadzorczej w sprawach dotyczących bieżącej działalności danej jednostki Grupy PZU.

W Grupie PZU wdrożono polityki i procedury, których celem jest zapewnienie, aby osoby pełniące i nadzorujące kluczowe funkcje posiadały odpowiednie wykształcenie, kwalifikacje, doświadczenie oraz aby spełniały wszelkie konieczne wymogi regulacyjne.

Co do zasady, osoby pełniące kluczowe funkcje nie uczestniczą w realizacji procesów i zadań wykraczających poza te funkcje. Funkcje realizowane są w sposób zapewniający obiektywizm i niezależność od procesów operacyjnych.

B.1.4. Istotne zmiany systemu zarządzania, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym w PZU nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie systemu zarządzania.

W PZU Życie wprowadzono w 2019 roku, w odniesieniu do stanowisk Dyrektorów Grupy PZU, model analogiczny jak w PZU, tj. stanowiska Dyrektorów Grupy PZU były powierzane osobom będącym członkami Zarządu PZU. Dyrektorzy Grupy PZU w PZU Życie nadzorowali bezpośrednio te same obszary działalności, które nadzorowali w PZU jako członkowie Zarządu. Na 31 grudnia 2019 roku w PZU Życie funkcjonowało w tym modelu jedno stanowisko Dyrektora Grupy PZU.

Na dzień sporządzenia sprawozdania SFCR w skład Zarządu PZU wchodziło:

- 1) Beata Kozłowska – Chyła – p. o. Prezesa Zarządu PZU;
- 2) Ernest Bejda – członek Zarządu PZU;
- 3) Adam Brzozowski – członek Zarządu PZU;
- 4) Marcin Eckert – członek Zarządu PZU;
- 5) Elżbieta Häuser-Schöneich – członek Zarządu PZU;
- 6) Tomasz Kulik – członek Zarządu PZU;
- 7) Maciej Rapkiewicz – członek Zarządu PZU;
- 8) Małgorzata Sadurska – członek Zarządu PZU.

Sprawozdanie SFCR zostało przyjęte przez Zarząd PZU w powyższym składzie.

B.1.5. Informacje na temat zasad i praktyk dotyczących wynagradzania rady nadzorczej, zarządu oraz pracowników

Członkowie Rady Nadzorczej PZU nie otrzymują wynagrodzenia zmiennego zależnego od wyników PZU. Zasady ich wynagradzania ustala bezpośrednio Walne Zgromadzenie. W 2019 roku członkowie Rady Nadzorczej PZU otrzymywali stałe miesięczne wynagrodzenie, którego wysokość, uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PZU z 8 lutego 2017 roku, dostosowano do przedziału referencyjnego ustalonego na podstawie art. 10 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

Zasady wynagradzania członków Zarządu kształtowane są przez Radę Nadzorczą i stanowią, że wynagrodzenie całkowite przysługujące członkowi Zarządu z tytułu świadczenia usług zarządzania oraz wykonywania innych zobowiązań wynikających z Umowy o świadczenie usług zarządzania, zawartej na czas pełnienia funkcji w Zarządzie PZU składa się z:

- wynagrodzenia stałego - zryczałtowanego miesięcznego (za miesiąc kalendarzowy) wynagrodzenia podstawowego, które nie może przekroczyć przedziału referencyjnego, ustalonego na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, z zastrzeżeniem sytuacji wskazanych w art. 4 ust. 3 ww. ustawy;
- wynagrodzenia zmiennego – wynagrodzenia uzupełniającego za dany rok obrotowy, uzależnionego od poziomu realizacji celów zarządczych. Wynagrodzenie zmienne za dany rok obrotowy nie może przekroczyć określonego w ww. ustawie procentu wynagrodzenia stałego rocznego w poprzednim roku obrotowym, dla którego dokonywane jest obliczenie wysokości przysługującego wynagrodzenia zmiennego. Ponadto, istotną część wynagrodzenia zmiennego przyznawana jest w formie odroczonego wynagrodzenia zmiennego. Odroczone wynagrodzenie zmienne podlega odroczeniu przez 3 lata, a po 12, 24 i 36 miesiącach odpowiednio od daty przyznania, członek Zarządu może nabyć prawo do 1/3 części odroczonego wynagrodzenia zmiennego za dany rok, po spełnieniu warunków opisanych w Umowie o świadczenie usług zarządzania.

PZU określił zasady wynagradzania pracowników, a w szczególności osób pełniących kluczowe funkcje. Zasady obowiązujące te osoby stanowią element efektywnego zarządzania ryzykiem PZU i zawierają postanowienia dotyczące kształtowania zasad wynagradzania w podmiotach działających na rynku ubezpieczeń zawarte w przepisach prawa, w Zasadach Ładu Korporacyjnego oraz w ramach rozporządzenia delegowanego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Zgodnie z polityką wynagradzania, wynagrodzenie zmienne ustalane jest odmiennie dla poszczególnych grup pracowników lub poszczególnych osób. Jego poziom jest uzasadniony wynikami finansowymi PZU, a także osiągniętymi wynikami pracy. Zasady przyznawania wynagrodzenia zmiennego mają na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, zniechęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza limity zaakceptowane przez Radę Nadzorczą PZU, a także wspieranie realizacji strategii działalności i ograniczenie konfliktu interesów. Wynagrodzenia zmienne mogą podlegać ograniczeniom w zakresie możliwej do przyznania kwoty maksymalnej. Polityka przewiduje również możliwość odroczenia wypłaty znacznej części wynagrodzenia zmiennego. Polityka wynagradzania nie przewiduje wynagradzania pracowników w formie uprawnień do akcji, bądź opcji na akcje oraz dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla członków Zarządu PZU lub Rady Nadzorczej PZU i innych osób nadzorujących funkcje kluczowe.

Zasady wynagrodzeń w innych jednostkach zależnych prowadzących działalność ubezpieczeniową są dostosowane do lokalnych wymogów prawnych i bazują na zasadach wdrożonych w PZU i opisanych powyżej.

B.1.6. Informacje dotyczące istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z akcjonariuszami oraz z członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej

W 2019 roku PZU wypłacił akcjonariuszom dywidendę, co zostało opisane w części A.1.7.1.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

B.2.1. Wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają daną jednostką w Grupie PZU lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji

W jednostkach Grupy PZU prowadzących działalność ubezpieczeniową wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają daną jednostką Grupy PZU lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji stosuje się adekwatnie do ich zakresu odpowiedzialności, obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów wewnętrznych. Wyżej wymienione wymogi w poszczególnych jednostkach Grupy PZU bazują na zasadach wdrożonych w PZU opisanych poniżej.

W ramach grupy osób faktycznie zarządzających PZU oraz wykonujących czynności w ramach innych kluczowych funkcji, rozróżnia się 4 grupy:

- 1) członków Rady Nadzorczej PZU, wobec których wymogi dotyczące umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej reguluje Statut PZU;
- 2) zarządzających, którymi są osoby pełniące funkcje członka Zarządu PZU albo Dyrektora Grupy PZU pełniącego jednocześnie funkcję członka Zarządu PZU Życie;
- 3) osoby nadzorujące kluczowe funkcje, którymi są osoby wskazane jako nadzorujące poszczególne kluczowe funkcje w zarządzeniu Prezesa Zarządu PZU;
- 4) osoby wykonujące czynności należące do funkcji kluczowych w PZU, którymi są osoby zatrudnione w strukturach organizacyjnych PZU realizujących w PZU kluczowe funkcje zgodnie z regulaminem organizacyjnym danej struktury.

Wymogi wobec osób Zarządzających, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych regulowane są odrębnie.

Osoba Zarządzająca musi spełniać w szczególności poniższe wymagania:

- 1) spełnia wymogi określone w Statucie PZU;
- 2) daje rękojmię prowadzenia spraw PZU w sposób należyty;
- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu;
- 5) nie jest członkiem organu zarządzającego:
 - o zakładu reasekuracji,
 - o towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych prowadzącego działalność na podstawie zezwolenia,
 - o podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami lub inną działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w rozumieniu tej ustawy,
 - o powszechnego towarzystwa emerytalnego,
 - o banku.
- 6) posiada udowodnioną znajomość języka polskiego, zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej;
- 7) posiada doświadczenie zawodowe oraz wiedzę adekwatne do pełnionej funkcji szczególnie w zakresie:
 - o rynków ubezpieczeń i rynków finansowych;
 - o systemu zarządzania;
 - o analizy finansowej i aktuarialnej;
 - o zasad, reguł i wymogów przepisów prawa związanych z funkcjonowaniem PZU, w tym umiejętności dostosowania do zmian przepisów prawa.

Osoba nadzorująca kluczową funkcję musi spełniać w szczególności poniższe wymagania:

- 1) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Polsce lub w innym państwie w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa, chyba że ze względu na doświadczenie zawodowe danej osoby KNF wyda zgodę na odstąpienie od tego wymogu wobec tej osoby;
- 2) spełnia wymogi określone dla osób Zarządzających wskazane w pkt. 2, 3, 4, 7 powyżej.

Osoba wykonująca czynności należące do funkcji kluczowych musi spełniać wymagania określone w opisie stanowiska, na którym jest zatrudniona. Opisy stanowisk pracy dla danej funkcji tworzone są w oparciu o regulamin organizacyjny PZU oraz regulamin organizacyjny danej struktury organizacyjnej realizującej funkcję kluczową. Podstawowe wymagania wobec powyższej grupy osób w rozróżnieniu na poszczególne funkcje kluczowe opisano poniżej:

- 1) na stanowiskach w funkcji aktuarialnej wymaga się posiadania wiedzy z dziedziny matematyki ubezpieczeniowej i finansowej oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 2) na stanowiskach w funkcji zarządzania ryzykiem wymaga się posiadania wiedzy z dziedziny oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia i tworzenia rezerw, zarządzania aktywami i pasywami, lokowania kapitału, w szczególności w instrumenty pochodne i podobne instrumenty finansowe, zarządzania płynnością i ryzykiem koncentracji, zarządzania ryzykiem operacyjnym, reasekuracji i innych technik ograniczania ryzyka oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 3) na stanowiskach w funkcji audytu wewnętrznego wymaga się posiadania wiedzy w zakresie oceny ryzyka, analizy i przyporządkowania procesów, metodologii pracy audytu, dobrych praktyk w procesach biznesowych, umiejętności wydawania rekomendacji na podstawie wyników prac przeprowadzonych zgodnie z planem audytu oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku;
- 4) na stanowiskach w funkcji zgodności z przepisami wymaga się posiadania wiedzy w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, oceny ryzyka braku zgodności, umiejętności opracowywania rozwiązań systemowych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz odpowiedniego doświadczenia zawodowego i wykształcenia, adekwatnych do pełnionych zadań na danym stanowisku.

B.2.2. Ocena kompetencji i reputacji osób, które faktycznie zarządzają jednostką w Grupie PZU lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji

W jednostkach Grupy PZU prowadzących działalność ubezpieczeniową zasady dotyczące oceny kompetencji i reputacji wobec osób, które faktycznie zarządzają daną jednostką Grupy PZU lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji stosuje się adekwatnie do ich zakresu odpowiedzialności, obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów wewnętrznych. Powyższe zasady bazują na regulacjach i procesach wdrożonych w PZU opisanych poniżej.

Zasady oceny kompetencji oraz reputacji osób Zarządzających, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych regulowane są odrębnie.

Zgodnie z powyższym za ocenę kompetencji i reputacji:

- 1) osób Zarządzających - odpowiedzialna jest Rada Nadzorcza PZU w przypadku członków Zarządu PZU oraz Zarząd PZU w przypadku Dyrektorów Grupy PZU;
- 2) osób nadzorujących kluczowe funkcje - odpowiedzialny jest Zarząd PZU;
- 3) osób wykonujących czynności należące do funkcji kluczowych - odpowiedzialny jest ich bezpośredni przełożony. Ocena kompetencji i reputacji przeprowadzana jest przed zatrudnieniem na danym stanowisku w ramach kluczowej funkcji lub w przypadku zaistnienia okoliczności wskazujących na niezgodność działań tej osoby z przepisami prawa mogących skutkować, w szczególności, niezgodnością działalności jednostki zależnej z przepisami prawa lub przestępstwem finansowym.

Ocena kompetencji i reputacji osób Zarządzających oraz nadzorujących kluczowe funkcje przeprowadzana jest przed powołaniem odpowiednio do pełnienia funkcji członka Zarządu, bądź na stanowisko Dyrektora Grupy PZU lub na stanowisko nadzorujące kluczową funkcję, a jej weryfikacji dokonuje się raz do roku w procesie aktualizacji oceny i reputacji lub w

przypadku zaistnienia okoliczności wskazujących na niezgodność działań tej osoby z przepisami prawa mogących skutkować, w szczególności, niezgodnością działalności PZU z przepisami prawa, przestępstwem finansowym lub zagrożeniem prawidłowego zarządzania PZU.

Kryteria stanowiące podstawę oceny wobec powyższych osób określane są na podstawie przepisów prawa, przepisów wewnętrznych PZU oraz opisu stanowiska pracy. Poszczególne kryteria oceniane są indywidualnie i stanowią podstawę co do oceny danej osoby. Ocena dokonywana jest w oparciu o przekazane przez daną osobę dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, ocenę jej zachowania i postaw w ramach wykonywania czynności służbowych oraz informacje pozyskane z innych źródeł.

Co roku Zarząd PZU składa raport z corocznego procesu weryfikacji oceny kompetencji oraz reputacji osób nadzorujących kluczowe funkcje w PZU. Podstawą do jego przygotowania jest § 3 ust. 2 pkt 3 Zasad oceny i weryfikacji kompetencji oraz reputacji osób nadzorujących kluczowe funkcje w PZU i PZU Życie.

Ww. raporty są przygotowywane na podstawie złożonych bądź uzupełnionych informacji i oświadczeń przez osoby nadzorujące kluczowe funkcje w PZU. W ramach weryfikacji oceny kompetencji oraz reputacji osoby podlegające ocenie dokonują uzupełnienia bądź potwierdzenia aktualności złożonych wcześniej dokumentów i oświadczeń.

Na podstawie zebranych dokumentów, jak również zgodnie z posiadaną wiedzą na dzień sporządzenia raportu, jeśli nie zachodzą przesłanki mogące mieć wpływ na zmianę oceny kompetencji oraz reputacji poszczególnych osób, Biuro Zarządzania Kadrami w PZU rekomenduje utrzymanie dotychczasowych ocen w tym zakresie. W przypadku pozyskania informacji o zaistnieniu jakichkolwiek okoliczności mogących mieć wpływ na rekomendację, Biuro Zarządzania Kadrami w PZU przeprowadzi niezwłocznie jej aktualizację.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1. Opis systemu zarządzania ryzykiem

PZU sprawuje nadzór nad system zarządzania ryzykiem Grupy PZU na podstawie zawartych z istotnymi jednostkami zależnymi porozumień o współpracy. Nadają one ramy współpracy m.in. w procesie zarządzania ryzykiem w Grupie PZU, umożliwiają pozyskiwanie i przetwarzanie informacji koniecznych do adekwatnego i efektywnego zarządzania ryzykiem na poziomie Grupy PZU i zapewniają, że różnego rodzaju ryzyka generowane przez poszczególne jednostki Grupy PZU podlegają ocenie i są oparte na tych samych standardach, z uwzględnieniem wymogów i ograniczeń wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Sposób implementacji systemów w poszczególnych jednostkach Grupy PZU jest dostosowany do ich wielkości, istotności ryzyk, regulacji sektorowych oraz specyficznych regulacji w poszczególnych krajach.

Zarząd PZU ustanowił strategię zarządzania ryzykiem Grupy PZU, której celem jest:

- podniesienie wartości dla wszystkich interesariuszy poprzez aktywne i świadome zarządzanie wielkością przyjmowanego ryzyka;
- zapobieganie przyjmowaniu ryzyka na poziomie, który mógłby zagrozić stabilności finansowej Grupy PZU lub Konglomeratu Finansowego Grupy PZU.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie PZU jest oparte na analizie ryzyka we wszystkich procesach i jednostkach i jest ono integralną częścią procesu zarządzania.

System zarządzania ryzykiem w Grupie PZU oparty jest na:

- podziale kompetencji i zadań realizowanych przez organy statutowe, komitety oraz struktury organizacyjne biorące udział w procesie zarządzania ryzykiem;
- procesie zarządzania ryzykiem, w tym metodach identyfikacji, pomiaru i oceny, monitorowania i kontrolowania, raportowania ryzyka oraz podejmowania działań zarządczych.

Spójny podział kompetencji i zadań w PZU oraz w poszczególnych jednostkach zależnych oparty jest na czterech poziomach kompetencyjnych.

Trzy pierwsze obejmują:

- rady nadzorcze, które sprawują nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz oceniają adekwatność i skuteczność tego procesu w ramach decyzji określonych w statutach jednostek Grupy PZU i swoich regulaminach. W celu zwiększenia efektywności wykonywania przez rady nadzorcze czynności nadzorczych, m.in. w zakresie monitorowania efektywności systemu zarządzania ryzykiem, rady nadzorcze mogą powoływać komitety audytu;
- zarządy, które organizują i zapewniają działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez przyjęcie strategii zarządzania ryzykiem, polityk, wyznaczenie apetytu na ryzyko, określenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyka;
- komitety, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko. Komitety przyjmują procedury i metodyki związane z ograniczaniem poszczególnych ryzyk, a także akceptują limity ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka. Komitet Ryzyka Grupy PZU stanowi wsparcie (zarówno rad nadzorczych, jak i zarządów jednostek zależnych) we wdrażaniu efektywnego systemu zarządzania ryzykiem, spójnego dla całej Grupy PZU. Celem działania Komitetu Ryzyka Grupy PZU jest koordynacja działań oraz nadzór nad systemem i procesami zarządzania ryzykami występującymi w Grupie PZU.

Czwarty poziom kompetencyjny dotyczy działań operacyjnych i podzielony jest pomiędzy trzy linie obrony:

- pierwsza linia obrony – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie struktur organizacyjnych poszczególnych jednostek Grupy PZU oraz podejmowanie decyzji w ramach procesu zarządzania ryzykiem, w tym obowiązujących limitów. Kadra zarządzająca odpowiada za wdrożenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem w nadzorowanym obszarze działalności, w szczególności za zaprojektowanie i efektywne funkcjonowanie działań identyfikujących i monitorujących jako integralnych składników realizowanych procesów, zapewniających właściwą reakcję na występujące ryzyka;
- druga linia obrony – obejmuje zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane struktury organizacyjne poszczególnych jednostek Grupy PZU zajmujące się identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i raportowaniem o ryzyku oraz kontrolą ograniczeń. W ramach drugiej linii obrony szczególną rolę odgrywają następujące komórki Centrali PZU, które koordynują ten proces w ramach jednostek Grupy PZU: Biuro Ryzyka, Biuro Compliance, Biuro Bezpieczeństwa, Biuro Planowania i Kontrolingu, Biuro Aktuariale, Biuro Reasekuracji, Biuro Prawne, Biuro Zarządzania Kadrami;
- trzecia linia obrony – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność danej jednostki Grupy PZU. Funkcja ta realizowana jest przez komórkę ds. audytu wewnętrznego.

Proces zarządzania ryzykiem składa się z następujących etapów:

1) Identyfikacja ryzyka

Rozpoczyna się wraz z propozycją rozpoczęcia tworzenia produktu ubezpieczeniowego, nabycia instrumentu finansowego, zmiany procesu operacyjnego, a także z chwilą wystąpienia każdego innego zdarzenia potencjalnie wpływającego na powstanie ryzyka. Proces identyfikacji występuje do momentu wygaśnięcia zobowiązań, należności lub działań związanych z danym ryzykiem. Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu rzeczywistych i potencjalnych źródeł ryzyka, następnie analizowanych pod względem istotności.

2) Pomiar i ocena ryzyka

Przeprowadzane są, w zależności od charakterystyki danego typu ryzyka oraz poziomu jego istotności. Pomiar ryzyka przeprowadzają wyspecjalizowane struktury organizacyjne poszczególnych jednostek Grupy PZU. Odpowiadają one za rozwój narzędzi oraz za pomiar ryzyka w zakresie określającym apetyt na ryzyko, profil ryzyka i tolerancję na ryzyko.

3) Monitorowanie i kontrola ryzyka

Polega na bieżącym przeglądzie odchyłeń realizacji od założonych punktów odniesienia (limitów, wartości progowych, planów, wartości z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń).

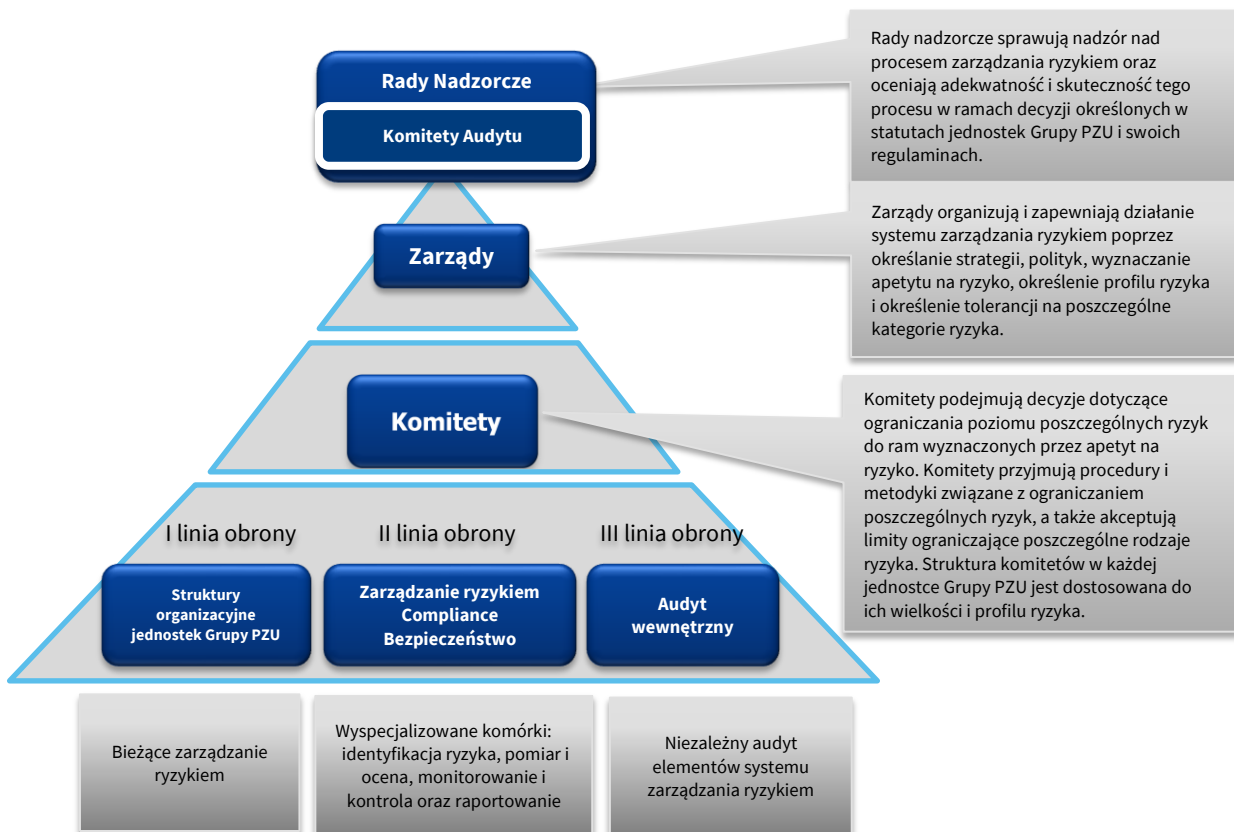
4) Raportowanie

Umożliwia efektywną komunikację o ryzyku i wspiera zarządzanie ryzykiem na różnych poziomach decyzyjnych.

5) Działania zarządcze

Działania te obejmują, m.in.: unikanie ryzyka, transfer ryzyka, ograniczanie ryzyka, określanie apetytu na ryzyko, akceptację poziomu ryzyka oraz narzędzia wspierające te działania.

Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania ryzykiem na poziomie Grupy PZU realizowana jest przez Biuro Ryzyka w PZU, które rozwija proces zarządzania ryzykiem poprzez przygotowanie i aktualizację właściwych regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem (w tym rekomendacji dla jednostek zależnych), a także na bieżąco wykonuje poszczególne czynności związane z procesem zarządzania ryzykiem, w szczególności:

- opracowywanie oraz wdrażanie strategii zarządzania ryzykiem oraz polityk zarządzania poszczególnymi ryzykami;
- opracowanie metodyki pomiaru poszczególnych ryzyk;
- tworzenie oraz rozwój narzędzi wspierających proces zarządzania ryzykiem;
- identyfikacja, pomiar i ocena, monitorowanie i kontrola ryzyka;
- raportowanie ryzyk oraz proponowanie działań mitygujących ryzyko;
- opracowanie propozycji siatki limitów i ograniczeń oraz kluczowych wskaźników ryzyka (KRI);
- sporządzanie raportów kontrolnych oraz monitorowanie wykorzystania limitów i ograniczeń;
- przygotowanie zasad i metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem;
- sporządzanie informacji o ryzyku na potrzeby organu nadzoru oraz agencji ratingowych;
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych;
- pełnienie funkcji centrum kompetencyjnego w zakresie zarządzania ryzykiem.

Osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem jest Dyrektor Biura Ryzyka w PZU, który podlega członkowi Zarządu PZU odpowiedzialnemu za zarządzanie ryzykiem. Za systemowe zarządzanie ryzykiem odpowiedzialne jest Biuro Ryzyka PZU, które współpracuje w tym procesie z właściwymi strukturami Grupy PZU.

B.3.2. Własna ocena ryzyka i wypłacalności

Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) jest integralną częścią procesu planowania finansowego i składa się z następujących etapów:

- przygotowanie i zatwierdzenie założeń do przeprowadzenia procesu w danym roku;
- przygotowanie i zatwierdzenie przez właściwe struktury organizacyjne danej jednostki Grupy PZU, a następnie przekazanie do komórek odpowiedzialnych za ryzyko w tych jednostkach, danych zgodnych z wyceną przyjętą w systemie WII i spójnych ze Strategią Grupy PZU oraz planami finansowymi Grupy PZU;
- analiza i ocena ryzyk;
- analiza spełnienia wymogów dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- przeprowadzenie oceny dotyczącej potrzeb kapitałowych przy realizacji założeń planu finansowego;
- przeprowadzenie oceny kondycji kapitałowej Grupy PZU (w ujęciu zagregowanym) w wyniku testów stresu;
- analiza zgodności z apetytem na ryzyko oraz profilem ryzyka;
- propozycja zmian w zakresie obniżenia ekspozycji na ryzyko lub podwyższenia środków własnych, jeżeli zostanie to uznane za konieczne;
- zmiany w planie finansowym lub projekcie planu finansowego, jeżeli zostaną uznane za konieczne;
- zatwierdzenie wyników własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz podjęcie ewentualnych działań zarządczych;
- udokumentowanie wyników procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności w formie raportu;
- sporządzenie protokołu z własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- przekazanie do organu nadzoru raportu z własnej oceny ryzyka i wypłacalności na potrzeby organu nadzoru.

Proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz przeprowadzane w ramach niego analizy zostały skonstruowane tak, aby stanowić wsparcie procesu planowania finansowego w zakresie analizy profilu ryzyka oraz oceny spełnienia wymogów kapitałowych w zakładanym horyzoncie czasu i przy realizacji określonych w planie finansowym założeń. Stanowi on również podsumowanie i kontrolę efektywności działań podejmowanych w toku procesu zarządzania ryzykiem.

Struktura procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz zakres odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu w Grupie PZU zostały dostosowane do obowiązków poszczególnych jednostek organizacyjnych Grupy PZU wynikających z ich zakresu kompetencji określonych w ramach systemu zarządzania oraz z procesu planowania finansowego. Zarząd PZU odpowiada za zorganizowanie i zapewnienie efektywnego funkcjonowania procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności. Członkowie zarządów jednostek zależnych nadzorujący struktury biorące udział w procesie, nadzorują działania związane z procesem własnej oceny ryzyka i wypłacalności w podległych im obszarach oraz zatwierdzają przygotowane w ich obszarach dane i analizy konieczne do przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności. Biuro Ryzyka w PZU rozwija proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności na poziomie Grupy PZU, koordynuje przeprowadzenie oceny oraz dokonuje oceny własnych potrzeb w zakresie wypłacalności, oceny ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi i oceny odchyień profilu ryzyka od założeń leżących u podstaw wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności. Wszystkie dane prognostyczne dostarczane są do Biura Ryzyka w PZU za pośrednictwem Biura Planowania i Kontrolingu w PZU, które odpowiada za ich wewnętrzną spójność oraz zgodność z planami finansowymi.

ORSA jest przeprowadzana regularnie, co najmniej raz w roku lub doraźnie po wystąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka wynikających ze zmian operacji wewnętrznych lub zmian otoczenia biznesowego. Częstotliwość przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności jest spójna z rewizją planów finansowych oraz towarzyszących im nowych prognoz rozwoju działalności, które odpowiadają realizacji Strategii Grupy PZU oraz uwzględniają zmiany wynikające z rozwoju portfela oraz zmian w otoczeniu biznesowym.

Wyniki ORSA są dokumentowane w formie raportu. Raport podlega niezależnemu przeglądowi wykonywanemu przez Biuro Audytu Wewnętrznego w PZU a następnie, po zaopiniowaniu przez Komitet Ryzyka Grupy PZU, zatwierdzeniu przez Zarząd PZU.

Ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności dokonywana jest dla wszystkich ryzyk uznanych za istotne, zgodnie z postanowieniami Strategii Grupy PZU w zakresie zarządzania ryzykiem oraz polityk zarządzania poszczególnymi ryzykami,

tj. ryzyka aktuarialnego, ryzyka rynkowego, ryzyka niewypłacalności kontrahenta oraz ryzyka operacyjnego. Dodatkowo analizie poddawane są ryzyka braku zgodności i płynności.

Ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności w 2019 roku objęła 3-letni horyzont prognozy, uwzględniając horyzont czasowy aktualnej Strategii Grupy PZU i towarzyszących jej planów finansowych oraz wymóg nadzorczy w zakresie minimalnego horyzontu prognozy (trzy lata). W ramach oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przeprowadzone zostały analizy w celu określenia, czy przy danej strategii działalności Grupa PZU utrzyma niezbędny poziom kapitału, adekwatny do ryzyka, na jakie jest narażona obecnie i na jakie może być narażona w przyszłości (również w przypadku wystąpienia nagłych zdarzeń odzwierciedlonych w scenariuszach szokowych). Testowane scenariusze zbudowane zostały w oparciu o profil ryzyka Grupy PZU, umożliwiając weryfikację jej potrzeb kapitałowych w nowych warunkach, obejmujących zarówno istotne zmiany w otoczeniu makroekonomicznym, jak i szoki charakterystyczne dla sektora ubezpieczeń. Ponadto analiza obejmuje scenariusze wpływające zarówno na aktywa, jak i na zobowiązania.

Zgodnie z regulacją wewnętrzną, jeżeli w wyniku własnej oceny ryzyka i wypłacalności w kolejnych latach projekcji zostanie zidentyfikowany możliwy spadek współczynnika wypłacalności poniżej akceptowalnego poziomu lub przekroczenie limitów profilu ryzyka, Dyrektor Biura Ryzyka w PZU, we współpracy z Dyrektorem Biura Planowania i Kontrolingu w PZU, przedstawiają możliwe działania, w tym zmiany w zakresie planów finansowych, mające na celu obniżenie poziomu ryzyka lub podwyższenie środków własnych. Podlegają one zatwierdzeniu przez członka Zarządu PZU nadzorującego Biuro Ryzyka w PZU, w uzgodnieniu z członkiem Zarządu PZU nadzorującym Biuro Planowania i Kontrolingu w PZU.

B.4. System kontroli wewnętrznej

B.4.1. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej w Grupie PZU obejmuje nadzór, ogół procedur administracyjnych i księgowych, struktur organizacyjnych, systemów raportowania, rozwiązań wprowadzonych w systemach informatycznych, funkcję zgodności z przepisami oraz inne mechanizmy kontrolne przyczyniające się do realizacji celów Grupy PZU oraz zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności jej funkcjonowania, realizowane w celu racjonalnego zapewnienia:

- efektywności i skuteczności działalności operacyjnej;
- rzetelności informacji przekazywanych wewnętrznie i zewnętrznie oraz zabezpieczenia ich dostępności i wiarygodności, w szczególności w odniesieniu do tych, wpływających na sprawozdania finansowe;
- adekwatności i efektywności kontroli ryzyk (działania kontrolne powinny być proporcjonalne do poziomu ryzyka związanego z działalnością i procesów poddawanych kontroli);
- odpowiedzialnego i transparentnego zarządzania;
- zgodności działań z przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi oraz przyjętymi standardami postępowania;
- efektywnego uzyskiwania i przekazywania wszelkich danych i informacji, które mogą być istotne dla celów nadzoru uzupełniającego.

System kontroli wewnętrznej wspomaga realizację celów, co wymaga, aby koncentrował się na następujących obszarach:

- środowisku kontroli wewnętrznej, tj. promowaniu znaczenia kontroli wśród pracowników i nadzoru ze strony kierownictwa, stylu zarządzania, w tym delegowaniu zadań, uczciwości, wartości etycznych i rozwoju pracowników;
- identyfikacji i ocenie ryzyka, w tym utrzymywaniu go na akceptowalnym poziomie;
- czynnościach kontrolnych i podziale obowiązków;
- jakości informacji i jej komunikowaniu, tj. zapewnieniu przepływu informacji, które pozwalają prowadzić i kontrolować działalność;
- monitorowaniu efektywności mechanizmów kontrolnych.

W zależności od rodzaju zadań zakres kontroli wewnętrznej obejmuje w szczególności:

- kompletność, aktualność i zgodność z obowiązującymi przepisami prawa regulacji wewnętrznych dotyczących danej działalności;

- prawidłowość, kompletność i terminowość wykonywanych czynności, w tym obiegu dokumentów;
- prawidłowość organizacji i podziału pracy;
- przestrzeganie pełnomocnictw, upoważnień, limitów i innych elementów kontrolnych, w szczególności w zakresie:
 - podpisywania korespondencji wewnętrznej i wychodzącej na zewnątrz,
 - zawierania transakcji skutkujących powstaniem zobowiązań,
 - podejmowania decyzji biznesowych,
 - korzystania z systemów informatycznych;
- prawidłowość przebiegu procesów;
- prawidłowość ewidencji księgowej;
- bezpieczeństwo systemów informatycznych oraz sieci teleinformatycznych;
- bezpieczeństwo informacji chronionych, w rozumieniu obowiązujących regulacji wewnętrznych.

W przypadku zidentyfikowania przez pracownika nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli, pracownik zobowiązany jest do ich udokumentowania i poinformowania bezpośredniego przełożonego. Jednocześnie pracownik zobowiązany jest do ich raportowania zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi.

B.4.2. Funkcja zgodności z przepisami

Biuro Compliance w PZU odpowiada za kształtowanie systemu compliance w Grupie PZU dbając o jego spójność na wszystkich poziomach Grupy PZU. Biuro Compliance w PZU raportuje do Zarządu i Rady Nadzorczej PZU, w zakresie zdarzeń zaistniałych na poziomie PZU i jednostek zależnych, z którymi podpisano porozumienia o współpracy i wymianie informacji. Rekomendacje Biura Compliance w PZU wydane w ramach prowadzonych działań i analiz zgodności podlegają procesowi monitoringu.

Funkcja zgodności z przepisami w jednostkach Grupy PZU jest zorganizowana na podstawie jednolitych i spójnych standardów, wypracowanych na poziomie PZU, z uwzględnieniem tzw. „zasady proporcjonalności”, tj. skali i specyfiki działalności danej jednostki Grupy PZU. Wdrożone regulacje wewnętrzne określają zakres i charakter działań funkcji zgodności z przepisami, w tym cykliczne raportowanie komórek ds. compliance jednostek zależnych do Biura Compliance w PZU, a następnie Biura Compliance w PZU do Zarządu i Rady Nadzorczej PZU. Niezależnie od powyższego komórki ds. compliance w jednostkach zależnych raportują także do swoich zarządów lub rad nadzorczych. Funkcja zgodności z przepisami w jednostkach Grupy PZU jest obiektywna i niezależna.

Najważniejsze kompetencje Biura Compliance w PZU w obszarze ryzyka braku zgodności w Grupie PZU:

- analiza i udział w procesie wdrażania systemowych rozwiązań we wszystkich obszarach funkcjonalnych jednostek Grupy PZU oraz realizowanych procesów biznesowych w zakresie ryzyka braku zgodności;
- inicjowanie i rekomendowanie zmian w systemowych rozwiązaniach oraz analizowanych procesach jednostek Grupy PZU, jako efekt analiz compliance;
- zapewnienie koordynacji i spójnych rozwiązań w zakresie realizacji funkcji zgodności z przepisami i zarządzania ryzykiem braku zgodności w Grupie PZU;
- konsultacje i współpraca z jednostkami zależnymi w celu zapewnienia jednolitych rozwiązań w zakresie realizacji funkcji zgodności z przepisami w Grupie PZU, wypełniania obowiązków raportowych wynikających z ustawy o nadzorze uzupełniającym oraz spójnego stanowiska regulowanych jednostek zależnych Grupy PZU przy udzielaniu odpowiedzi na zapytania Komisji Nadzoru Finansowego kierowane systemowo do jednostek regulowanych;
- konsultacja oraz wymiana informacji z jednostkami zależnymi w zakresie zapewnienia spójności procesu identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności;
- prowadzenie systemowych analiz compliance w jednostkach Grupy PZU na podstawie przepisów wewnętrznych oraz porozumień o współpracy i polityk;
- raportowanie na poziomie systemowym ryzyka braku zgodności w Grupie PZU;

- monitorowanie przestrzegania standardów postępowania, w tym norm etycznych, z uwzględnieniem dobrych praktyk przyjętych w jednostkach Grupy PZU.

Biuro Compliance w PZU, w ramach wymiany informacji i współpracy z jednostkami zależnymi w obszarze funkcji zgodności, współuczestniczy we wdrażaniu w tych jednostkach jednolitych standardów oraz kluczowych rozwiązań metodologicznych. Formalną podstawą współpracy w obszarze funkcji compliance są porozumienia o współpracy i wymianie informacji oraz Polityka compliance w Grupie PZU, które precyzują zasady, zakres i charakter tej współpracy pomiędzy PZU a jednostkami zależnymi.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Opis wdrożenia funkcji audytu wewnętrznego

Biuro Audytu Wewnętrznego w PZU koordynuje funkcjonowanie audytu wewnętrznego w jednostkach Grupy PZU poprzez budowę jednolitych standardów oraz wymianę informacji w zakresie audytu wewnętrznego. Audyt wewnętrzny pozyskuje informacje z jednostek Grupy PZU, z którymi podpisano porozumienia o współpracy, dotyczące adekwatności i efektywności systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. W jednostkach Grupy PZU wprowadzone zostały kluczowe rozwiązania metodologiczne Biura Audytu Wewnętrznego w PZU (z uwzględnieniem uwarunkowań formalno-prawnych, specyfiki i skali działalności tych jednostek).

Głównymi działaniami Biura Audytu Wewnętrznego w PZU w odniesieniu do Grupy PZU są:

- ujednolicanie zasad funkcjonowania audytu wewnętrznego;
- koordynowanie tworzenia planów audytów;
- realizowanie zadań audytowych;
- pozyskiwanie informacji z komórek ds. audytu wewnętrznego w jednostkach Grupy PZU;
- uwzględnianie w sprawozdaniach z działalności Biura Audytu Wewnętrznego w PZU do Zarządu i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU informacji dotyczących podmiotów Grupy PZU.

Audyt wewnętrzny w jednostkach Grupy PZU może być realizowany przez:

- komórki ds. audytu wewnętrznego w jednostkach Grupy PZU;
- Biuro Audytu Wewnętrznego w PZU, z zachowaniem zasad wynikających z zawartych z jednostkami zależnymi Grupy PZU porozumień o współpracy.

Audyt wewnętrzny obejmuje niezależną ocenę ryzyka, badanie wszystkich struktur organizacyjnych w jednostkach Grupy PZU, produktów, systemów, procesów biznesowych, procesów zarządzania ryzykiem, z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych obszarów ryzyk i poziomu istotności ryzyk, a także od roli i skuteczności kontroli wewnętrznej w ich redukowaniu.

B.5.2. Niezależność i obiektywizm audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego jest obiektywna i niezależna od funkcji operacyjnych. Zakres czynności audytowych realizowanych w ramach poszczególnych audytów oraz wydawane oceny poaudytowe stanowią autonomiczne decyzje audytorów. Zadania są rozdzielane w taki sposób, aby zapobiec potencjalnym i rzeczywistym konfliktom interesów. Każdy pracownik jest zobowiązany do poinformowania przełożonego w przypadku wystąpienia konfliktu interesów. Zbierane są informacje od pracowników audytu wewnętrznego na temat potencjalnego konfliktu interesów i w miarę potrzeb dokonuje się rotacji przydzielonych zadań. Ponadto żaden z audytorów nie może przed upływem jednego roku oceniać działalności, którą sam uprzednio wykonywał lub zarządzał. Wdrożono Kodeks Etyki Audytora, w oparciu o Kodeks etyki Instytutu Audytorów Wewnętrznych (IIA). Celem Kodeksu jest promowanie najlepszych praktyk wykonywania obowiązków, wzorców postawy etycznej oraz determinowanie potrzeby ciągłego rozwoju zawodowego i kształtowania właściwego wizerunku audytorów wewnętrznych. Audytorom wewnętrznym nie wolno przyjmować odpowiedzialności za działalność operacyjną, która podlega ocenie audytu wewnętrznego.

Niezależność funkcji Audytu Wewnętrznego jest zapewniona poprzez zapisy odpowiednich regulacji wewnętrznych.

Audytorzy Grupy PZU stanowią zespół o wysokich kwalifikacjach zawodowych i etycznych oraz posiadają wiedzę, umiejętności i znajomość zagadnień niezbędnych do realizacji audytów.

Dla zapewnienia realizacji zadań, audytorzy mają dostęp do niezbędnych informacji, wyjaśnień, dokumentów i danych umożliwiających terminowe i poprawne wykonanie zadań, z uwzględnieniem ograniczenia dostępu do informacji zgodnego z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Biuro Audytu Wewnętrznego w PZU przygotowuje sprawozdanie roczne z działalności, które obejmuje:

- informację o zrealizowanych audytach (w tym o wykonaniu planu audytu);
- ocenę systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Biuro Audytu Wewnętrznego w PZU sporządza również w cyklach kwartalnych sprawozdanie obejmujące w szczególności:

- informację o realizacji Planu audytu;
- informację o wynikach zrealizowanych audytów wewnętrznych oraz o rekomendacjach wydanych i odrzuconych (akceptacja ryzyka);
- informację o wynikach monitorowania rekomendacji.

Sprawozdania przekazywane są Zarządowi PZU i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej PZU i uwzględniają również informacje raportowane przez komórki ds. audytu wewnętrznego w jednostkach Grupy PZU.

B.6. Funkcja aktuarialna

Jednostki Grupy PZU prowadzące działalność w zakresie ubezpieczeń są odrębnymi jednostkami i posiadają własne funkcje aktuarialne. Zadania funkcji aktuarialnych są spójne dla wszystkich jednostek Grupy PZU. Ze względu na różną specyfikę rynków działania mogą jednak występować różnice metodologiczne w działaniach poszczególnych funkcji. Funkcje działają w maksymalnym stopniu niezależnie od siebie, pozostając ze sobą w kontakcie i konsultując wzajemnie swoje wątpliwości. Nadrzędną rolę, koordynacyjno-doradczą, pełni funkcja aktuarialna w PZU. Nadzór nad całością przysługuje osobie nadzorującej funkcję aktuarialną w PZU.

Współpraca w obszarze aktuariatu w Grupie PZU ma na celu optymalizację standardów funkcjonowania i realizacji procesów biznesowych, zapewnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy PZU i ubezpieczeniowymi jednostkami zależnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa przekazywanych informacji. Jednostki zależne dokładają należytej staranności, aby prowadzona przez nie działalność była zgodna z zasadami współpracy w Grupie PZU, mając również na względzie własną specyfikę działania oraz uwarunkowania prawne lub biznesowe. Zachowują one autonomię w obszarze aktuariatu, z zastrzeżeniem, że PZU pełni rolę koordynacyjno-doradczą w stosunku do nich w tym obszarze i jeśli zachodzi potrzeba, może ingerować w ich działalność w zakresie aktuariatu. Zasadniczo współpraca PZU z jednostkami zależnymi odbywa się na bieżąco na drodze wspólnych konsultacji, z zastrzeżeniem możliwości określania wytycznych, założeń, zasad, procedur i rekomendacji przez PZU, jeżeli jest to podyktowane interesem Grupy PZU. Jednostki zależne, w terminach, formie i w sposób określony z odpowiednim wyprzedzeniem, przekazują:

- informacje konieczne dla dopełnienia przez funkcję aktuarialną PZU obowiązków informacyjnych lub sprawozdawczych ciążących na PZU, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- informacje, plany, materiały i dokumenty, dotyczące jednostki zależnej oraz jej podmiotów zależnych, a także wyjaśnienia dotyczące tej dokumentacji, o ile zachodzi taka potrzeba. Jednostki zależne uzyskują od podmiotów od nich zależnych informacje i dokumenty konieczne do wypełnienia niniejszego obowiązku;

Niezależnie od obowiązków określonych powyżej, jednostki zależne wypełniają wymagane przez obowiązujące je przepisy prawa obowiązki informacyjne oraz prowadzą własną politykę informacyjną.

Zakres współpracy obejmuje zatem szeroko pojętą działalność aktuarialną niezbędną do wykonywania obowiązków funkcji aktuarialnej. Zasady współpracy ujęto we wdrożonej w roku 2018 „Polityce współpracy w Grupie PZU w obszarze aktuariatu”.

B.7. Outsourcing

Ubezpieczeniowe jednostki Grupy PZU przyjęły zasady dokonywania outsourcingu, w tym outsourcingu czynności uznawanych za podstawowe lub ważne.

PZU i zależne jednostki ubezpieczeniowe nie powierzają podmiotom trzecim realizacji funkcji należących do systemu zarządzania (funkcji zarządzania ryzykiem, funkcji aktuarialnej, funkcji zgodności i funkcji audytu wewnętrznego).

Outsourcing czynności podstawowych lub ważnych jest uzasadniony w szczególności optymalizacją kosztów i dążeniem do zapewnienia wysokiego poziomu obsługi klientów. Ubezpieczeniowe jednostki zależne Grupy PZU realizują te cele poprzez powierzenie wykonywania wybranych procesów podmiotom specjalizującym się w wykonywaniu usług danego rodzaju.

Dodatkowo istnieją wewnątrzgrupowe umowy outsourcingu (zawarte pomiędzy jednostkami Grupy PZU), w ramach których powierza się czynności podstawowe lub ważne, obejmujące w szczególności: lokowanie środków, obsługę likwidacji szkód, obsługę świadczeń, w tym assistance, zarządzanie portfelami inwestycyjnymi, obsługę ubezpieczeń. Wewnątrzgrupowe umowy outsourcingu czynności podstawowych lub ważnych zawierane są długoterminowo, z uwzględnieniem obowiązujących zasad w zakresie outsourcingu, w szczególności w zakresie oceny ryzyka, wymaganych postanowień umownych, w tym zabezpieczających możliwość przeprowadzenia kontroli realizacji umowy przez podmiot powierzający wykonanie czynności.

C. Profil ryzyka

Profil ryzyka Grupy PZU wynika z Strategii Grupy PZU oraz planów finansowych i jest okresowo monitorowany i kontrolowany. Ze względu na skalę działalności ubezpieczeniowej prowadzonej przez jednostki Grupy PZU oraz poziom zainwestowanych środków najistotniejszymi ryzykami są ryzyko aktuarialne, ryzyko rynkowe oraz ryzyko związane z działalnością jednostek z innych sektorów finansowych. W ramach ostatniej pozycji najistotniejsze jest ryzyko kredytowe.

Grupa PZU opracowała i wdrożyła system zarządzania ryzykiem, który jest ukierunkowany zarówno na kontrolę ryzyka, jak również na zachowanie odpowiedniego poziomu kapitalizacji. Poprzez identyfikację, pomiar i ocenę, monitorowanie i kontrolę oraz raportowanie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością operacyjną a także podejmowanie działań zarządczych w odpowiedzi na te ryzyka Grupa PZU jest w stanie zrealizować swoje zobowiązania wobec klientów i partnerów biznesowych oraz wypełnić wymogi płynące z przepisów prawnych i regulacji zewnętrznych. W jednostkach sektora finansowego Grupy PZU wdrożono system zarządzania ryzykiem opisany w sekcji B i opierający się na następujących etapach:

- identyfikacja;
- pomiar i ocena;
- monitorowanie i kontrolowanie;
- raportowanie;
- działania zarządcze.

Proces jest wystandaryzowany w całej Grupie PZU. Sposób implementacji w jednostkach zależnych jest dostosowany do ich wielkości, istotności ryzyk, regulacji sektorowych oraz specyficznych regulacji w poszczególnych krajach.

W tabeli poniżej wskazano kategorie ryzyka zdefiniowane jako istotne i wskazane w regulacjach wewnętrznych na poziomie Grupy PZU:

Lp.	Kategoria ryzyka	Definicja
1	ryzyko aktuarialne	możliwość poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych, w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny składek i tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
2	ryzyko rynkowe	ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów, spreadu kredytowego, wartości zobowiązań i instrumentów finansowych
3	ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej wynikające z wahań wiarygodności i zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, kontrahentów i wszelkich dłużników, materializujące się niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta
4	ryzyko operacyjne	ryzyko poniesienia straty wynikającej z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych
5	ryzyko modeli	ryzyko poniesienia straty finansowej, błędnego oszacowania danych raportowanych do organu nadzoru, podjęcia błędnych decyzji lub utraty reputacji z powodu błędów w opracowaniu, wdrożeniu lub stosowaniu modeli
6	ryzyko braku zgodności	ryzyko niedostosowania się lub naruszenia przez PZU, podmioty zależne lub osoby z nimi powiązane przepisów prawa, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez PZU lub podmioty zależne standardów postępowania, w tym norm etycznych, które skutkuje lub może skutkować poniesieniem przez PZU, podmioty zależne lub osoby działające w ich imieniu sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności

Na potrzeby Konglomeratu Finansowego Grupy PZU, biorąc pod uwagę udział ryzyka kredytowego w jednostkach sektora bankowego, przyjęta została definicja ryzyka kredytowego. Definiuje się je, jako ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, na które narażony jest Konglomerat Finansowy Grupy PZU, wynikające z wahań wiarygodności i zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, kontrahentów i wszelkich dłużników, materializujące się w postaci niewykonania zobowiązania przez kontrahenta lub wzrostem spreadu kredytowego. Definicja obejmuje również ryzyko kredytowe jednostki regulowanej.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmuje następujące kategorie ryzyka:

- ryzyko spreadu kredytowego – możliwość poniesienia straty z tytułu zmiany wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych spowodowanych zmianą poziomu spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury terminowej stóp procentowych dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub wahania ich zmienności;
- ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta – ryzyko poniesienia straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej;
- ryzyko kredytowe w działalności bankowej – ryzyko kredytowe wynikające z działalności w sektorze bankowym, związane przede wszystkim z niebezpieczeństwem niewywiązania się dłużnika lub kredytobiorcy ze swoich zobowiązań;
- ryzyko kredytowe w ubezpieczeniach finansowych – możliwość poniesienia straty wynikającej z działalności w sektorze ubezpieczeń finansowych związane przede wszystkim z niebezpieczeństwem niewywiązania się klienta Grupy PZU – kontrahenta z zobowiązań wobec podmiotu trzeciego lub dłużnika/kredytobiorcy wobec klienta Grupy PZU. Zagrożenie to może wynikać z niepowodzenia w realizacji przedsięwzięcia lub z niekorzystnego wpływu otoczenia gospodarczego.

W ramach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Grupa PZU identyfikuje, mierzy i monitoruje koncentrację ryzyka, przy czym dla sektora bankowego procesy te realizowane są na poziomie poszczególnych jednostek Grupy PZU, zgodnie z wymogami sektorowymi.

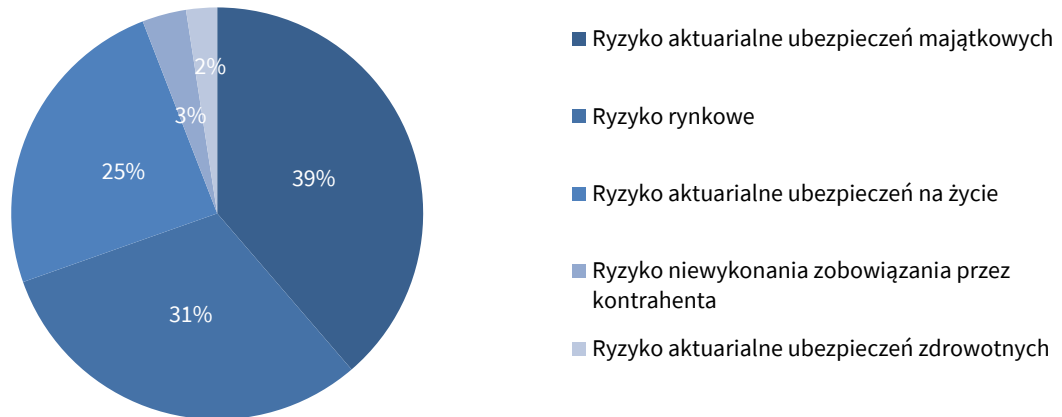
SCR Grupy PZU obliczany jest zgodnie z art. 336 rozporządzenia delegowanego i składa się z następujących pozycji: kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego na podstawie danych skonsolidowanych zgodnie z zasadami określonymi dla formuły standardowej, proporcjonalnego udziału wymogów kapitałowych (w tym hipotetycznych) jednostek z innych sektorów finansowych, wymogu dla jednostek powiązanych niekonsolidowanych metodą pełną. Kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany na podstawie danych skonsolidowanych składa się z 8 modułów: ryzyko rynkowe, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie, ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych, ryzyko wartości niematerialnych i prawnych, ryzyko operacyjne, korekta z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat. Efektowi dywersyfikacji podlega pięć pierwszych modułów i wraz z ryzykiem wartości niematerialnych i prawnych, które w Polsce odgrywa marginalną rolę, a w Grupie PZU wynosi zero, tworzą tzw. podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR). Grupa PZU nie korzysta przy kalkulacji SCR z przepisów przejściowych.

Wartość SCR oraz BSCR przed i po uwzględnieniu efektu dywersyfikacji na 31 grudnia 2019 roku w porównaniu do poprzedniego roku, przedstawia poniższa tabela.

Nazwa podmodułu	Wartość (mln zł)		Zmiana 2019/2018	
	2019	2018	(mln zł)	%
Ryzyko rynkowe	3 221	3 105	116	4%
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	361	460	(99)	(22%)
Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń na życie	2 555	2 470	85	3%
Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń zdrowotnych	253	219	34	16%
Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń majątkowych	4 032	3 918	114	3%
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności przed dywersyfikacją	10 422	10 172	250	2%
Dywersyfikacja	(3 549)	(3 463)	(86)	2%
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności po dywersyfikacji	6 873	6 709	164	2%
Ryzyko operacyjne	753	731	22	3%
Korekta z tytułu zdolności odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat	(974)	(924)	(50)	5%
Kapitałowy wymóg wypłacalności obliczony na podstawie danych skonsolidowanych	6 652	6 516	136	2%
Wymóg kapitałowy dla innych sektorów finansowych	3 728	3 626	102	3%
Wymóg dla jednostek powiązanych niekonsolidowanych	18	87	(69)	(79%)
SCR Grupy PZU	10 398	10 229	169	2%

W ujęciu rocznym SCR Grupy PZU wzrósł o 169 mln zł. W głównej mierze wzrost wynika ze wzrostu ryzyka rynkowego i ryzyka aktuarialnego. Przyczyny zmian SCR dla poszczególnych ryzyk opisane są poniżej w odpowiednich rozdziałach.

Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności

Grupa PZU wdrożyła procedury wewnętrzne implementujące obowiązki wynikające z zasady ostrożnego inwestora. W związku z tym Grupa PZU lokuje posiadane środki wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, dla których ryzyko może mierzyć, monitorować, a w konsekwencji zarządzać nim oraz które uwzględnia przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Zachowując odpowiedni poziom płynności lokat, Grupa PZU lokuje swoje środki w aktywa bezpieczne o odpowiedniej jakości i rentowności. Inwestując w aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, Grupa PZU uwzględnia charakter i czas trwania zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczeniowych w sposób zgodny z interesami ubezpieczających. Grupa PZU różnicuje aktywa i zachowuje ich rozproszenie w celu unikania uzależnienia od jednego szczególnego składnika aktywów, emitenta czy obszaru geograficznego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Na poziomie Grupy PZU przeprowadzono analizy wrażliwości, uwzględniające ryzyko rynkowe, kredytowe i aktuarialne, w odniesieniu do istotnych ryzyk i zdarzeń według scenariuszy przygotowanych na potrzeby ORSA. Analizy wrażliwości co do zasady nie znajdują zastosowania w przypadku ryzyk opisanych w części C.6. ze względu na charakter i specyfikę tych ryzyk.

W ramach przeprowadzanych analiz Grupa PZU dokonuje również oceny w zakresie płynności, która polega na oszacowaniu możliwości sfinansowania wypłaty odszkodowań i świadczeń w wyniku zdarzeń ubezpieczeniowych o charakterze nadzwyczajnym. Wyniki testów stresu wskazują na możliwość sfinansowania tego typu zdarzeń.

W ramach ORSA analiza wrażliwości przeprowadzona dla Grupy PZU obejmowała testy stresu, wpływające zarówno na aktywa, jak i na zobowiązania. Testy stresu wybrane do przeprowadzenia w ramach ORSA pokrywają najważniejsze obszary działalności ubezpieczeniowej oraz profil ryzyka Grupy PZU i odpowiadają ocenie najistotniejszych ryzyk w jej działalności.

Testy stresu zostały przeprowadzone w oparciu o zasady Wypłacalność II. Każdy test był przeprowadzany niezależnie, przy założeniu zmiany elementów wskazanych w teście i utrzymanie pozostałych wskaźników na poziomie ze scenariusza bazowego. W ramach testu stresu uwzględnia się zmianę zarówno środków własnych, jak i kapitałowego wymogu wypłacalności w celu zbadania całkowitego wpływu na sytuację kapitałową Grupy PZU.

Wyniki testów nie uwzględniają wpływu ewentualnych działań podejmowanych przez zarządy jednostek Grupy PZU, mających na celu złagodzenie skutków materializacji scenariusza. W rzeczywistości, w oparciu o funkcjonujący w Grupie PZU system zarządzania ryzykiem, w szczególności system limitów i ograniczeń, zarządy poszczególnych jednostek Grupy PZU, w szczególności PZU jako podmiotu dominującego, mogą podjąć stosowne działania zapobiegające lub też ograniczające wpływ realizacji zakładanego scenariusza.

Wyniki testów stresu świadczą, że Grupa PZU w 2019 roku posiadała środki własne pozwalające na utrzymywanie wskaźnika wypłacalności powyżej wymaganych przez KNF poziomów po wystąpieniu scenariuszy testowych.

Poniższa tabela przedstawia analizy wrażliwości wykonane na potrzeby ORSA. Testy były przeprowadzane w trakcie 2019 roku w ramach wykonywanej w procesie ORSA prospektywnej oceny kondycji kapitałowej Grupy PZU i odnoszą się do wartości współczynnika wypłacalności na koniec roku 2019 prognozowanej w momencie wykonywania testów stresu.

Lp.	Testy stresu / analizy wrażliwości	Wpływ na ryzyko	Zmiana do wartości bazowego wskaźnika wypłacalności (w p.p.)
1	Wzrost stóp procentowych (+200 pb)	Ryzyko rynkowe	2
2	Spadek stóp procentowych (-200 pb)	Ryzyko rynkowe	(17)
3	Zmiana kształtu krzywej stóp procentowych (na podstawie krzywej wygenerowanej w modelu kalkulacji wartości narażonej na ryzyko dla ryzyka rynkowego w scenariuszu 1 na 200)	Ryzyko rynkowe	-
4	Spadek cen akcji (-50%)	Ryzyko rynkowe	(3)
5	Spadek cen nieruchomości (-30%)	Ryzyko rynkowe	(9)
6	Wzrost kursu walutowego (+30%)	Ryzyko rynkowe	(2)
7	Spadek kursu walutowego (-30%)	Ryzyko rynkowe	(1)
8	Default kontrahentów (założono niewypłacalność dwóch kontrahentów o najwyższym zaangażowaniu Grupy PZU spośród kontrahentów z ratingiem BB i niższym)	Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	(15)
9	Wzrost szkodowości (+10pp)	Ryzyko aktuarialne	(7)
10	Wzrost rezerwy szkodowej brutto (+10%+max(PNR,0)) z wyłączeniem rezerwy z tytułu rent	Ryzyko aktuarialne	(11)
11	Szkoda katastroficzna – jednorazowa	Ryzyko aktuarialne	(3)
12	Szkoda katastroficzna – kilka	Ryzyko aktuarialne	(7)
13	Szkoda nadzwyczajna	Ryzyko aktuarialne	(18)
14	Jednoczesny spadek stóp procentowych (-200 pb) i wzrost szkodowości o 10 pp	Ryzyko aktuarialne / ryzyko rynkowe	(24)
15	Jednoczesny wzrost stóp procentowych (+200 pb) i wzrost szkodowości o 10 pp	Ryzyko aktuarialne / ryzyko rynkowe	(4)
16	Wzrost śmiertelności (+15%)	Ryzyko aktuarialne	(12)
17	Spadek śmiertelności (-20%)	Ryzyko aktuarialne	(4)
18	Wzrost zachorowalności (+35%)	Ryzyko aktuarialne	(7)
19	Wzrost kosztów uwzględnionych przy obliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (+10%)	Ryzyko aktuarialne	(5)
20	Wzrost rezygnacji (+80%)	Ryzyko aktuarialne	-
21	Spadek rezygnacji (-80%)	Ryzyko aktuarialne	(2)
22	Połączone scenariusze – najbardziej dotkliwe zmiany dla poszczególnych linii biznesowych wynikające ze scenariuszy 16, 18, 19 (maksymalny spadek składki, wzrost świadczeń i wzrost kosztów)	Ryzyko aktuarialne	(26)
23	Jednoczesny spadek stóp procentowych (-200 pb), spadek cen akcji (-50%) i wzrost śmiertelności (+15%)	Ryzyko aktuarialne / ryzyko rynkowe	(31)
24	Jednoczesny wzrost stóp procentowych (+200 pb), spadek cen akcji (-50%) i wzrost śmiertelności (+15%)	Ryzyko aktuarialne / ryzyko rynkowe	1

Ekspozycja na ryzyko wynikająca z pozycji pozabilansowych

Na 31 grudnia 2019 roku wartość ekspozycji pozabilansowych uwzględnianych w kalkulacjach wymogów kapitałowych wyniosła 174 124 mln zł i dotyczyła w szczególności: posiadanych i udzielonych zabezpieczeń, otrzymanych gwarancji oraz zobowiązań warunkowych.

Koncentracja ryzyka

W ramach ryzyka aktuarialnego, Grupa PZU identyfikuje ryzyko koncentracji w ujęciu przestrzennym, umiejscowione w Polsce w odniesieniu do możliwych szkód spowodowanych przez zdarzenia katastroficzne, w szczególności takich jak powódzie i huragany. Poniższa tabela przedstawia sumy ubezpieczeń w zadanych przedziałach w podziale przestrzenno-geograficznym na terenie Polski. Największa koncentracja ryzyka występuje w województwie mazowieckim. W kontekście ekspozycji na ryzyko powodzi i huraganu, system zarządzania ryzykiem funkcjonujący w Grupie PZU zapewnia jej cykliczny monitoring, a stosowany program reasekuracji pozwala na istotną redukcję wielkości potencjalnej szkody katastroficznej na udziale własnym.

Narażenie na szkody katastroficzne w ubezpieczeniach majątkowych na 31 grudnia 2019 roku	Suma ubezpieczenia (w mln zł)						Suma
	0-0,2	0,2-0,5	0,5-2	2-10	10-50	pow. 50	
dolnośląskie	1,1%	1,5%	1,2%	0,6%	0,4%	2,1%	6,9%
kujawsko - pomorskie	0,6%	0,7%	0,5%	0,4%	0,3%	1,4%	3,9%
lubelskie	0,6%	0,6%	0,3%	0,2%	0,1%	1,8%	3,6%
lubuskie	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,4%	1,5%
łódzkie	0,7%	1,0%	0,7%	0,3%	0,3%	4,9%	7,9%
małopolskie	0,8%	1,6%	0,9%	0,5%	0,4%	1,7%	5,9%
mazowieckie	1,7%	2,5%	2,1%	0,9%	1,0%	9,6%	17,8%
opolskie	0,3%	0,4%	0,3%	0,1%	0,1%	1,2%	2,4%
podkarpackie	0,6%	0,8%	0,3%	0,2%	0,2%	0,8%	2,9%
podlaskie	0,3%	0,4%	0,3%	0,2%	0,1%	0,3%	1,6%
pomorskie	0,6%	0,9%	0,8%	0,5%	0,5%	3,8%	7,1%
śląskie	1,2%	1,5%	0,9%	0,5%	0,3%	3,3%	7,7%
świętokrzyskie	0,4%	0,5%	0,2%	0,1%	0,1%	0,8%	2,1%
warmińsko-mazurskie	0,4%	0,4%	0,3%	0,2%	0,1%	0,6%	2,0%
wielkopolskie	1,1%	1,6%	1,3%	0,7%	0,6%	3,0%	8,3%
zachodnio-pomorskie	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	2,8%	4,7%
Litwa i Estonia	0,8%	1,8%	2,5%	0,9%	1,2%	2,2%	9,4%
Łotwa	0,1%	0,6%	0,8%	0,4%	0,4%	0,8%	3,1%
Ukraina	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,6%	1,0%
Norwegia	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%
Razem	12,0%	17,5%	14,1%	7,4%	6,7%	42,3%	100,0%

Dodatkowo, w ramach portfela klientów Grupy PZU, identyfikujemy istotne koncentracje na dużych ryzykach korporacyjnych, które podlegają reasekuracji fakultatywnej zmniejszającej ewentualne szkody na udziale własnym do akceptowalnych poziomów, nie zagrażających stabilności finansowej Grupy PZU.

W ramach ryzyka kredytowego oraz rynkowego koncentracja ryzyka w Grupie PZU jest łącznie identyfikowana na poziomie grup kapitałowych, sektorów gospodarki oraz krajów. Analizie poddawane są ekspozycje wynikające z portfela aktywów jednostek podlegających konsolidacji, ubezpieczenia korporacyjne, ubezpieczenia finansowe PZU oraz ekspozycje podmiotów sektora bankowego.

Na 31 grudnia 2019 roku zidentyfikowano wskazane poniżej koncentracje ryzyka, w odniesieniu do sektora w wartości udziału w całkowitej kwocie analizowanej ekspozycji (z uwzględnieniem ekspozycji wynikających z portfela aktywów jednostek podlegających konsolidacji, ubezpieczeń finansowych PZU oraz ekspozycji jednostek sektora bankowego):

Segment branżowy	%
Administracja publiczna i obrona narodowa	30,54%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9,81%
Przetwórstwo przemysłowe	13,20%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	11,29%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	8,07%
Budownictwo	4,79%
Transport i gospodarka magazynowa	4,62%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	4,50%
Informacja i komunikacja	2,33%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,56%
Górnictwo i wydobywanie	1,01%
Pozostałe sektory	7,28%
Razem	100,00%

Grupa PZU identyfikuje również istotne i szczególnie istotne koncentracje ryzyka w odniesieniu do kontrahentów, dla których progi ustalono dla istotnych koncentracji na poziomie mniejszej z wartości: 3% najlepszego oszacowania rezerw lub 10% SCR Grupy PZU oraz dla szczególnie istotnych koncentracji na poziomie mniejszej z wartości: 6% najlepszego oszacowania rezerw lub 20% SCR Grupy PZU. Istotne koncentracje podlegają raportowaniu corocznemu, a szczególnie istotne w każdych okolicznościach, jeżeli dojdzie do przekroczenia progu.

W ramach ryzyka operacyjnego oraz innych istotnych ryzyk nie zidentyfikowano ryzyka koncentracji.

W celu wypełnienia obowiązków regulacyjnych, jakie nałożone są na grupy kapitałowe identyfikowane jako konglomeraty finansowe, w 2019 roku podjęto szereg inicjatyw mających na celu wdrożenie modelu zarządzania znaczącą koncentracją ryzyka w Konglomeracie Finansowym Grupy PZU, zgodnie z wymogami ustawy o nadzorze uzupełniającym. Część prac jest kontynuowana również w 2020 roku.

C.1. Ryzyko aktuarialne

Zgodnie z formułą standardową do celów obliczania wymogów kapitałowych dla ryzyka aktuarialnego Grupa PZU stosuje: moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie, moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie i moduł ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych. Sprzedaż produktów zdrowotnych nie została wydzielona w osobny kanał dystrybucji i jest obsługiwana przez odrębne sieci sprzedaży ubezpieczeniowych spółek majątkowych i życiowych. Z uwagi na odrębne modele zarządzania produktami zdrowotnymi w obu typach sieci sprzedaży oraz nieznacznym ryzykiem aktuarialnym ubezpieczeń zdrowotnych nie wyodrębniono osobnych systemów zarządzania ryzykiem dla ubezpieczeń zdrowotnych. Produkty zbliżone w charakterystyce do produktów życiowych są zarządzane jak ubezpieczenia na życie, a pozostałe jak ubezpieczenia inne niż na życie.

C.1.1. Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie

Identyfikacja ryzyka rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i towarzyszy mu aż do momentu wygaśnięcia zobowiązań z nim związanych. Identyfikacja ryzyka aktuarialnego odbywa się m. in. poprzez:

- analizę ogólnych warunków ubezpieczenia pod kątem przyjmowanego ryzyka i zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- analizę ogólnych/szczególnych warunków ubezpieczenia lub innych wzorców umów pod kątem ryzyka aktuarialnego przyjmowanego na ich podstawie;
- rozpoznanie potencjalnych ryzyk związanych z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania;

- analizę wpływu wprowadzenia nowych produktów ubezpieczeniowych na wymogi kapitałowe i margines ryzyka obliczone według formuły standardowej;
- weryfikację i walidację zmian w produktach;
- ocenę ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów;
- monitorowanie istniejących produktów;
- analizę polityki underwritingowej, taryfikacyjnej, rezerw i reasekuracyjnej oraz procesu obsługi świadczeń.

Ocena ryzyka aktuarialnego polega na rozpoznaniu stopnia zagrożenia lub grupy zagrożeń stanowiących o możliwości powstania szkody oraz na dokonaniu analizy elementów ryzyka w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia i ponoszenia odpowiedzialności. Zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej oraz ustalona wysokość składki ubezpieczeniowej powinny być uwzględnione w przeprowadzanej ocenie ryzyka aktuarialnego. Ocena ryzyka aktuarialnego dotyczy dwóch podstawowych typów produktów ubezpieczeniowych, tj. indywidualnych oraz grupowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych indywidualnych celem oceny ryzyka aktuarialnego jest ograniczenie antyselekcji, tj. zawierania ubezpieczeń przez osoby o ryzyku przekraczającym częstości dla wystąpienia zdarzeń ubezpieczeniowych (np. wypadku, choroby, inwalidztwa lub śmierci), nieposiadające środków finansowych na pokrycie kosztów ubezpieczenia lub chcące zawrzeć ubezpieczenie na sumę niemającą ekonomicznego uzasadnienia. Celem oceny ryzyka aktuarialnego w produktach ubezpieczeniowych grupowych jest ocena przyszłej szkodowości grupy oraz ograniczenie antyselekcji, tj. nieprzystępowania do ubezpieczenia osób o ryzyku przekraczającym przyjęte częstości dla wystąpienia zdarzeń ubezpieczeniowych.

Proces oceny ryzyka aktuarialnego podlega ciągłej ewolucji mającej na celu dostosowanie stosowanych środków do zmieniającego się środowiska zewnętrznego, bardziej efektywnego zarządzania rentownością produktów, zmian organizacyjnych oraz modyfikacji oferty produktowej.

Pomiar ryzyka aktuarialnego dokonywany jest w szczególności przy użyciu:

- analizy wybranych wskaźników;
- metody scenariuszowej – analizy utraty wartości spowodowanej przez zadaną zmianę czynników ryzyka;
- metody faktorowej – uproszczonej wersji metody scenariuszowej, zredukowanej do przypadku jednego scenariusza dla jednego czynnika ryzyka;
- danych statystycznych;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- wiedzy eksperckiej pracowników.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka i określeniu stopnia wykorzystania ustalonych wartości granicznych tolerancji na ryzyko aktuarialne oraz limitów.

Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku aktuarialnym i wspiera zarządzanie tym ryzykiem na różnych poziomach decyzyjnych, od pracownika do rad nadzorczych jednostek Grupy PZU. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w procesie zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym realizowane są w szczególności poprzez:

- określenie tolerancji na ryzyko aktuarialne i jego monitorowanie;
- decyzje biznesowe i plany sprzedażowe;
- kalkulację i monitorowanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategię taryfową oraz monitorowanie istniejących szacunków i ocenę adekwatności składki;
- proces oceny, wyceny i akceptacji ryzyka aktuarialnego;
- stosowanie narzędzi ograniczania ryzyka aktuarialnego, w tym w szczególności reasekuracji i prewencji.

Ograniczanie ryzyka aktuarialnego odbywa się w szczególności poprzez następujące czynności:

- zdefiniowanie zakresów odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia;
- zdefiniowanie wyłączenia odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia;
- działania reasekuracyjne;
- stosowanie adekwatnej polityki taryfikacyjnej;

- stosowanie odpowiedniej metodyki obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- stosowanie odpowiedniej procedury oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia (underwritingu);
- stosowanie odpowiedniej procedury obsługi świadczeń;
- decyzje i plany sprzedażowe;
- prewencję.

W roku 2019 odnotowano wzrost ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie, który wynikał w głównej mierze z rozwoju portfela oraz aktualizacji założeń statystycznych. Szczegółowe informacje można znaleźć w tabelach w części C.1.3.

C.1.2. Ryzyko aktuarialne ubezpieczeń innych niż na życie

Identyfikacja ryzyka rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i towarzyszy mu, aż do momentu wygaśnięcia zobowiązań z nim związanych. Identyfikacja ryzyka aktuarialnego odbywa się m. in. poprzez:

- analizę ogólnych warunków ubezpieczenia pod kątem przyjmowanego ryzyka i zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- analizę ogólnych/szczególnych warunków ubezpieczenia lub innych wzorców umów pod kątem ryzyka aktuarialnego przyjmowanego na ich podstawie;
- rozpoznanie potencjalnych ryzyk związanych z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania;
- analizę wpływu wprowadzenia nowych produktów ubezpieczeniowych na wymogi kapitałowe i margines ryzyka obliczone według formuły standardowej;
- weryfikację i walidację zmian w produktach;
- ocenę ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów;
- monitorowanie istniejących produktów;
- analizę polityki underwritingowej, taryfikacyjnej, rezerw i reasekuracyjnej oraz procesu obsługi szkód i świadczeń.

Ocena ryzyka aktuarialnego polega na rozpoznaniu stopnia zagrożenia lub grupy zagrożeń stanowiących o możliwości powstania szkody oraz na dokonaniu analizy elementów ryzyka, w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia.

Proces oceny ryzyka aktuarialnego podlega ciągłej ewolucji mającej na celu dostosowanie stosowanych środków do zmieniającego się środowiska zewnętrznego, bardziej efektywnego zarządzania rentownością produktów, zmian organizacyjnych oraz modyfikacji oferty produktowej. Jakkolwiek zmiany, które miały miejsce w roku 2019 nie miały charakteru zmian istotnych.

Pomiar ryzyka aktuarialnego dokonywany jest w szczególności przy użyciu:

- analizy wybranych wskaźników;
- metody scenariuszowej – analizy utraty wartości spowodowanej przez zadaną zmianę czynników ryzyka;
- metody faktorowej – uproszczonej wersji metody scenariuszowej, zredukowanej do przypadku jednego scenariusza dla jednego czynnika ryzyka;
- danych statystycznych;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- wiedzy eksperckiej pracowników.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego obejmuje analizę poziomu ryzyka za pomocą zestawu raportów zawierających wybrane wskaźniki.

Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku aktuarialnym i wspiera zarządzanie tym ryzykiem na różnych poziomach decyzyjnych od pracownika do rad nadzorczych jednostek Grupy PZU. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w procesie zarządzania ryzykiem aktuarialnym realizowane są w szczególności poprzez:

- określenie tolerancji na ryzyko aktuarialne i jego monitorowanie;
- decyzje biznesowe i plany sprzedażowe;
- kalkulację i monitorowanie adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategię taryfową oraz monitorowanie istniejących szacunków i ocenę adekwatności składki;
- proces oceny, wyceny i akceptacji ryzyka aktuarialnego;
- stosowanie narzędzi ograniczania ryzyka aktuarialnego, w tym w szczególności reasekuracji i prewencji.

Ograniczanie ryzyka aktuarialnego odbywa się w szczególności poprzez następujące czynności:

- zdefiniowanie zakresów odpowiedzialności w ogólnych warunkach ubezpieczenia lub innych wzorcach umów;
- działania koasekuracyjne i reasekuracyjne;
- stosowanie adekwatnej polityki taryfikacyjnej;
- stosowanie odpowiedniej metodyki obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- stosowanie odpowiedniej procedury oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia (underwritingu);
- stosowanie odpowiedniej procedury likwidacji szkód;
- decyzje i plany sprzedażowe;
- prewencję.

W zakresie ryzyka składki i rezerw podejmowane są następujące działania:

- aktywne monitorowanie wskaźnika mieszanego;
- analiza wpływu zmian otoczenia zewnętrznego na statystyki wykorzystywane do kalkulacji składek i rezerw;
- proaktywne monitorowanie wyników poszczególnych produktów;
- program reasekuracji w celu ograniczenia ewentualnych strat finansowych powstałych w wyniku nieoczekiwanego wzrostu szkodowości.

W zakresie ryzyka katastroficznego w ubezpieczeniach innych niż na życie podejmowane są następujące działania:

- monitorowanie zmian ekspozycji portfela;
- monitorowanie pojemności i zachowka programu reasekuracji wraz z ewentualną ich modyfikacją w celu mitygacji strat powstałych w wyniku zdarzeń katastroficznego;
- mapa ekspozycji w ubezpieczeniach majątkowych;
- budowa modelu ryzyka powodziowego, który będzie wykorzystywany w szerokim spektrum zastosowań biznesowych (m.in. underwriting, taryfikacja) oraz mapy ekspozycji powodziowej.

W roku 2019 odnotowano nieznaczny wzrost ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie, w związku z rozwojem biznesu ubezpieczeń majątkowo-osobowych. Szczegółowe informacje można znaleźć w tabelach w sekcji C.1.3

Ochrona reasekuracyjna w ramach Grupy PZU zabezpiecza działalność ubezpieczeniową, ograniczając skutki wystąpienia zjawisk o charakterze katastroficznym, mogących w negatywny sposób wpłynąć na sytuację finansową Grupy PZU.

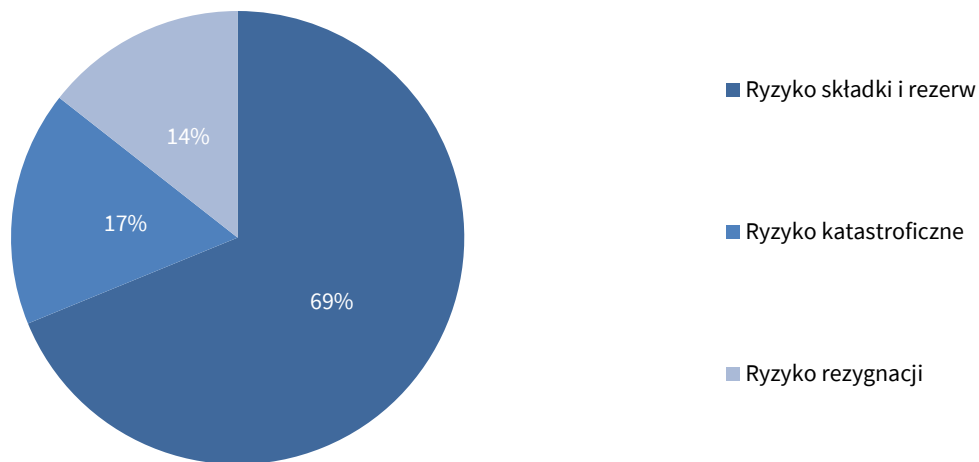
C.1.3. Dane ilościowe dotyczące ryzyka aktuarialnego

Poniższe tabele przedstawiają wartość wymogów kapitałowych dla ryzyka aktuarialnego i jego podmodułów na koniec 2019 roku w porównaniu do 2018 roku.

Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż na życie

Nazwa podmodułu	Wartość (mln zł)		Zmiana 2019/2018		Komentarz
	2019	2018	(mln zł)	%	
Ryzyko składki i rezerw	3 643	3 569	74	2%	Wzrost planów składki oraz wartości przepływów pieniężnych w związku z rozwojem biznesu ubezpieczeń majątkowo-osobowych
Ryzyko katastroficzne	888	776	112	14%	Wzrost ekspozycji na ryzyko katastroficzne oraz planów składek w związku z rozwojem biznesu ubezpieczeń majątkowo-osobowych
Ryzyko rezygnacji	763	789	(26)	(3%)	Korekta oczekiwań wysokości wskaźnika mieszanego
Dywersyfikacja	(1 262)	(1 216)	(46)	4%	
Ryzyko aktuarialne majątkowe	4 032	3 918	114	3%	

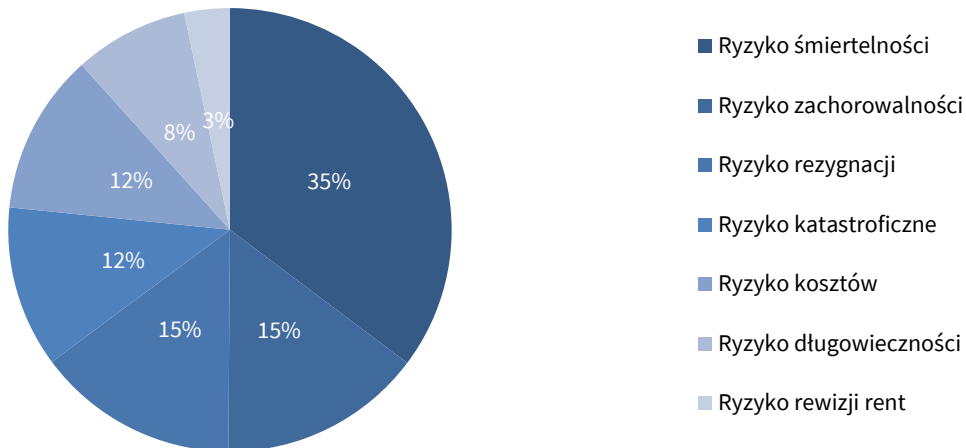
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż na życie

Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie

Nazwa podmodułu	Wartość (mln zł)		Zmiana 2019/2018		Komentarz
	2019	2018	(mln zł)	%	
Ryzyko śmiertelności	1 563	1 523	40	3%	Rozwój portfela ubezpieczeń na życie wraz z rozbudową modeli aktuarialnych oraz aktualizacja założeń statystycznych
Ryzyko długowieczności	370	321	49	15%	Wzrost wartości zobowiązań z tytułu rent wynikających z ubezpieczeń majątkowo-osobowych oraz zmiana krzywej dyskontowej
Ryzyko zachorowalności	659	651	8	1%	Rozwój portfela ubezpieczeń na życie wraz z rozbudową modeli aktuarialnych oraz aktualizacja założeń statystycznych
Ryzyko rezygnacji	653	631	22	3%	Rozwój portfela ubezpieczeń na życie wraz z rozbudową modeli aktuarialnych oraz aktualizacja założeń statystycznych
Ryzyko kosztów	520	479	41	9%	Rozwój portfela ubezpieczeń na życie wraz z rozbudową modeli aktuarialnych oraz aktualizacja założeń statystycznych dotyczących kosztów
Ryzyko rewizji rent	147	134	13	10%	Wzrost wartości zobowiązań z tytułu rent wynikających z ubezpieczeń majątkowo-osobowych
Ryzyko katastroficzne	522	516	6	1%	Rozwój portfela ubezpieczeń na życie wraz z rozbudową modeli aktuarialnych oraz aktualizacja założeń statystycznych
Dywersyfikacja	(1 879)	(1 785)	(94)	5%	
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	2 555	2 470	85	3%	

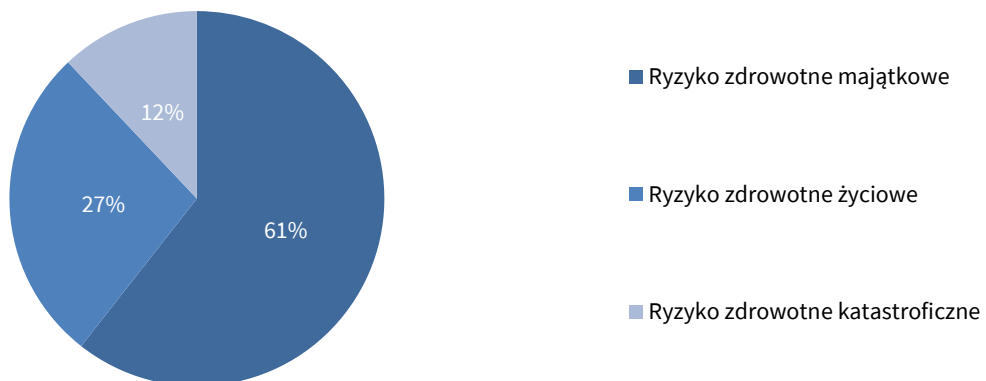
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie

Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych

Nazwa podmodułu	Wartość (mln zł)		Zmiana 2019/2018		Komentarz
	2019	2018	(mln zł)	%	
Ryzyko zdrowotne życiowe	84	71	13	18%	Rozwój portfela ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie wraz z rozbudową modeli aktuarialnych oraz aktualizacja założeń statystycznych
Ryzyko zdrowotne majątkowe	186	161	25	16%	Wzrost planów składek dla ubezpieczeń na wypadek utraty dochodu w wyniku rozwoju biznesu ubezpieczeń zdrowotnych
Ryzyko zdrowotne katastroficzne	37	37	-	0%	Stabilny poziom
Dywersyfikacja	(54)	(50)	(4)	8%	
Ryzyko aktuarialne zdrowotne	253	219	34	16%	

Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych

C.2. Ryzyko rynkowe

Identyfikacja ryzyka rynkowego polega na rozpoznaniu rzeczywistych i potencjalnych źródeł tego ryzyka. Proces identyfikacji ryzyka rynkowego związanego z aktywami rozpoczyna się w momencie podjęcia decyzji o rozpoczęciu dokonywania transakcji na danym typie instrumentów finansowych. Struktury organizacyjne w jednostkach Grupy PZU, które podejmują decyzję o rozpoczęciu dokonywania transakcji na danym typie instrumentów finansowych sporządzają opis instrumentu, zawierający w szczególności opis czynników ryzyka i przekazują go do komórki ds. ryzyka, która na jego podstawie identyfikuje i ocenia ryzyko rynkowe.

Proces identyfikacji ryzyka rynkowego związanego ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i jest związany z identyfikacją zależności wielkości przepływów finansowych z tego produktu od czynników ryzyka rynkowego. Zidentyfikowane ryzyka rynkowe podlegają ocenie ze względu na kryterium istotności, tj. czy z materializacją ryzyka związana jest strata mogąca mieć wpływ na kondycję finansową danej jednostki Grupy PZU.

Pomiar ryzyka rynkowego dokonywany jest przy użyciu poniższych miar ryzyka:

- VaR (wartości narażonej na ryzyko) będącej miarą ryzyka kwantyfikującą potencjalną stratę ekonomiczną, która w horyzoncie jednego roku przy normalnych warunkach rynkowych nie zostanie przekroczona z prawdopodobieństwem 99,5%;
- formuły standardowej;
- miar ekspozycji i wrażliwości;
- skumulowanej miesięcznej straty.

Przy pomiarze ryzyka rynkowego wyróżnia się w szczególności następujące etapy:

- gromadzenie informacji o aktywach i zobowiązaniach generujących ryzyko rynkowe;
- wyliczenie wartości ryzyka.

Pomiar ryzyka dokonywany jest:

- codziennie dla miar ekspozycji i wrażliwości instrumentów znajdujących się w systemach użytkowanych przez poszczególne jednostki Grupy PZU;
- miesięcznie przy wykorzystaniu modelu kalkulacji wartości narażonej na ryzyko dla ryzyka rynkowego lub formuły standardowej.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka rynkowego przebiega dwutorowo, wewnątrz w jednostkach organizacyjnych odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz niezależnie przez komórki ds. ryzyka. Monitorowanie ryzyka rynkowego polega na analizie poziomu ryzyka i wykorzystania wyznaczonych limitów. Monitorowanie odbywa się w cyklach dziennych lub miesięcznych, adekwatnie do zdefiniowanych limitów.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka rynkowego, efektach monitorowania i kontrolowania różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

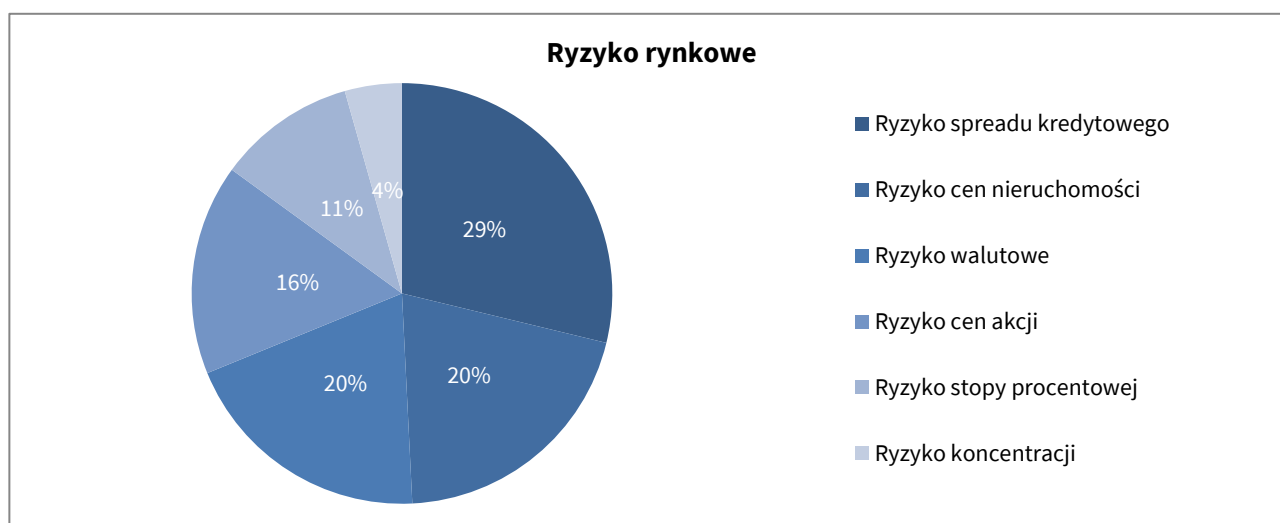
Działania zarządcze w odniesieniu do ryzyka rynkowego polegają w szczególności na:

- dokonywaniu transakcji służących zmniejszeniu ryzyka rynkowego, tj. sprzedaż instrumentu finansowego, zamknięcie instrumentu pochodnego, kupno zabezpieczającego instrumentu pochodnego;
- dywersyfikacji portfela aktywów w szczególności ze względu na kategorię ryzyka rynkowego, terminy zapadalności instrumentów, koncentrację zaangażowania w jednym podmiocie, koncentrację geograficzną;
- stanowieniu ograniczeń i limitów ryzyka rynkowego.

Stanowienie limitów jest głównym narzędziem zarządczym mającym na celu utrzymanie pozycji ryzyka w ramach akceptowalnego poziomu tolerancji na ryzyko. Struktura limitów dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego, jak również dla poszczególnych jednostek ustalana jest w taki sposób, aby były one spójne z profilem ryzyka i tolerancją na ryzyko ustaloną przez zarządy jednostek zależnych.

Poniższa tabela przedstawia wartość wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego i jego podmodułów na koniec 2019 roku w porównaniu do 2018 roku.

Nazwa podmodułu	Wartość (mln zł)		Zmiana 2019/2018	
	2019	2018	(mln zł)	%
Ryzyko cen akcji	720	626	94	15%
Ryzyko koncentracji	195	257	(62)	(24%)
Ryzyko walutowe	872	1 100	(228)	(21%)
Ryzyko cen nieruchomości	909	905	4	0%
Ryzyko stopy procentowej	472	498	(26)	(5%)
Ryzyko spreadu kredytowego	1 280	1 058	222	21%
Dywersyfikacja	(1 227)	(1 339)	112	(8%)
Ryzyko rynkowe	3 221	3 105	116	4%

Największą część modułu ryzyka rynkowego na koniec 2019 roku stanowi ryzyko spreadu kredytowego, ryzyko cen nieruchomości i ryzyko walutowe.

W 2019 roku SCR ryzyka rynkowego wzrósł o 4%, co było głównie konsekwencją wzrostu wymogów kapitałowych w podmodule ryzyka spreadu kredytowego. Wzrost SCR dla ryzyka spreadu kredytowego wynika z przyjętej strategii inwestycyjnej zmierzającej do zwiększenia zaangażowania w zagraniczne obligacje korporacyjne. Spadek ryzyka walutowego związany jest ze zwiększeniem efektywności oraz zakresu wykorzystania instrumentów pochodnych jako technik ograniczania ryzyka związanego z instrumentami kredytowymi.

C.3. Ryzyko kredytowe / ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta

Identyfikacja ryzyka kredytowego odbywa się na etapie podejmowania decyzji o zainwestowaniu w nowy typ instrumentu finansowego lub zaangażowaniu o charakterze kredytowym w nowy podmiot. Identyfikacja polega na analizie, czy z daną inwestycją wiąże się ryzyko kredytowe, od czego uzależniony jest jego poziom i zmienność w czasie. Identyfikacji podlegają rzeczywiste i potencjalne źródła ryzyka kredytowego.

Ocena ryzyka polega na oszacowaniu prawdopodobieństwa materializacji ryzyka oraz potencjalnego wpływu materializacji ryzyka na kondycję finansową.

Pomiar ryzyka kredytowego dokonywany jest przy użyciu:

- miar ekspozycji (wartość zaangażowania kredytowego brutto i netto oraz zaangażowanie kredytowe netto ważone okresem zapadalności);

- wymogu kapitałowego kalkulowanego zgodnie z formułą standardową.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka kredytowego polega na analizie bieżącego poziomu ryzyka, ocenie zdolności kredytowej i określeniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów.

W Grupie PZU monitorowanie odbywa się w cyklach:

- miesięcznych dla zaangażowań z tytułu ubezpieczeń finansowych;
- kwartalnych dla zaangażowań z tytułu reasekuracji biernej;
- miesięcznych w przypadku limitów ryzyka bazujących na wartościach wynikających z formuły standardowej;
- dziennych w przypadku pozostałych limitów zaangażowania.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka kredytowego i koncentracji, efektach monitorowania i kontrolowania różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w odniesieniu do ryzyka kredytowego w części ubezpieczeniowej Grupy PZU polegają w szczególności na:

- stanowieniu limitów ograniczających zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu, grupy podmiotów, sektorów, państw;
- dywersyfikacji portfela aktywów i ubezpieczeń finansowych w szczególności ze względu na państwo, sektor;
- przyjęciu zabezpieczenia;
- dokonywaniu transakcji służących zmniejszeniu ryzyka kredytowego, tj. sprzedaż instrumentu finansowego, zamknięcie instrumentu pochodnego, kupno zabezpieczającego instrumentu pochodnego, restrukturyzacji udzielonego zadłużenia;
- reasekuracji portfela ubezpieczeń finansowych.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego banki w Grupie PZU stanowią ograniczenia takie jak:

- limit zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
- limit zaangażowań wobec podmiotów z tej samej branży, sektora gospodarczego, prowadzących taką samą działalność lub prowadzących obrót podobnymi towarami;
- limit zaangażowań wobec podmiotów z tego samego województwa oraz poszczególnych krajów bądź ich grup;
- limit zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonych przez tego samego dostawcę zabezpieczenia (w tym ryzyka wynikającego z zabezpieczenia na papierach wartościowych o podobnej charakterystyce);
- limit zaangażowań w tej samej walucie.

Struktura limitów ryzyka kredytowego dla poszczególnych emitentów jest ustalana w taki sposób, aby były one spójne z profilem ryzyka i tolerancją na ryzyko zatwierdzonymi przez zarządy poszczególnych jednostek Grupy PZU. W przypadku pozostałych ekspozycji koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczana poprzez stanowienie limitów ograniczających zaangażowanie wobec pojedynczych podmiotów, grupy podmiotów oraz limitów kredytowych dla sektorów oraz krajów innych niż Polska przez odpowiednie komitety.

W roku 2019 ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta (CDR) stanowiło 3,5% ogólnej wartości SCR Grupy PZU. W porównaniu do roku 2018 udział ten zmniejszył się o 1 p.p. Spadek wymogu kapitałowego dla ryzyka niewykonania zobowiązań przez kontrahenta wynika w głównej mierze ze spadku należności finansowych z tytułu nierozliczonych transakcji na instrumentach finansowych.

Ryzyko kredytowe obejmuje ryzyko niewykonania zobowiązania kontrahenta, ryzyko spreadu kredytowego i koncentracji aktywów. Zgodnie z wymaganiami określonymi przez Dyrektywę WII, ryzyko spreadu kredytowego i ryzyko koncentracji zawarte są w module ryzyka rynkowego i tam prezentowane są dane do wymogu kapitałowego. W 2019 roku nie dokonano żadnych istotnych zmian w metodach oceny ryzyka kredytowego i ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

W przypadku pozostałych ekspozycji, koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczana poprzez stanowienie limitów ograniczających zaangażowanie wobec pojedynczych podmiotów, grupy podmiotów oraz limitów kredytowych dla sektorów oraz krajów innych niż Polska przez Komitet Ryzyka Inwestycyjnego i Komitet Inwestycyjny.

Grupa PZU dokonuje regularnych przeglądów stanowionych limitów wraz z analizą ryzyka koncentracji.

C.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności finansowej jest to możliwość utraty zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań Grupy PZU wobec jej klientów lub kontrahentów. Ryzyko płynności jest odrębnie zarządzane dla części ubezpieczeniowej oraz części bankowej. Celem zarządzania ryzykiem płynności finansowej jest zachowanie poziomu płynności umożliwiającego bieżące regulowanie zobowiązań.

Identyfikacja ryzyka polega na analizie możliwości wystąpienia niekorzystnych zdarzeń, w szczególności:

- niedoboru środków płynnych w stosunku do bieżących potrzeb danej jednostki Grupy PZU;
- braku płynności posiadanych instrumentów finansowych;
- strukturalnego niedopasowania zapadalności aktywów do wymagalności zobowiązań.

W części ubezpieczeniowej pomiar i ocena ryzyka dokonywane są w następujących ujęciach:

- luk płynnościowych (statycznym, ryzyko płynności finansowej długoterminowej) – poprzez monitorowanie niedopasowania przepływów netto wynikających z umów ubezpieczenia zawartych do dnia bilansowego i wpływów z tytułu aktywów na pokrycie zobowiązań ubezpieczeniowych w poszczególnych okresach, na podstawie projekcji przepływów finansowych;
- potencjalnego niedoboru środków finansowych (ryzyko płynności finansowej średnioterminowej) – poprzez analizę historycznych i spodziewanych przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej;
- stress testowym (ryzyko płynności finansowej średnioterminowej) – poprzez oszacowanie wpływu zbycia w krótkim czasie portfela lokat finansowych na zaspokojenie zobowiązań z tytułu wystąpienia zdarzeń ubezpieczeniowych o charakterze nadzwyczajnym;
- preliminarzy bieżących (ryzyko płynności finansowej krótkoterminowej) – poprzez monitorowanie zgłoszonego przez inne jednostki w strukturze organizacyjnej danej jednostki ubezpieczeniowej z Grupy PZU zapotrzebowania na środki pieniężne w terminie określonym przez obowiązujące w tej jednostce regulacje.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności banki w Grupie PZU stosują miary wynikające z regulacji sektorowych, w tym Rekomendacji P KNF.

Do zarządzania płynnością banków w Grupie PZU wykorzystuje się współczynniki płynności dla różnych okresów, w tym do 7 dni, do miesiąca, do 12 oraz powyżej 12 miesięcy.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności banki w Grupie PZU dokonują również analizy profilu zapadalności/wymagalności w dłuższym terminie, zależnej w dużym stopniu od przyjętych założeń w zakresie kształtowania się przyszłych przepływów gotówkowych związanych z pozycjami aktywów i pasywów. Założenia uwzględniają:

- stabilność pasywów o nieokreślonych terminach wymagalności (np. rachunki bieżące, zerwania i odnowienia depozytów, poziom ich koncentracji);
- możliwość skrócenia terminu zapadalności określonych pozycji aktywów (np. kredyty hipoteczne z możliwością wcześniejszej spłaty);
- możliwość zbycia pozycji aktywów (portfel płynnościowy).

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka płynności finansowej polega na analizie wykorzystania wyznaczonych limitów.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka płynności finansowej różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Ograniczeniu ryzyka płynności finansowej służą:

- utrzymywanie środków w wyodrębnionym portfelu płynnościowym, w wysokości zgodnej z limitami wartości tego portfela;
- utrzymywanie odpowiednich środków w walucie obcej w portfelach lokat przeznaczonych na pokrycie zobowiązań ubezpieczeniowych wyrażonych w danej walucie obcej;
- postanowienia Umowy o zarządzanie portfelami instrumentów finansowych zawartej pomiędzy TFI PZU SA a poszczególnymi jednostkami Grupy PZU dotyczące ograniczenia czasu wycofania środków z portfeli zarządzanych przez TFI PZU SA do maksymalnie 3 dni po złożeniu zapotrzebowania na środki pieniężne;

- posiadanie otwartych linii kredytowych w bankach lub/i możliwość dokonywania transakcji sell-buy-back na skarbowych papierach wartościowych utrzymywanych do terminu wykupu;
- centralizacja zarządzania portfelami/funduszami przez TFI PZU SA;
- limity wskaźników płynnościowych w bankach należących do Grupy PZU.

Monitorowanie ryzyka płynności finansowej polega na analizie wykorzystania wyznaczonych limitów. Raportowanie polega na komunikacji o poziomie płynności finansowej różnym poziomom decyzyjnym.

Grupa PZU nie ocenia ryzyka płynności przy uwzględnieniu wartości oczekiwanego zysku z przyszłych składek, o której mowa w art. 295 ust. 5 Rozporządzenia delegowanego. Na potrzeby wymogu ujawnienia kwoty oczekiwanego zysku z przyszłych składek w niniejszym sprawozdaniu na 31 grudnia 2019 roku wynosi ona 5 798 mln zł.

C.5. Ryzyko operacyjne

Identyfikacja ryzyka operacyjnego odbywa się w szczególności poprzez:

- gromadzenie i analizę informacji o incydentach ryzyka operacyjnego oraz przyczyn ich wystąpienia;
- samoocenę ryzyka operacyjnego;
- analizy scenariuszowe.

Ocena i pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez:

- określanie skutków wystąpienia incydentów ryzyka operacyjnego;
- szacowanie skutków wystąpienia potencjalnych incydentów ryzyka operacyjnego.

Oba banki w Grupie PZU, za zgodą KNF, stosują indywidualne zaawansowane modele do pomiaru ryzyka operacyjnego oraz szacowania wymogów kapitałowych z tytułu tego ryzyka.

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka operacyjnego realizowane jest głównie poprzez ustanowiony system wskaźników ryzyka operacyjnego umożliwiających ocenę zmian poziomu ryzyka operacyjnego w czasie oraz czynników mających wpływ na jego poziom w działalności.

Raportowanie polega na komunikacji o poziomie ryzyka operacyjnego, efektach monitorowania i kontrolowania różnym poziomom decyzyjnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych na poszczególnych poziomach decyzyjnych.

Działania zarządcze w ramach reakcji na zidentyfikowane i ocenione ryzyko operacyjne polegają w szczególności na:

- ograniczaniu ryzyka poprzez podjęcie działań mających na celu minimalizację ryzyka, między innymi poprzez wzmocnienie systemu kontroli wewnętrznej;
- transferze ryzyka – w szczególności za pomocą zawarcia umowy ubezpieczenia;
- unikaniu ryzyka poprzez niepodjęwanie lub wycofanie się z określonej działalności biznesowej w przypadku stwierdzenia zbyt wysokiego ryzyka operacyjnego, którego koszty ograniczenia są nieopłacalne;
- akceptacji ryzyka – aprobatę konsekwencji wynikających z ewentualnej materializacji ryzyka operacyjnego, jeśli nie zagraża ono przekroczeniem poziomu tolerancji na ryzyko operacyjne.

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono istotnych zmian profilu ryzyka operacyjnego Grupy PZU. Nie zidentyfikowano żadnych istotnych koncentracji w obszarze ryzyka operacyjnego w bieżącym okresie sprawozdawczym oraz nie zidentyfikowano przesłanek mogących wskazywać na możliwość pojawienia się takich koncentracji w przyszłości.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

Do kategorii ryzyka zdefiniowanych jako istotne w regulacjach wewnętrznych na poziomie Grupy PZU zalicza się również ryzyko braku zgodności oraz ryzyko modeli. Ryzyka te ze swojej natury nie są ujęte w formule standardowej stosowanej do kalkulacji wymogów kapitałowych. Proces zarządzania tymi ryzykami odbywa się poprzez zapewnienie adekwatnych i efektywnych mechanizmów kontrolnych przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych.

Ryzyko braku zgodności uwzględnia w szczególności ryzyko niedostosowania działalności Grupy PZU do zmieniającego się otoczenia prawnego (zarówno w aspekcie przepisów prawa, wymogów regulacyjnych, jak i przyjętych do stosowania standardów oraz dobrych praktyk). Materializacja tego ryzyka może nastąpić w związku z opóźnieniem wdrożenia lub brakiem jasnych i jednoznacznych przepisów, czyli tzw. luką prawną. Może to powodować nieprawidłowości w działalności Grupy PZU, co w konsekwencji może przyczynić się do wzrostu kosztów (np. z uwagi na kary administracyjne), jak i zwiększenia ryzyka utraty reputacji, a więc spadku wiarygodności Grupy PZU na rynku (w efekcie możliwość poniesienia straty finansowej).

Ryzyko braku zgodności w zakresie niedostosowania lub opóźnienia w dostosowaniu działalności do zmieniającego się otoczenia prawnego wzrasta z uwagi na dynamikę i skalę zmian aktów prawnych (zarówno krajowych, jak i międzynarodowych) mających istotny wpływ w szczególności na działalność regulowaną Grupy PZU.

Identyfikacja i ocena ryzyka braku zgodności realizowana jest dla poszczególnych procesów wewnętrznych przez kierujących komórkami lub jednostkami organizacyjnymi, zgodnie z podziałem odpowiedzialności za raportowanie. Dodatkowo komórki ds. compliance identyfikują ryzyko braku zgodności na podstawie działań własnych oraz pozyskanych informacji, w tym wynikających ze zgłoszeń do rejestrów konfliktu interesów, prezentów i korzyści oraz nieprawidłowości, a także wpływających zapytań.

Ocena i pomiar ryzyka braku zgodności dokonywane są poprzez określenie skutków materializacji ryzyka:

- finansowych, wynikających m.in. z kar administracyjnych, wyroków sądowych, kar umownych oraz odszkodowań;
- niefinansowych, dotyczących utraty reputacji, w tym uszczerbku w zakresie wizerunku i marki.

Monitorowanie ryzyka braku zgodności dokonywane jest w szczególności poprzez:

- analizy compliance;
- analizę systemową raportów cyklicznych otrzymywanych od kierujących komórkami organizacyjnymi;
- przeglądy wymogów regulacyjnych;
- udział w pracach legislacyjnych w zakresie zmian obowiązujących powszechnie przepisów;
- podejmowanie aktywności w organizacjach branżowych;
- koordynację procesów kontroli zewnętrznej;
- koordynację obowiązków informacyjnych giełdowych i ustawowych;
- przegląd realizacji zaleceń komórek ds. compliance.

Działania zarządcze w zakresie reakcji na ryzyko braku zgodności obejmują w szczególności:

- akceptację ryzyka m.in. wobec zmian prawnych i regulacyjnych;
- ograniczanie ryzyka w tym dostosowanie procedur i procesów w kontekście wymogów regulacyjnych, opiniowanie i projektowanie regulacji wewnętrznych pod względem zgodności, uczestnictwo w procesie uzgadniania działań marketingowych;
- unikanie ryzyka poprzez zapobieganie angażowaniu w działania niezgodne z obowiązującymi wymogami regulacyjnymi, dobrymi praktykami rynkowymi lub mogące negatywnie wpłynąć na wizerunek.

W okresie sprawozdawczym nie zaszły żadne istotne zmiany w zakresie środków oceny ryzyka braku zgodności, jak i samej oceny tego ryzyka. Nie zidentyfikowano także – z uwagi na charakter opisywanych ryzyk – żadnych istotnych koncentracji ryzyk.

Ryzyko modeli zdefiniowane zostało jako ryzyko poniesienia straty finansowej, błędnego oszacowania danych raportowanych do organu nadzoru, podjęcia błędnych decyzji lub utraty reputacji z powodu błędów w opracowaniu, wdrożeniu lub stosowaniu modeli. W 2019 roku kontynuowany był formalny proces identyfikacji i pomiaru tego ryzyka. Proces, rozwijany obecnie w PZU

i PZU Życie, ma na celu zapewnienie wysokiej jakości stosowanych praktyk dotyczących zarządzania tym ryzykiem. W ramach procesu w 2019 roku wykonywano monitoringi oraz niezależne walidacje modeli.

W podmiotach sektora bankowego, z uwagi na wysoką istotność ryzyka modeli, zarządzanie tym rodzajem ryzyka zostało wdrożone w ubiegłych latach w ramach dostosowania do wymogów rekomendacji W KNF. Oba banki określiły standardy procesu zarządzania ryzykiem modeli, w tym zasady budowy modeli oraz oceny jakości ich działania, przy zapewnieniu właściwych rozwiązań w ramach ładu korporacyjnego.

Dodatkowo w ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności w procesie analizy ryzyk oraz identyfikacji ryzyk kluczowych Grupa PZU identyfikuje i ocenia ryzyka nie wskazane jako istotne w regulacjach wewnętrznych. Wszystkie zidentyfikowane ryzyka są oceniane pod kątem częstotliwości oraz dotkliwości materializacji (z uwzględnieniem finansowej dotkliwości oraz wpływu na reputację). Na podstawie ww. procesu w 2019 roku do ryzyk istotnych zaliczono ryzyka z poniższych kategorii:

- ryzyka konkurencji definiowanego jako ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania), mających niekorzystny wpływ na dany podmiot,
- ryzyka biznesowego definiowanego jako możliwość poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań związanej z błędnym modelem biznesowym, w tym dotyczącej nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

C.6.1. Wpływ pandemii COVID-19 na adekwatność kapitałową PZU

Na działalność Grupy PZU wpłynęło pojawienie się na świecie pandemii COVID-19 („COVID-19”), która do Polski dotarła w marcu 2020.

Decyzjami rządu Polski m. in.:

- od 12 marca 2020 roku zamknięto w ramach profilaktyki wszystkie szkoły i uczelnie, przedszkola, żłobki;
- od 15 marca 2020 roku zamknięto granice Polski dla ruchu lotniczego oraz kolejowego, wprowadzono kontrole paszportowe, a do kraju pozwolono wjeżdżać tylko obywatelom Polski, których po przekroczeniu granicy obowiązuje 14-dniowa kwarantanna (następnie obowiązywanie tych przepisów przedłużono do 13 kwietnia 2020 roku), zamknięto sklepy inne niż spożywcze, drogerie czy apteki;
- od 25 marca 2020 roku wprowadzone zostały nowe zasady bezpieczeństwa, wprowadzono m.in. zakaz przemieszczania się oprócz wykonywania czynności zawodowych lub zadań służbowych, zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego, zakazane zostały zgromadzenia powyżej 2 osób, wprowadzono ograniczenia dotyczące przemieszczania się środkami publicznego transportu zbiorowego i pieszo;
- od 1 kwietnia 2020 roku wprowadzono kolejne ograniczenia, polegające m.in. na: ograniczeniu liczby klientów w sklepach i punktach usługowych do nie większej niż trzykrotność kas (dwukrotność okienek w przypadku poczt), wprowadzeniu dla klientów sklepów obowiązku używania rękawiczek ochronnych, zawieszeniu działalności salonów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuaży, bezwzględnym zamknięciu parków, bulwarów oraz lasów, zezwoleniu osobom poniżej 18 roku życia na przebywaniu w przestrzeni publicznej tylko z dorosłym opiekunem;
- od 16 kwietnia 2020 roku wprowadzono obowiązek zastaniania ust i nosa przy pomocy maseczki, maski, odzieży lub jej części w przestrzeni publicznej dla niemal wszystkich osób po ukończeniu 4 roku życia.

Jednocześnie 16 kwietnia 2020 roku rząd Polski zapowiedział stopniowe znoszenie obostrzeń, podzielone na cztery etapy o sprecyzowanym określonym zakresie. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania w życie weszły liberalizacje określone w I etapie (16 kwiecień 2020 roku), II etapie (4 maja 2020 roku) i III etapie (18 maja 2020 roku), polegające m.in. na: początkowo - złagodzeniu niektórych obostrzeń dotyczących handlu detalicznego (maksymalna liczba osób przebywających w sklepie), otwarciu parków, bulwarów oraz lasów, zezwoleniu osobom powyżej 13 roku życia na przemieszczanie się bez dorosłego; następnie - otwarciu w nowym reżimie sanitarnym galerii handlowych, hoteli, muzeów, bibliotek; następnie - otwarciu w ściśle określonym reżimie sanitarnym obiektów gastronomicznych, zakładów fryzjerskich i kosmetycznych.

Zaistniała sytuacja nie ma precedensu, a jej wpływ na gospodarkę jest ogromny. Najbardziej poszkodowanymi branżami stały się w pierwszej kolejności te uzależnione od możliwości przemieszczania się ludności, m.in.: transportowa, hotelarska,

turystyczna, handel detaliczny. Konsekwencją tego szoku podażowo-popytowego było gwałtowne wyhamowanie aktywności o skali nieporównywalnej z doświadczeniami gospodarki polskiej po okresie transformacji.

Pojawiła się olbrzymia niepewność ekonomiczna objawiająca się potężnymi spadkami cen instrumentów kapitałowych, wzrostami rentowności korporacyjnych instrumentów dłużnych oraz spadkami kursów walut krajów emerging markets (w tym złotego), a następnie utrzymującą się wysoką zmiennością.

Sejm RP uchwalił Ustawę z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 roku poz. 374, z późn. zm.), należąca do grupy tzw. specustaw (ustaw regulujących w sposób szczególny konkretną dziedzinę, zwykle ze względu na nieefektywność regulacji ogólnych lub procesów administracyjnych w danym obszarze), następnie kilkakrotnie nowelizowaną.

Rząd Polski, podobnie jak rządy wielu państw na świecie, ogłosił wprowadzenie rządowego planu pomocy („Tarcza antykryzysowa”), mającego na celu m.in. ochronę miejsc pracy oraz pomoc przedsiębiorcom.

Stopa referencyjna NBP została dwukrotnie obniżona (w marcu i kwietniu 2020 roku) po 50pb (łącznie 100bp) i aktualnie wynosi 0,50%. Rada Polityki Pieniężnej podjęła także decyzję o obniżeniu stopy rezerwy obowiązkowej dla banków z 3,5% do 0,5%. Ponadto NBP prowadzi także operacje zasilające banki w płynność poprzez transakcje repo oraz wdrożył na dużą skalę zakupy na rynku wtórnym obligacji skarbowych oraz obligacji z gwarancją Skarbu Państwa (w tym obligacji emitowanych przez Polski Fundusz Rozwoju i Bank Gospodarstwa Krajowego).

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego opracował Pakiet Impulsów Nadzorczych na rzecz Bezpieczeństwa i Rozwoju w obszarze rynku ubezpieczeniowego, zawierający pakiet działań wzmacniających polski sektor ubezpieczeniowy, mających na celu w szczególności zapewnienie ochrony klientów oraz ograniczenie wpływu wahań rynkowych na sektor ubezpieczeń.

PZU posiadał Plany Ciągłości Działania, które nie przewidywały scenariusza epidemii w postaci COVID-19. Po ogłoszeniu 25 lutego 2020 roku sytuacji kryzysowej w PZU, działaniami Sztabu Kryzysowego uzupełniono plany awaryjne m.in.: w zakresie przechodzenia w tryb pracy zdalnej oraz jej wykonywania, poziomów reagowania w przypadku zagrożenia epidemiologicznego w PZU. Jednocześnie wykonano działania w zakresie rozbudowy, rekonfiguracji i zwielokrotnienia pojemności środowiska VPN oraz zmian rozwojowych w systemach informatycznych przy zachowaniu ciągłości działania oraz zabezpieczeniu interesów klientów objętych ochroną ubezpieczeniową.

Kolejnym elementem działań było przeprowadzenie akcji informacyjnej dla klientów „Działamy zdalnie, ale zawsze blisko Ciebie” zachęcającą do zdalnego korzystania z usług Grupy PZU: za pośrednictwem serwisu internetowego, aplikacji mobilnej moje PZU oraz infolinii. Umożliwiono przesunięcie terminu opłaty składki, rozłożenie płatności na raty oraz okresowe przejęcie opłacania składek przez ubezpieczyciela, a także wprowadzono ułatwienia w likwidacji szkód. Rozszerzono skalę zdalnych usług medycznych PZU Zdrowie (świadczonych telefonicznie albo przez połączenie wideo).

Działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa pracownikom oraz klientom Grupy PZU w zakresie zapobiegania nowym zakażeniom skutkują ponoszeniem dodatkowych kosztów.

Czynniki makroekonomiczne mają silny wpływ na rozwój i wyniki Grupy PZU w średnim okresie – do najważniejszych mających wpływ na Grupę PZU należą: tempo wzrostu PKB, poziom i dynamika stóp procentowych oraz poziom kursu walutowego.

Spowolnienie gospodarcze będzie oddziaływać na obszar ubezpieczeń z opóźnieniem, słabsza dynamika PKB, spadek konsumpcji oraz produkcji przemysłowej przełożą się na ograniczenie popytu na ubezpieczenia indywidualne oraz ubezpieczenia przedsiębiorstw.

W przypadku portfela ubezpieczeń majątkowych identyfikowane obecnie ryzyka specyficzne to m.in.:

- ryzyko utraty płynności lub bankructw wśród klientów, co może się przełożyć na brak płatności należnej składki ubezpieczeniowej;
- zatory płatnicze, spadek zdolności do regulowania zobowiązań mogą przełożyć się na wyższe odszkodowania z tytułu gwarancji kontraktowych oraz wszelkich ubezpieczeń płatności, a także materializację ryzyk związanych z ubezpieczeniami ciągłości działalności gospodarczej;
- ubezpieczenia OC medyczne, gdzie mogą pojawiać się roszczenia klientów;
- wzrost kosztów likwidacji szkód komunikacyjnych m. in. ze względu na wyższe ceny importowanych części zamiennych w efekcie osłabienia kursu złotego.

Jednocześnie w ubezpieczeniach komunikacyjnych spadek ruchu związany z wprowadzonymi urzędowo ograniczeniami przekłada się na spadek ryzyka, a w ubezpieczeniach podróży ryzyko wypłat jest ograniczane postanowieniami OWU w zakresie występowania pandemii.

W przypadku portfela ubezpieczeń na życie identyfikowane obecnie ryzyka specyficzne to m.in.:

- wzrost świadczeń w wyniku większej zachorowalności oraz zgonów oraz
- ryzyka rezygnacji i wzrostu wykupów w ubezpieczeniach z UFK.

W obszarze inwestycji:

- niższe stopy procentowe przełożą się na wynik portfela ponieważ zwrot ze znacznej części aktywów dłużnych bezpośrednio zależy od poziomu stóp procentowych (obligacje i pożyczki korporacyjne, część obligacji skarbowych);
- w dłuższym terminie, w miarę zapadania zaangażowań dłużnych nabywanych w przeszłości w warunkach wyższych stóp procentowych, będzie narastało ryzyko reinwestycji;
- zmienność na rynkach finansowych będzie miała ograniczony wpływ na wyniki Grupy PZU, ponieważ Grupa PZU spodziewając się pogorszenia sytuacji na rynkach finansowych z wyprzedzeniem przygotowała portfel do spowolnienia, w znacznym stopniu ograniczając zaangażowanie w aktywa charakteryzujące się największą zmiennością;
- osłabienie kursu walutowego w krótkim terminie nie powinno znacząco wpływać na wyniki jednostek Grupy PZU, które aktywnie bilansują i zabezpieczają swoje pozycje walutowe (dla danej waluty zobowiązania odpowiadają aktywom).

W obszarze bankowym:

- oczekiwane spowolnienie gospodarcze, osłabienie tempa dynamiki przyrostu PKB, konsumpcji, produkcji przemysłowej oraz inwestycji, a także potencjalny wzrost bezrobocia przełożą się na niższy popyt na kredyt bankowy;
- trudna sytuacja gospodarstw domowych i przedsiębiorstw skutkować będzie wyższymi kosztami ryzyka kredytowego (odpisy na kredyty);
- środowisko niskich stóp procentowych w sposób bezpośredni spowoduje niższe realizowane przez banki wyniki odsetkowe (przychody banków ulegają ograniczeniu ze względu na niższą stopę referencyjną NBP, ponieważ większość kredytów oparta jest o zmienną stopę procentową, a z drugiej strony banki mają ograniczone możliwości ograniczania kosztów depozytów, zwłaszcza bieżących, których koszt już przed cięciem stóp był bliski zeru).
- pogorszenie sytuacji w całym polskim sektorze bankowym może prowadzić do konieczności uruchomienia inicjatyw sektorowych (np. bank „złych” kredytów, przymusowa restrukturyzacja innych banków, dodatkowe opłaty na BFG), których koszty bezpośrednio obciążą cały sektor.

Rozwój sytuacji w zakresie COVID-19 jest dynamiczny, a jego wpływ na adekwatność kapitałową Grupy PZU jest w tym momencie trudny do oszacowania. Grupa PZU na bieżąco monitoruje, jak zmieniające się otoczenie wpływa na identyfikowane przez niego ryzyka.

Niemniej, Zarząd PZU dokonał oceny zdolności Grupy PZU do kontynuowania działalności biorąc pod uwagę m.in.: wysoką wypłacalność, potencjalny wpływ COVID-19 na działalność operacyjną jednostek Grupy PZU w tym dodatkowe koszty do poniesienia, planowanie ciągłości działalności jednostek Grupy PZU oraz kontrahentów, strukturę oferowanych produktów i ryzyk z nimi związanych, ocenę sytuacji płynnościowej i stabilności finansowania, potencjalną utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych itp.

Zarząd PZU, na bazie przeprowadzonej analizy potwierdza, że nie są znane istotne niepewności wynikające ze zdarzeń lub okoliczności, które mogą poddać w wątpliwość zdolność Grupy PZU do kontynuowania działalności w okresie obejmującym przynajmniej 12 miesięcy od 31 grudnia 2019 roku.

D. Wycena aktywów i zobowiązań

Ilościowe informacje dotyczące aktywów i zobowiązań wycenionych zgodnie z systemem WII zawiera formularz QRT S.02.01.02 stanowiący załącznik nr 6 do sprawozdania SFCR.

D.1. Aktywa

Aktywa dla celów wypłacalności wycenia się w wartości godziwej, a w poniższej tabeli przedstawiono podstawy, metody i główne założenia stosowane przy wycenie aktywów.

Aktywa	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
Nieruchomości	Wartość godziwa nieruchomości określana jest za pomocą alternatywnej metody wyceny opisanej w części D.4. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są alternatywnymi metodami wyceny, zgodnie z zasadami MSSF 16 Leasing.
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	Metoda wyceny zgodna z postanowieniami art. 335 oraz hierarchią określoną w art. 13 rozporządzenia delegowanego: Udziały w jednostkach powiązanych będących instytucjami kredytowymi, spółkami zarządzającymi przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe oraz nieregulowanymi jednostkami prowadzącymi działalność finansową wycenia się metodą proporcjonalnego udziału w funduszach własnych tych jednostek, obliczonych zgodnie z odpowiednimi zasadami sektorowymi. Udziały w jednostkach powiązanych, nienotowanych na aktywnych rynkach, wycenia się skorygowaną metodą praw własności. Skorygowana metoda praw własności wymaga dokonania wyceny udziałów kapitałowych posiadanych w jednostkach powiązanych na podstawie posiadanego udziału w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami jednostki powiązanej. Przy obliczaniu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami w odniesieniu do jednostek powiązanych wycenia się poszczególne aktywa i zobowiązania danej jednostki zgodnie z zasadami systemu WII. Udziały w funduszach inwestycyjnych, które Grupa PZU klasyfikuje jako udziały w jednostkach powiązanych określa się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4 dla jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.
Akcje i udziały notowane	Za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.
Dłużne papiery wartościowe, pożyczki	Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a w przypadku ich braku - wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku - przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych. Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku. Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek oraz pożyczek wyznacza się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	Wartość godziwa jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Instrumenty pochodne	Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy. Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. <i>forward</i>) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. <i>interest rate swap</i>) określa się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Wartość godziwą depozytów wyznacza się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem	Wycena w wartości godziwej na zasadach analogicznych, jak dla instrumentów finansowych posiadanych na ryzyko Grupy PZU.

Aktywa	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
kapitałowym	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Wartość godziwą wyznaczono alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. W należnościach od ubezpieczonych oraz pośredników ubezpieczeniowych wykazuje się jedynie te należności, których termin wymagalności już minął. Należne oraz przyszłe raty składek są uwzględniane przy wyznaczaniu BEL jako przepływy pieniężne – wpływy.
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) oraz kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń	Wartość godziwą wyznaczono alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Środki pieniężne	Wycena w wartości nominalnej powiększonej w uzasadnionych przypadkach o zarachowane odsetki.

W tabeli na kolejnej stronie przedstawiono ilościowe wyjaśnienie różnic pomiędzy danymi dotyczącymi aktywów wyliczonych zgodnie z zasadami stosowanymi przy wycenie dla celów wypłacalności (opisanymi w powyższej tabeli) a danymi wyliczonymi zgodnie z zasadami stosowanymi do wyceny na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” zaprezentowano wartości ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ale bez dokonywania korekt, które byłyby konieczne w celu dostosowania tych liczb do formatu i sposobu prezentacji wymaganego w systemie WII. Suma aktywów w kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” odpowiada sumie ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Aktywa na 31 grudnia 2019 roku (dane w mln zł)	Wartość ze skonsolido- wanego sprawozdania finansowego	Korekta aktywowanych kosztów akwizycji i odroczonej prowizji reasekuracyjnej	Korekta wartości niema- terialnych	Wycena lokat	Wycena rezerw	Reklasy- fikacja pozycji	Podat- tek odro- czony	Zmiana zakresu konso- lidacji	Pozo- stałe	Wartość wg Wypłacał- ność II
Wartość firmy	4 053	-	(1 038)	-	-	-	-	(3 015)	-	-
Aktywowane koszty akwizycji	1 574	(1 608)	-	-	(1)	1	-	34	-	-
Wartości niematerialne i prawne	3 096	-	(754)	-	-	-	-	(2 342)	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 319	-	-	-	-	5	(31)	(2 285)	-	8
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	4 259	-	-	108	-	-	-	(2 910)	-	1 457
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	108 458	-	-	3 395	-	(5 879)	-	(52 365)	-	53 609
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	2 478	-	-	1	-	-	-	(2 299)	-	180
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	11	-	-	-	-	1	-	19 827	-	19 839
Akcje i udziały	1 363	-	-	-	-	(379)	-	(971)	-	13
Akcje i udziały – notowane	1 015	-	-	-	-	(378)	-	(627)	-	10
Akcje i udziały – nienotowane	348	-	-	-	-	(1)	-	(344)	-	3
Dłużne papiery wartościowe	95 225	-	-	3 385	-	(1 116)	-	(65 304)	-	32 190
Obligacje państwowe	71 078	-	-	3 378	-	(1 101)	-	(44 378)	-	28 977
Obligacje korporacyjne	24 147	-	-	7	-	(15)	-	(20 926)	-	3 213
Strukturyzowane papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zabezpieczone papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	4 820	-	-	-	-	(4 307)	-	(177)	-	336
Instrumenty pochodne	3 107	-	-	-	-	(43)	-	(3 007)	-	57
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	1 454	-	-	9	-	(35)	-	(434)	-	994
Pozostałe lokaty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-	-	-	-	-	5 879	-	-	-	5 879

Aktywa na 31 grudnia 2019 roku (dane w mln zł)	Wartość ze skonsolido- wanego sprawozdania finansowego	Korekta aktywowanych kosztów akwizycji i odroczonej prowizji reasekuracyjnej	Korekta wartości niemateri- alnych	Wycena lokat	Wycena rezerw	Reklasy- fikacja pozycji	Podat- tek odro- czony	Zmiana zakresu konso- lidacji	Pozo- stałe	Wartość wg Wypłacal- ność II
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	203 423	-	-	15	-	-	-	(201 703)	-	1 735
Pożyczki pod zastaw polis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	105 912	-	-	-	-	-	-	(105 912)	-	-
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	97 511	-	-	15	-	-	-	(95 791)	-	1 735
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	1 856	-	-	-	(1 552)	-	-	(86)	-	218
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	1 680	-	-	-	(1 525)	-	-	(90)	-	65
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	1 653	-	-	-	(1 493)	-	-	(90)	-	70
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	27	-	-	-	(32)	-	-	-	-	(5)
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	176	-	-	-	(27)	-	-	4	-	153
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	-	-	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	176	-	-	-	(26)	-	-	4	-	154
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozyty u cedentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	2 736	-	-	-	(2 101)	-	-	17	-	652
Należności z tytułu reasekuracji biernej	54	-	-	-	(6)	(26)	-	(20)	-	2
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 961	-	-	-	-	(12)	-	(2 746)	-	203

Aktywa na 31 grudnia 2019 roku (dane w mln zł)	Wartość ze skonsolido- wanego sprawozdania finansowego	Korekta aktywowanych kosztów akwizycji i odroczonej prowizji reasekuracyjnej	Korekta wartości niema- terialnych	Wycena lokat	Wycena rezerw	Reklasy- fikacja pozycji	Podat- tek odro- czony	Zmiana zakresu konso- lidacji	Pozo- stałe	Wartość wg Wypłacal- ność II
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	7 822	-	-	-	-	(18)	-	(7 503)	-	301
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	729	(4)	(53)	13	(331)	31	-	39	(117)	307
Aktywa ogółem	343 340	(1 612)	(1 845)	3 531	(3 991)	(19)	(31)	(274 885)	(117)	64 371

D.1.1. Jakościowy opis istotnych różnic pomiędzy wyceną dla celów wypłacalności a wyceną wg MSSF

D.1.1.1. Wycena aktywów

- 1) Jednostki powiązane: różnica pomiędzy wartością wg MSSF a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody ujęcia w bilansie. Wg MSSF jednostki zależne podlegają konsolidacji, natomiast jednostki stowarzyszone – wycenia się metodą praw własności. Zakres konsolidacji dla celów bilansu ekonomicznego jest ograniczony w stosunku do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jednostki podporządkowane, nieobjęte konsolidacją w bilansie ekonomicznym wycenia się w wartości godziwej, skorygowaną metodą praw własności lub metodą proporcjonalnego udziału w funduszach własnych tych jednostek. Szczegółowe informacje na temat sposobu wyceny poszczególnych jednostek podporządkowanych zaprezentowano w punkcie A.5.3.
- 2) Dłużne papiery wartościowe, depozyty, pożyczki: różnica pomiędzy wartością wg MSSF a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny instrumentów wycenianych wg MSSF w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, które dla celów bilansu ekonomicznego wyceniane są w wartości godziwej.
- 3) Wartość firmy: różnica wynika z faktu, że dla celów wypłacalności wartość firmy wycenia się w wartości zero, natomiast zgodnie z MSSF wartość firmy ujmuje się w kwocie nadwyżki sumy wartości godziwej zapłaty na dzień nabycia, wartości wszystkich niekontrolujących udziałów oraz wartości godziwej udziału w kapitale nabywanej jednostki przed objęciem kontroli nad ustaloną na dzień nabycia kwotą netto wartości godziwych nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.
- 4) Wartości niematerialne: różnica wynika z faktu, że dla celów wypłacalności wartości niematerialne wycenia się w wartości zero, natomiast zgodnie z MSSF – wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.
- 5) Zmiany w wartości poszczególnych pozycji aktywów i zobowiązań w bilansie ekonomicznym w porównaniu do wartości zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynikają również ze zmiany zakresu konsolidacji na potrzeby bilansu ekonomicznego, co opisano w punkcie A.5.3.

D.1.1.2. Kryteria oceny aktywnego rynku

Ustalenia, czy dany instrument finansowy jest notowany na aktywnym rynku dokonuje się przed ustaleniem wartości bilansowej tego instrumentu na dzień kończący rok kalendarzowy, na podstawie danych o ilości i wolumenie obrotu transakcji zawieranych na tym instrumencie w ostatnim miesiącu roku. Analiza wykonywana jest na zbiorze danych pobranych z systemu Bloomberg, zawierającym informacje o transakcjach zawartych w tym okresie. Zasady te nie mają zastosowania do instrumentów dopuszczonych do obrotu na rynku Treasury Bond Spot, w przypadku których uznaje się, że są notowane na aktywnym rynku, z uwagi na kryterium, o którym mowa w pkt. 2 poniżej.

Uznaje się, że dany instrument jest kwotowany na aktywnym rynku jeżeli:

- 1) dostępne dane o ilości lub wolumenie obrotu transakcji, pochodzące przynajmniej z jednego z rynków, o których mowa w kolejnym akapicie, pozwalają na stwierdzenie, że przeciętnie, w każdym dniu ostatniego miesiąca roku było zawartych przynajmniej pięć transakcji na tym instrumencie lub łączny wolumen transakcji zawartych w tym okresie był większy niż 1 % ilości instrumentów dopuszczonych do obrotu na tym rynku lub
- 2) regulacje obowiązujące na jednym z rynków, o których mowa w kolejnym akapicie, nakładają na wskazanych jego uczestników wymóg przedstawiania kwotowań, na podstawie których wyznaczany jest kurs fixingowy przez organizatora tego rynku w każdym dniu ostatniego miesiąca roku.

Analiza aktywności rynków dokonywana jest na podstawie informacji pochodzących z rynków, na których mogłaby być zawarta transakcja zbycia instrumentu w normalnych warunkach. W szczególności do rynków tych zalicza się:

- 1) rynki, na których przeprowadzano już transakcje lub
- 2) dedykowane rynki obrotu instrumentami dłużnymi lub
- 3) największe rynki spośród rynków danego kraju lub
- 4) rynki globalne przeznaczone dla inwestorów instytucjonalnych.

W ramach przeprowadzania analizy aktywności rynku jest weryfikowana również poprawność informacji o zawartych transakcjach poprzez porównanie zbioru testowego wyznaczonego z danych pochodzących z systemu Bloomberg z danymi prezentowanymi na oficjalnej stronie internetowej danego rynku. Przy wyznaczaniu zbioru testowego uwzględniane są następujące kryteria:

- 1) możliwości pozyskania danych - dane historyczne z oficjalnej strony internetowej danego rynku muszą być pozyskane nieodpłatnie;
- 2) różnorodność w zakresie rodzaju emitenta instrumentu finansowego - zbiór testowy musi zawierać dane (o ile to możliwe) o przynajmniej dwóch instrumentach skarbowych i dwóch korporacyjnych;
- 3) różnorodność w zakresie rynków, z którego pochodzą dane - zbiór testowy musi zawierać dane (o ile to możliwe) przynajmniej z trzech rynków.

D.1.2. Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym, najistotniejsze zmiany w sposobie wyceny aktywów dotyczyły:

- zaprzestania konsolidacji funduszy inwestycyjnych (a w konsekwencji – jednostek od nich zależnych) i ujęcia w bilansie ekonomicznym jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych, wycenionych zgodnie z art. 13 rozporządzenia delegowanego. Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie A.5.3.
- ujęcia w bilansie ekonomicznym aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu zgodnie z nowym standardem MSSF 16 Leasing, który wszedł w życie 1 stycznia 2019 roku. W wyniku powyższego Grupa PZU, jako leasingobiorca, rozpoznaje w bilansie ekonomicznym aktywa z tytułu prawa do użytkowania nieruchomości komercyjnych oraz do użytku własnego.

Poza ww. zmianami nie dokonywano innych zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny aktywów.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się z najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka lub są określane łącznie, w oparciu o wiarygodnie określoną wartość rynkową instrumentów finansowych, które odwzorowują przyszłe przepływy pieniężne związane z zobowiązaniami z tytułu zawartych umów ubezpieczenia, zgodnie z art. 225 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w tym kwotę najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka w podziale na linie biznesowe przedstawiają kolejne tabele.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (w mln zł) wraz z porównaniem do wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg MSSF na 31 grudnia 2019 roku:

Linia biznesowa	Nr linii biznesowej	Najlepsze oszacowanie brutto - rezerwy składek	Najlepsze oszacowanie brutto - rezerwy na odszkodowania i świadczenia	Margines ryzyka	Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg MSSF*
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	1, 13	23	14	3	64
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	2, 14	25	72	5	437
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	4, 16	1 711	5 395	499	9 642
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	5, 17	1 270	609	84	3 042
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	6, 18	(35)	44	5	142
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	7, 19	179	662	107	2 618
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	8, 20	49	1 190	98	2 328
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	9, 21	110	50	11	239
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	10, 22	1	4	-	15
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	11, 23	62	42	10	360
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	12, 24	(104)	88	4	358
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	26	1	7	3	9
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	27	-	-	-	1
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	28	5	59	2	70
Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		3 297	8 236	831	19 325

* kolumna nie zawiera danych spółki PZU Ukraine wyłączonej z zakresu konsolidacji wg Wypłacalność II na podstawie art. 389 ustawy o działalności ubezpieczeniowej

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (w mln zł) wraz z porównaniem do wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg MSSF na 31 grudnia 2019 roku:

Linia biznesowa	Nr Linii biznesowej	Najlepsze oszacowanie brutto	Margines ryzyka	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg MSSF*
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	30	2 491	94	-	2 972
Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	31	5 623	18	103	5 848
Pozostałe ubezpieczenia na życie	32	5 655	1 284	-	14 183
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	34	5 054	327	-	5 000
Reasekuracja czynna - renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	36	-	8	-	-
Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	29	(96)	15	-	3
Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie		18 727	1 746	103	28 006

* kolumna nie zawiera danych spółki PZU Ukraine Life wyłączonej z zakresu konsolidacji wg Wypłacalność II na podstawie art. 389 ustawy o działalności ubezpieczeniowej

Najważniejsze zasady kalkulacji najlepszego oszacowania przedstawiono poniżej. Wszystkie przepływy pieniężne dyskontowane są stopą wolną od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

Kalkulacja marginesu ryzyka odbywa się zgodnie z założeniami zdefiniowanymi w art. 38 rozporządzenia delegowanego. Grupa PZU stosuje uproszczenia w ramach kalkulacji marginesu ryzyka. Uproszczenia służą przybliżeniu wartości komponentów przyszłych wymogów kapitałowych za pomocą zidentyfikowanych nośników ryzyka.

Najlepsze oszacowanie – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie

Najlepsze oszacowanie nie zawiera płatności z tytułu regresów i odzysków. Oszacowanie tych płatności wykazywane jest w aktywach bilansu ekonomicznego w związku z art. 28 lit. g) rozporządzenia delegowanego. Najlepsze oszacowanie wyznaczone jest poprzez dyskontowanie stopą wolną od ryzyka prognozowanych przepływów pieniężnych.

Zasadniczym założeniem stosowanym przy ustalaniu najlepszego oszacowania jest adekwatność doświadczenia historycznego na potrzeby przewidywania przyszłości. W poniższej tabeli przedstawiono podstawy, metody i główne założenia stosowane do wyceny dla celów wypłacalności dla najistotniejszych linii biznesowych.

Linia biznesowa	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych do wyceny
4 i 5	Dla rezerw szkodowych przepływy ustalane są na podstawie trójkątów szkód, przy zastosowaniu standardowych metod aktuarialnych typu Chain Ladder. Przepływy z rezerwy składek ustalane są na podstawie rezerwy składek wg MSSF, skorygowanej o prognozowany wskaźnik rezygnacji oraz przewidywanego wskaźnika szkodowo-kosztowego. W przepływach uwzględnione są także nieprzetworzone należności z tytułu składek, korygowane zgodnie z historycznymi wskaźnikami realizacji należności.

Niepewność najlepszego oszacowania wynika głównie z faktu, że przewidywane przepływy mogą odbiegać, być może znacząco, od trendów historycznych. Część takich odchyżeń może mieć charakter losowy (np. wystąpienie dużych szkód), inne mogą wynikać bądź to ze zmian w otoczeniu (biznesowym, ekonomicznym, prawnym, itp.), bądź też ze zmian procesów obsługi zobowiązań. Dodatkowa niepewność związana jest z długim okresem realizacji zobowiązań z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, w szczególności rezerw dla rent, które istotnie zależą od stosowanej stopy dyskonta. W przypadku oszacowania zadośćuczynień z tytułu uszczerbku na zdrowiu, niepewność tego oszacowania jest stosunkowo wysoka ze względu na brak historii tego typu szkód. Niepewność dotyczy w szczególności stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego, kręgu osób uprawnionych oraz samej wysokości zadośćuczynienia.

Przy obliczaniu najlepszego oszacowania nie stosuje się istotnych uproszczeń.

Najlepsze oszacowanie - ubezpieczenia na życie

Wartość najlepszego oszacowania zobowiązań wyznaczana jest jako oczekiwana obecna wartość przyszłych przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.

Prognozy przepływów pieniężnych stosowane do obliczania najlepszego oszacowania zobowiązań uwzględniają wszystkie wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie ich trwania. W ramach wpływów uwzględniane są wszystkie gwarantowane w umowach składki, natomiast nie są uwzględniane składki dobrowolne. Prognoza wydatków obejmuje zarówno wydatki wynikające ze zdarzeń przyszłych, jak i wypłaty świadczeń wynikające ze zdarzeń przeszłych, które nie zostały uregulowane na dzień wyceny najlepszego oszacowania zobowiązań.

Przepływy pieniężne wynikające ze zdarzeń przeszłych obejmują zobowiązania wynikające ze zdarzeń, które nie zostały zgłoszone lub wypłacone do dnia wyceny. Zobowiązania te ujęte są w rezerwach szkodowych na dzień wyceny, a wynikające z nich przepływy pieniężne prognozowane są zgodnie z przewidywanymi terminami wypłat świadczeń.

Prognozy przepływów pieniężnych wynikające ze zdarzeń przyszłych przygotowywane są dla każdego produktu (lub grupy produktów) osobno, przy użyciu odpowiednich modeli, odzwierciedlających specyfikę produktu oraz jego charakterystyczne cechy, dostosowanych do natury i skali złożoności ryzyk występujących w produkcie. W ramach prognoz dla poszczególnych produktów najlepsze oszacowanie wyznaczone jest odrębnie dla pojedynczych umów lub grup umów stanowiących jednorodną

grupy ryzyka, przy uwzględnieniu jak najlepszych założeń opartych na ocenie bieżących i dotychczasowych obserwacji (założenia *best estimate*).

Przepływy pieniężne wynikające ze zdarzeń przyszłych wyznaczone są w sposób deterministyczny, w oparciu o prognozę liczby umów (ubezpieczonych) pozostających w portfelu w kolejnych miesiącach kalendarzowych oraz prognozę zdarzeń powodujących wypłatę świadczeń lub zmianę stanu umów. Poniżej przedstawiono sposób, w jaki wyznaczone są poszczególne składowe przepływów pieniężnych:

- składki ubezpieczeniowe ustalane są w oparciu o prognozowaną w kolejnych miesiącach liczbę umów oraz średnią składkę przy uwzględnieniu zakładanego współczynnika indeksacji oraz terminów opłacania składek;
- świadczenia stanowią sumę świadczeń z tytułu poszczególnych zdarzeń ubezpieczeniowych (kończących lub nie umowę ubezpieczenia) i w zależności od rodzaju świadczenia mogą być wyznaczone jako:
 - iloczyn liczby zdarzeń powodujących wypłatę świadczenia oraz kwoty świadczenia za wybrane ryzyko (w szczególności dotyczy to zgonów, wykupów i dożyć);
 - iloczyn sumy ubezpieczenia dla danego ryzyka oraz średniej szkodowości (najczęściej w przypadku, gdy dane zdarzenie ubezpieczeniowe nie powoduje zakończenia umowy);
 - iloczyn składki dla danego ryzyka oraz średniej szkodowości;
- koszty i prowizje składają się z:
 - kosztów obsługi stanowiących iloczyn kosztu jednostkowego dla danego produktu i liczby ubezpieczonych, z uwzględnieniem inflacji kosztowej, składki na KNF, PIU i Rzecznika Finansowego oraz kosztów zarządzania aktywami w przypadku aktywów zarządzanych przez podmioty zewnętrzne, wyznaczanych jako iloczyn wartości funduszu oraz wskaźnika opłaty za zarządzanie;
 - prowizji wyznaczanych jako iloczyn wskaźnika prowizji i składki przypisanej oraz dodatkowych prowizji początkowych i premii sprzedażowych, jeśli konstrukcja produktu przewiduje takie płatności;
- inne wpływy – zwroty części opłat za zarządzanie w ubezpieczeniach typu unit-linked z funduszami zarządzanymi przez podmioty zewnętrzne (tzw. *kick back*) oraz zwroty prowizji (ang. *clawback*) w ubezpieczeniach bankowych ochronnych z jednorazową opłatą składki związane z przedterminowym rozwiązaniem umowy.

Przyjęta metoda deterministycznej prognozy dalszego rozwoju umowy oparta na założeniach *best estimate* i wynikająca z niego prognoza przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej prowadzi do uwzględnienia wartości pieniądza w czasie i wyznaczenia najlepszego oszacowania zobowiązań jako średniej wartości obecnej przyszłych przepływów pieniężnych ważonej prawdopodobieństwem.

Należy jednak zaznaczyć, że w poszczególnych liniach biznesowych prognozy przyszłych przepływów pieniężnych wyznaczone są przy uwzględnieniu pewnych uproszczeń, które mogą odnosić się zarówno do przyjmowanych założeń o występowaniu przyszłych zdarzeń, jak również kosztów, a także mogą odnosić się do samego sposobu modelowania:

- 1) w przypadku produktów ubezpieczeń ochronnych rocznych odnawialnych, a w szczególności grupowych ubezpieczeń pracowniczych, prognozowane przepływy pieniężne nie są wyznaczone indywidualnie dla każdej z umów, lecz są wyznaczone zbiorczo dla całego produktu na podstawie aktualnej liczby ubezpieczonych, średnich gwarantowanych świadczeń i składek oraz średnich prawdopodobieństw występowania zdarzeń ubezpieczeniowych lub średniej szkodowości w danym produkcie. Okres prognozy ustalony w miesiącach odpowiada średniej dalszej długości umów, jaka pozostaje od końca roku do końca okresu ich obowiązywania. Uproszczenia te ze względu na krótkoterminowy charakter umów, a także ze względu na skalę portfela grupowych ubezpieczeń pracowniczych, nie prowadzą do zniekształceń wyników prognozy w skali całego portfela;
- 2) w przypadku umów dodatkowych do ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych stosuje się dla każdego rodzaju umów dodatkowych odrębnie jednakowe założenia o ich trwałości. W ten sposób w miejsce odrębnych założeń o śmiertelności i rezygnacjach stosuje się jednakowy wskaźnik ubytków umów w całym portfelu. Tu również, ze względu na skalę tych umów oraz ich krótkoterminowy charakter, takie uproszczenie nie prowadzi do zniekształceń wyników całej prognozy;
- 3) stosowanie we wszystkich przypadkach umów indywidualnej kontynuacji założenia, że wszyscy ubezpieczeni urodzili się dokładnie w połowie roku;

- 4) w innych przypadkach najczęstszym uproszczeniem jest przyjmowanie wspólnych założeń o śmiertelności dla poszczególnych grup wiekowo-płciowych dla podobnych produktów, co wynika z braku indywidualnych dla każdego z produktów doświadczeń o śmiertelności w tak dokładnym podziale.

Przy kalkulacji najlepszego oszacowania nie uwzględniono kwot należnych z tytułu reasekuracji ze względu na niewielką skalę programów reasekuracyjnych, a w szczególności na ich specyficzny i bardzo wąski zakres, ograniczony głównie do przypadków katastroficznych przekraczających pewien skumulowany dość wysoki poziom. Programy te nie przekładają się bezpośrednio i wymiennie na indywidualne zmniejszenie zobowiązań wycenianych w ramach najlepszego oszacowania.

Deterministyczne obliczenia najlepszego oszacowania są oparte na pojedynczym scenariuszu ekonomicznym. Taki scenariusz nie ukazuje jednak pełnego wpływu istnienia opcji oraz gwarancji finansowych w umowach ubezpieczeniowych. Opcje te mogą przyczynić się do powstania asymetrii wartości przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy „korzystnymi” i „niekorzystnymi” scenariuszami ekonomicznymi wpływającymi na przyszłe przychody kapitałowe z tytułu inwestycji. Taka sytuacja ma miejsce w ubezpieczeniach tradycyjnych w związku z występującym tam prawem do udziału w zyskach (opcja/gwarancja ubezpieczeniowa).

W celu uwzględnienia tego efektu w wycenie należy uzupełnić wycenę deterministyczną najlepszego oszacowania o tzw. wartość czasową opcji i gwarancji (*time value of options and guarantees – TVOG*). Wartość tą uzyskuje się jako różnicę między wartością najlepszego oszacowania wyznaczoną w oparciu o szereg scenariuszy wygenerowanych w modelu stochastycznym, a wartością najlepszego oszacowania uzyskaną w modelu deterministycznym.

Według dotychczas przeprowadzonych analiz i oszacowań wartość TVOG jest przede wszystkim zależna od struktury terminowej stóp procentowych, jednak ze względu na relatywnie krótki okres do zapadalności tych umów, dość dobre zabezpieczenie przyszłych świadczeń już istniejącymi aktywami zmniejszające wielkość reinwestycji i tym samym niepewność przyszłych stóp zwrotu, a także sam sposób partycypacji ubezpieczonych poprzez coroczną indeksację sum ubezpieczeń i składek jest niska. Wartość ta ostatecznie została pominięta w wynikach wyceny najlepszego oszacowania zobowiązań jako nieistotna.

W przypadku linii biznesowej 34 (renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych) przepływy pieniężne ustalane są indywidualnie dla każdego rentobiorcy, na podstawie jego cech demograficznych, aktualnej wysokości renty i wybranych cech istotnych z punktu widzenia prognozowania wzrostu renty. Wzrost rent prognozowany jest na podstawie danych historycznych, przy zastosowaniu modeli GLM i GAMLSS. Do wyliczenia przyjmowane są tablice trwania życia GUS.

D.2.1. Jakościowy opis istotnych różnic pomiędzy wyceną dla celów wypłacalności a wyceną wg MSSF

Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie

Podstawy, metody i założenia stosowane do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności wg systemu WII nie różnią się istotnie od podstaw, metod i założeń stosowanych do wyceny tych rezerw na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Różnice w wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wynikają z odmiennych zasad wyceny poszczególnych elementów rezerw wg systemu WII i MSSF. Wpływ na różnice ma częściowo inna granulacja produktów oraz to, że wartości wg systemu WII są najlepszym oszacowaniem, podczas gdy wartości wg MSSF są kalkulowane z uwzględnieniem narzutów bezpieczeństwa (np. metoda stochastyczna w OC komunikacyjnym). Poniższa tabela podsumowuje najistotniejsze różnice w zasadach wyceny rezerw dla celów wypłacalności wg systemu WII oraz na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Linia biznesowa	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg systemu WII	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg MSSF
1-12	<ul style="list-style-type: none"> Rezerwa składek pomniejszana o przyszły zysk Uwzględnione są przyszłe składki W wartości zdyskontowanej Uwzględnione są koszty ogólne Regresy i odzyski nie są uwzględnione Margines ryzyka 	<ul style="list-style-type: none"> Rezerwa składek zawiera przyszły zysk Przyszłe składki nie są uwzględnione W wartości niezdyskontowanej Koszty ogólne nie są uwzględnione Uwzględnione są przyszłe regresy i odzyski Brak marginesu ryzyka

Ubezpieczenia na życie

Część produktów w ubezpieczeniach na życie nie spełnia definicji kontraktu ubezpieczeniowego zawartej w MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe i jest w konsekwencji rozpoznawana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako kontrakt inwestycyjny, zgodnie z MSSF 9, dla których nie są kalkulowane rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe a rozpoznaje się zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych w wartości godziwej aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem lub bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (w przypadku kontraktów o gwarantowanych i ustalonych warunkach).

Margines ryzyka, będący częścią rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyznaczanych dla celów wypłacalności nie ma bezpośredniego odpowiednika w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych wyznaczanych dla potrzeb sprawozdań finansowych wg MSSF („RTU”). Różnice w wysokości najlepszego oszacowania i rezerw wyliczanych na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynikają z przyjętych w ich kalkulacji odmiennych metodologii, sposobu uwzględniania niektórych elementów, a także przyjmowanych założeń:

- dla kontraktów (ubezpieczeniowych i inwestycyjnych) związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi RTU lub zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych tworzy się w wysokości odpowiadającej wartości zgromadzonych na rachunkach ubezpieczonych środków bez uwzględnienia przyszłych wpłat. Z kolei najlepsze oszacowanie co do zasady ustalane jest jako wartość obecna oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych wraz z przyszłymi składkami, o ile są one wymagane;
- RTU wyznaczone są z pominięciem rezygnacji, jednak w wysokości nie mniejszej niż gwarantowana wartość wykupu na dzień wyceny. W przypadku najlepszego oszacowania zakłada się dodatkowe wypłaty z tytułu wykupów tylko w takim stopniu, w jakim oczekuje się ich wystąpienia. Jednocześnie przyjęcie założeń o wcześniejszej rezygnacji powoduje obniżenie wypłat z tytułu zgonów i dożyć, które w pełnej wysokości uwzględniane są w kalkulacji RTU;
- RTU w ubezpieczeniach na życie kalkulowane są tzw. metodą składki netto, gdzie obecna wartość oczekiwanych świadczeń pomniejszana jest o wartość obecną oczekiwanych składek skorygowanych o przyjęte w taryfikacji narzuty na koszty oraz ewentualny zysk. Natomiast najlepsze oszacowanie wyznaczone jest jako różnica pomiędzy wysokością oczekiwanych świadczeń, przyszłych kosztów obsługi i prowizji, a pełną wysokością składek;
- w kalkulacji RTU założenia dotyczące śmiertelności, wysokości kosztów, prowizji itp. ustalane są w momencie wdrażania produktu i obowiązują przez cały okres trwania polisa. W kalkulacji najlepszego oszacowania założenia ustalane są na nowo na podstawie obecnych i historycznych danych (*best estimate*) i są regularnie aktualizowane;
- dyskonto przyjęte do wyceny wartości obecnej składek i świadczeń w RTU ustalane jest w trakcie taryfikacji, mając na uwadze ograniczenia wynikające z przepisów prawa, określające tzw. maksymalną stopę techniczną ogłaszaną przez organ nadzoru. W przypadku najlepszego oszacowania dyskonto ustalane jest każdorazowo w oparciu o aktualną strukturę terminową stóp procentowych publikowaną przez EIOPA.

Różnica pomiędzy RTU a rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi wyznaczonymi dla celów wypłacalności wykazany w niniejszym sprawozdaniu jest spowodowana głównie tym, że wartości wg systemu WII są najlepszym oszacowaniem, podczas gdy wartości wg MSSF są kalkulowane z wykorzystaniem metod oraz założeń uwzględniających narzuty bezpieczeństwa.

Dodatkowo w poniższej tabeli zaprezentowano najistotniejsze różnice w zasadach wyceny rezerw dla celów wypłacalności wg systemu WII oraz na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego dla linii biznesowej nr 34.

Linia biznesowa	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg WII	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg MSSF
34	<ul style="list-style-type: none"> Zmienna stopa dyskonta Zmienna stopa wzrostu Margines ryzyka 	<ul style="list-style-type: none"> Stała stopa dyskonta Stała stopa wzrostu Brak jawnego marginesu ryzyka

D.2.2. Korekta dopasowująca, korekta z tytułu zmienności, przejściowa struktura terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, przejściowe odliczenia

Na 31 grudnia 2019 roku nie zastosowano korekty dopasowującej, o której mowa w art. 227 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 229 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 496 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ani przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 497 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

D.2.3. Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)

Kwoty należne z umów reasekuracji ustalane są na podstawie najlepszego oszacowania brutto oraz wskaźników cesji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wg MSSF. W kwotach należnych z umów reasekuracji uwzględnione są również przyszłe przepływy z tytułu składek oraz prowizji reasekuracyjnych, wycenione wg MSSF. Kwoty należne od reasekuratorów skorygowane są o prawdopodobieństwo upadku reasekuratora. Umowy reasekuracji zawierane są z zakładami z odpowiednio wysoką oceną ratingową (w większości co najmniej A-). Grupa PZU nie zawiera umów ze spółkami celowymi (podmiotami specjalnego przeznaczenia), które skutkowałyby powstawaniem kwot należnych z tego tytułu.

D.2.4. Zmiany w założeniach przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie

W zakresie założeń ekonomicznych, w 2019 roku zmieniła się stopa wolna od ryzyka stosowana do dyskontowania przepływów. Nie dokonywano żadnych istotnych zmian w założeniach pozaekonomicznych.

Ubezpieczenia na życie

Istotne zmiany założeń przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w 2019 roku w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego dotyczyły założeń ekonomicznych oraz innych niż ekonomiczne. W zakresie założeń ekonomicznych, w 2019 roku zmieniła się stopa wolna od ryzyka stosowana do dyskontowania przepływów. Efekt zmian założeń innych niż ekonomiczne wynikał w szczególności ze zmian założeń o szkodowości, kosztowych oraz założeń o rezygnacjach.

D.2.5. Oświadczenia z tytułu korekty dopasowującej, korekty z tytułu zmienności, przejściowej struktury terminowej stopy procentowej, przejściowego odliczenia

Na 31 grudnia 2019 roku Grupa PZU nie stosowała korekty dopasowującej, o której mowa w art. 227 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 229 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 496 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ani przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 497 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

D.3. Inne zobowiązania

Zobowiązania dla celów wypłacalności wycenia się w wartości godziwej, a w poniższej tabeli przedstawiono podstawy, metody i główne założenia stosowane przy wycenie zobowiązań.

Zobowiązania	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) oraz zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	Wartość godziwą pozostałych rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Wysokość rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się metodą bilansową, na podstawie dodatniej różnicy między wartościami przypisanymi pozycjom bilansu ujmowanym i wycenianym zgodnie z zasadami ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozporządzenia delegowanego, a wartościami przypisanym pozycjom bilansu wg wyceny dla celów podatkowych, przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego od osób prawnych, które – zgodnie z oczekiwaniami – będą obowiązywały w momencie realizacji rezerwy. W bilansie ekonomicznym prezentacja rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego następuje po skompensowaniu na poziomie poszczególnych spółek podlegających konsolidacji (w ujęciu netto).
Instrumenty pochodne	Wycenia się zgodnie z opisem wyceny instrumentów pochodnych w części D.1. Ujemna wycena prezentowana jest jako zobowiązanie.
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	Wartość godziwą ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych oraz pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej, niewykazane w innych pozycjach)	Wartość godziwą ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4. W zobowiązaniach z tytułu ubezpieczeń i z tytułu reasekuracji czynnej wykazuje się jedynie te zobowiązania, których termin wymagalności już minął. Bieżące i przyszłe zobowiązania są uwzględniane przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania jako przepływy pieniężne – wypływy. W pozycji Pozostałe zobowiązania ujmuje się: zarachowane koszty wynagrodzeń i nagrody dla pracowników, przedpłaty dla kontrahentów, pozostałe rozliczenia międzyokresowe bierne.
Zobowiązania podporządkowane	Wartość godziwą ustala się alternatywną metodą wyceny opisaną w części D.4.

W tabeli na kolejnej stronie przedstawiono ilościowe wyjaśnienie różnic pomiędzy danymi dotyczącymi zobowiązań wyliczonych zgodnie z zasadami stosowanymi przy wycenie dla celów wypłacalności (opisanymi w powyższej tabeli) a danymi wyliczonymi zgodnie z zasadami stosowanymi do wyceny na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” zaprezentowano wartości ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ale bez dokonywania korekt, które byłyby konieczne w celu dostosowania tych liczb do formatu i sposobu prezentacji wymaganego w systemie WII. Suma zobowiązań w kolumnie „Wartość ze sprawozdania finansowego” odpowiada sumie ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania na 31 grudnia 2019 roku (dane w mln zł)	Wartość ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego	Korekta aktywowanych kosztów akwizycji	Wycena lokat	Wycena rezerw	Reklasyfi- kacja pozycji	Podatek odro- czony	Zmiana zakresu konso- lidacji	Pozostałe	Wartość wg Wypłacal- ność II
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	19 706	-	-	(7 210)	-	-	(132)	-	12 364
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	19 205	-	-	(6 851)	-	-	(132)	-	12 222
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	19 205	-	-	(19 073)	-	-	(132)	-	-
Najlepsze oszacowanie	-	-	-	11 400	-	-	-	-	11 400
Margines ryzyka	-	-	-	822	-	-	-	-	822
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	501	-	-	(359)	-	-	-	-	142
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	501	-	-	(501)	-	-	-	-	-
Najlepsze oszacowanie	-	-	-	134	-	-	-	-	134
Margines ryzyka	-	-	-	8	-	-	-	-	8
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	22 033	-	-	(7 077)	-	-	(124)	-	14 832
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	3	-	-	(84)	-	-	-	-	(81)
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	3	-	-	(3)	-	-	-	-	-
Najlepsze oszacowanie	-	-	-	(96)	-	-	-	-	(96)
Margines ryzyka	-	-	-	15	-	-	-	-	15
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	22 030	-	-	(6 993)	-	-	(124)	-	14 913
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	22 030	-	-	(21 906)	-	-	(124)	-	-
Najlepsze oszacowanie	-	-	-	13 200	-	-	-	-	13 200
Margines ryzyka	-	-	-	1 713	-	-	-	-	1 713

Zobowiązania na 31 grudnia 2019 roku (dane w mln zł)	Wartość ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego	Korekta aktywowanych kosztów akwizycji	Wycena lokat	Wycena rezerw	Reklasyfi- kacja pozycji	Podatek odro- czony	Zmiana zakresu konso- lidacji	Pozostałe	Wartość wg Wypłacal- ność II
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	5 848	-	-	(104)	-	-	-	-	5 744
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	5 848	-	-	(5 745)	-	-	-	-	103
Najlepsze oszacowanie	-	-	-	5 623	-	-	-	-	5 623
Margines ryzyka	-	-	-	18	-	-	-	-	18
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	1 084	-	-	-	-	-	(920)	-	164
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	319	-	-	-	-	-	(291)	-	28
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	740	-	-	-	5	2 399	(94)	-	3 050
Instrumenty pochodne	3 018	-	-	-	-	-	(3 008)	-	10
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	7 203	-	-	-	-	-	(7 203)	-	-
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	229 321	-	-	-	-	-	(229 047)	-	274
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	665	-	(4)	(43)	(349)	-	18	-	287
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	186	-	-	(151)	-	-	(30)	-	5
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	4 668	-	-	(3)	(27)	-	(4 046)	20	612
Zobowiązania podporządkowane	6 700	-	81	-	-	-	(4 421)	-	2 360
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	6 700	-	81	-	-	-	(4 421)	-	2 360
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	2 561	(70)	-	(1 115)	352	-	(721)	(2)	1 005
Zobowiązania ogółem	304 052	(70)	77	(15 703)	(19)	2 399	(250 019)	18	40 735

D.3.1. Jakościowy opis istotnych różnic pomiędzy wyceną dla celów wypłacalności a wyceną wg MSSF

D.3.1.1. Wycena zobowiązań

Zobowiązania finansowe i zobowiązania podporządkowane: różnica pomiędzy wartością wg MSSF a wyceną dla celów wypłacalności wynika z różnej metody wyceny zobowiązań finansowych i podporządkowanych, wycenianych wg MSSF w zamortyzowanym koszcie, które dla celów bilansu ekonomicznego wyceniane są w wartości godziwej lecz bez korygowania własnego spreadu kredytowego z dnia powstania zobowiązania.

D.3.2. Źródła powstawania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Grupa PZU dokonuje kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dla każdej jednostki (podatkowej grupy kapitałowej) wchodzącej w skład Grupy PZU osobno. Aktywa z tytułu odroczonego podatku wykazane w bilansie Grupy PZU stanowią sumę aktywów z tytułu podatku odroczonego jednostek, dla których ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe przeznaczone do rozliczenia w następnych latach są wyższe od dodatnich różnic przejściowych. Na potrzeby kalkulacji wysokości środków własnych Grupy PZU dokonuje się pełnej kompensaty aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego niezależnie od tego, której jednostki aktywa lub rezerwy dotyczą. Analizy odzyskiwalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego dokonuje się w oparciu o prognozy przyszłych dochodów podatkowych.

Poniższa tabela prezentuje źródła powstawania aktywów i rezerwy z tytułu podatku odroczonego po kompensacie ujemnych i dodatnich różnic przejściowych na 31 grudnia 2019 roku.

Przeważająca część różnic przejściowych wynika z przeszacowania aktywów finansowych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych średnio- i długoterminowych.

Źródła powstawania aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Kwota aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego (mln zł)
Instrumenty finansowe	989
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(117)
Nieruchomości	31
Inne rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	(193)
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	2 351
Straty podatkowe do rozliczenia w latach następnych	(12)
Pozostałe różnice	(7)
Rezerwy na odroczonego podatek dochodowy dla celów wyliczenia środków własnych, razem	3 042
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane w bilansie	(8)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowana w bilansie	3 050

D.3.3. Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym, najistotniejsza zmiana w sposobie wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe związana była z rozpoznaniem w bilansie ekonomicznym zobowiązań z tytułu umów leasingu, tj. przyszłych opłat leasingowych, zgodnie z nowym standardem MSSF 16 Leasing, który wszedł w życie 1 stycznia 2019 roku. W wyniku powyższego Grupa PZU, jako leasingobiorca, rozpoznaje w bilansie ekonomicznym zobowiązania z tytułu leasingu w pozycji zobowiązania finansowe.

Poza ww. zmianą nie dokonywano zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

D.3.4. Charakter obowiązków, oczekiwany harmonogram odpływu korzyści ekonomicznych, niepewność i sposób uwzględnienia ryzyka odchylenia w wycenie

Zobowiązania podporządkowane

30 czerwca 2017 roku PZU wyemitował obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 2 250 mln zł. Datą wykupu obligacji jest 29 lipca 2027 roku z możliwością wcześniejszego wykupu 29 lipca 2022 roku.

Wyemitowane obligacje mają następujące parametry:

Parametr	Wartość
Łączna wartość nominalna obligacji	2 250 mln zł
Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji	100 000 zł
Data wykupu obligacji	29 lipca 2027 roku
Oprocentowanie	WIBOR 6M + 1,80% marży
Dni płatności odsetek	29 stycznia i 29 lipca każdego roku, począwszy od 29 stycznia 2018 roku, a skończywszy na 29 lipca 2027 roku
Możliwość wcześniejszego wykupu obligacji	29 lipca 2022 roku
Zabezpieczenie	Brak

Obligacje nie mają formy dokumentu, są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA i notowane w alternatywnych systemach obrotu prowadzonych przez BondSpot SA oraz GPW. Wartość bilansowa wg MSSF obligacji podporządkowanych na 31 grudnia 2019 roku wynosiła 2 279 mln zł natomiast ich wartość godziwa 2 360 mln zł.

Miara ryzyka uwzględniona jest w modelu wyceny w wartości godziwej. Dla powyższych pozycji obliczana jest wartość BPV (basis point value), która jest miarą wrażliwości na zmianę stóp procentowych. Wartość BPV określa, o ile zmieni się wartość aktywa/zobowiązania pod wpływem zmiany stopy procentowej o 1 punkt bazowy.

D.4. Alternatywne metody wyceny

Aktywa i zobowiązania, do których mają zastosowanie alternatywne metody wyceny wraz z uzasadnieniem zastosowania tych metod przedstawia poniższa tabela.

Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Nieruchomości	<p>Z uwagi na brak aktywnego rynku, nieruchomości podlegają wycenie przez licencjonowanych rzeczoznawców majątkowych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz obowiązującymi standardami zawodowymi, najczęściej metodami porównawczą lub dochodową. Akceptacja każdej wykonanej wyceny jest dodatkowo poddana ocenie zgodności ze zleceniem przez pracowników Grupy PZU w celu eliminacji potencjalnych omyłek pisarskich i błędów rachunkowych, a powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco z wykonawcą operatu lub opinii.</p> <p>Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są zgodnie z zasadami MSSF 16, tj. wg modelu kosztu pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości lub wg modelu wartości godziwej (w przypadku aktywów będących nieruchomościami inwestycyjnymi).</p> <p>Aktywa z tytułu prawa do użytkowania amortyzuje się metodą liniową od daty rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.</p>

Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Dłużne papiery wartościowe, pożyczki	Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wyznacza się na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku pożyczek wartość godziwą wyznacza się w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o spread kredytowy. Jest on wyliczany na dzień kalibracji będący dniem najnowszej emisji lub dniem transakcji rynkowej lub każdym dniem okresu uśredniania spreadów wyliczonych z ostatnich rynkowych. Taki spread powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień kalibracji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.
Instrumenty pochodne	Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. <i>forward</i>) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. <i>interest rate swap</i>) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stopy procentowe z krzywych dochodowości przypisanych do danego typu instrumentu finansowego i waluty, konstruowanych na podstawie dostępnych danych rynkowych. Wycena opcji do wartości godziwej wyznaczana jest jako zdyskontowana na dzień wyceny wartość oczekiwana funkcji wypłaty opcji. Wartość oczekiwana funkcji wypłaty wyznaczana jest w drodze modelowania metodą Monte Carlo.
Depozyty	Ze względu na brak aktywnego rynku, wartość godziwa depozytów wyznaczana jest jako wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych, wynikających z warunków zawartych umów depozytowych. Do dyskontowania stosowana jest krzywa bazowa skorygowana o spread kredytowy kwantyfikujący ryzyko kredytowe banków kontrahentów, z którymi w danym okresie zostały zawarte długoterminowe umowy depozytowe. Dla każdej waluty depozytów stosowana jest odpowiednia krzywa dyskontowa. Przy ustalonej walucie depozytu stosuje się krzywe dyskontowe specyficzne dla danego banku kontrahenta, w którym ten depozyt został złożony.
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	Z uwagi na brak aktywnego rynku jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne wycenia się wg cen publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych ustalonych w oparciu o wartość aktywów netto funduszy wycenionych zgodnie z zasadami rachunkowości dla funduszy. Na dzień sporządzenia sprawozdania SFCR ceny publikowane przez towarzystwa funduszy są weryfikowane do zaudytowanych sprawozdań finansowych funduszy. Wycena jednostek uczestnictwa funduszy będących jednostkami zależnymi podlega korekcie w przypadku, kiedy aktywa funduszu nie są wyceniane w sprawozdaniu funduszu wg wartości godziwej, a różnica pomiędzy wartością godziwą a wartością wyceny w sprawozdaniu funduszu jest istotna.
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej) oraz kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń	Z uwagi na brak aktywnego rynku należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych oraz pozostałe należności wycenia się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena tych należności opiera się na historycznej analizie spłacalności należności, a prognozowane przepływy pieniężne są zdyskontowane aktualną rynkową stopą dyskontową, ogłaszaną przez EIOPA. Z uwagi na zwiększoną ściągalność należności w pierwszych miesiącach windykacji efekt dyskonta jest nieistotny dla ustalenia wartości godziwej.
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników oraz pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) wyceniane metodami aktuarialnymi	Z uwagi na brak aktywnego rynku, wartość godziwą pozostałych rezerw ustala się w kwocie oczekiwanej wartości bieżącej przewidywanych przepływów pieniężnych zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy uznaje się zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” na bazie memoriałowej. Koszty odpraw emerytalnych i świadczeń pośmiertnych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo zgodnie z MSR 19 przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Rezerwy na odprawy emerytalne i świadczenia pośmiertne szacowane są metodami aktuarialnymi z zastosowaniem odpowiednich technik i założeń aktuarialnych (stopy dyskontowe, wskaźniki śmiertelności, przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń, wskaźniki rotacji pracowników i inwalidztwa).

Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych, zobowiązania podporządkowane	<p>Wartość godziwą zobowiązań finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, zobowiązań podporządkowanych oraz pożyczek, stanowiących zobowiązania Grupy PZU wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena takich zobowiązań opiera się o spread kredytowy w stosunku do krzywej wolnej od ryzyka wyliczony tak, by cena instrumentu na datę emisji wynikająca z modelu była równa cenie emisyjnej. Zgodnie z zasadami wyceny zobowiązań w systemie WII tak wyliczony własny spread kredytowy nie podlega późniejszym zmianom.</p> <p>Zobowiązania wynikające z umów leasingu wyceniane są zgodnie ze standardem MSSF16 „Leasing”. Na moment początkowego ujęcia w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, w tym stałych opłat leasingowych pomniejszonych o należne zachęty leasingowe, zmiennych opłat leasingowych, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna, jeżeli jest prawdopodobne, że zostanie ona wykorzystana oraz kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli istnieje możliwość skorzystania z takiej opcji. W późniejszych okresach zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.</p>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, Pozostałe zobowiązania	<p>Z uwagi na brak aktywnego rynku zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych oraz pozostałe zobowiązania wycenia się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena tych zobowiązań opiera się na historycznej analizie realizacji zobowiązań, a prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane aktualną stopą rynkową.</p> <p>Z uwagi na krótki oczekiwany termin zapłaty wartość nominalna stanowi racjonalne przybliżenie wartości godziwej.</p>

D.4.1. Założenia i oceny na temat istotnych źródeł niepewności oszacowania wartości godziwej

Niepewność w wycenie instrumentów finansowych mierzona jest następującymi współczynnikami:

- BPV (*basis point value*) – współczynnik ten mówi, o ile zmieni się wartość instrumentu przy zmianie krzywej dyskontowej i projekcyjnej o 1 pb dla obligacji, pożyczek, depozytów i strukturyzowanych papierów wartościowych;
- wrażliwość na zmianę spreadu kredytowego - współczynnik ten mówi, o ile zmieni się wartość instrumentu przy zmianie spreadu kredytowego o 1 pb dla obligacji, pożyczek, depozytów i strukturyzowanych papierów wartościowych;
- delta – współczynnik ten mówi, o ile procent zmieni się wartość opcji pod wpływem zmiany ceny aktywa bazowego o 1%.

Adekwatność wyceny jest regularnie porównywana, poprzez kalibrowanie spreadu (o ile to możliwe) stosowanego do wyceny do dostępnych cen rynkowych oraz porównywanie wyceny modelowej z wyceną w oparciu o skorygowaną cenę nabycia w przypadku obligacji, pożyczek, depozytów i strukturyzowanych papierów wartościowych.

Niepewność w wycenie aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, za wyjątkiem instrumentów finansowych, oceniana jest głównie poprzez:

- zmienność cen;
- normy zużycia technicznego;
- zmienność przepływów finansowych;
- zmienność otoczenia gospodarczego;
- zmienność rynkowych stóp procentowych.

Grupa PZU regularnie weryfikuje adekwatność wycen, w szczególności poprzez porównanie z innymi modelami lub historycznymi wynikami realizowanymi na rzeczywistych transakcjach.

D.5. Wszelkie inne informacje

Grupa PZU nie posiada istotnych wartości niematerialnych ani istotnych umów leasingu.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na 31 grudnia 2019 roku nie stanowiły istotnej klasy zobowiązań i z tego powodu nie zostały opisane szczegółowo.

Zasady wyceny stosowane przez jednostki zależne na potrzeby wyceny na cele wypłacalności nie różnią się od zasad stosowanych na poziomie Grupy PZU.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

Grupa PZU dąży do efektywnego zarządzania kapitałem i maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy PZU, w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie;
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU za dany rok obrotowy ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:

- nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
- nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;
- pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;
- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyka i wypłacalności PZU środki własne PZU oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce zarządzania kapitałem;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje KNF w zakresie dywidendy.

W celu monitorowania i utrzymywania kapitału na poziomie adekwatnym do podejmowanego ryzyka oraz spełnienia w sposób ciągły wymogów kapitałowych, wprowadzony został system limitów kapitałowych. Ponadto na wypadek pogorszenia pozycji finansowej Grupy PZU Polityka kapitałowa i dywidendowa przewiduje system wczesnego ostrzegania, szczegółowo określony w Planie Działań Naprawczych Grupy PZU. Obejmuje on między innymi wartości graniczne parametrów finansowych, przy których należy podjąć działania naprawcze, zapobiegające przekroczeniu ostatecznego limitu

System wczesnego ostrzegania wynika z przyjętego apetytu na ryzyko. Działania zarządcze uzależnione są od aktualnego oraz przewidywanego poziomu wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności Grupy PZU:

- Strefa zielona (powyżej 170%);
- Strefa żółta (od 120% do 170%);
- Strefa czerwona (poniżej 120%);
- Limit ostateczny (poniżej 100%).

W Alior Banku oraz Pekao współczynnik wypłacalności oraz współczynnik Tier1 oblicza się na podstawie rozporządzenia CRR, a także poszczególnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Zgodnie z Planem Działań Naprawczych Grupy PZU przy uruchamianiu działań uwzględnia się ponadto rentowność kapitału własnego Grupy PZU (ROE), kwotę wyniku finansowego netto PZU oraz Grupy PZU, poziom wskaźnika mieszanego PZU, jej rating oraz szereg parametrów dotyczących innych istotnych podmiotów Grupy PZU.

Działania zarządcze mające na celu podwyższenie poziomu środków własnych, to w szczególności:

- zwiększenie zobowiązań podporządkowanych;
- zaniechanie lub czasowe wstrzymanie wykupu instrumentów zakwalifikowanych do środków własnych, jeżeli warunki emisji lub umowa przewidują taką możliwość;
- zatrzymanie części lub całości zysku poprzez zmniejszenie kwot wypłacanych dywidend;
- dopłaty w ramach uzupełniających środków własnych;
- podwyższenie kapitału.

Działania zarządcze w zakresie profilu ryzyka obejmują w szczególności:

- unikanie ryzyka – nieangażowanie się lub zaprzestanie angażowania się w działania, które powodują wzrost ekspozycji na ryzyko;
- transfer ryzyka – przeniesienie części ekspozycji na ryzyko na stronę trzecią;
- ograniczanie ryzyka – ograniczenie prawdopodobieństwa zmaterializowania się ryzyka lub ograniczenie jego wpływu;
- akceptację poziomu ryzyka – akceptację zatrzymania ryzyka, gdy inne działania zarządcze nie są dostępne lub koszt ich wdrożenia jest zbyt wysoki w stosunku do uzyskanych korzyści;
- wdrożenie narzędzi wspierających inne działania zarządcze, w szczególności: limitów, programów reasekuracyjnych, regularnego przeglądu polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (underwritingu).

Skala podjętych działań naprawczych zależy od aktualnej oraz przewidywanej pozycji kapitałowej, a także momentu dokonania oceny adekwatności kapitałowej. Jeżeli analiza przeprowadzana jest na etapie planowania, wprowadzane działania naprawcze mogą mieć łagodniejszy charakter (np. dokonanie zmian w biznesplanie), niż gdy jest ona przeprowadzana na etapie monitorowania – wówczas może być konieczne podjęcie działań niezwłocznych. Na dobór działań naprawczych mają również wpływ inne czynniki, takie jak: kwestie związane z ryzykiem reputacji, możliwość zastosowania w praktyce danego działania naprawczego, czas niezbędny do wdrożenia danego działania naprawczego, jakość środków własnych w przypadku podwyższenia poziomu kapitału na pokrycie ryzyka, wpływ na prowadzoną przez Grupę PZU działalność (np. rentowność, udział w rynku).

Decyzje odnośnie zastosowania opisanych powyżej metod podejmuje zarząd danej spółki.

Znaczna część kapitału Grupy PZU ulokowana jest w PZU Życie (jednostkowa nadwyżka aktywów ponad zobowiązania tej spółki wynosi 12 451 mln zł). W ocenie PZU środki własne PZU Życie mogą zostać przeniesione do PZU poprzez wypłatę dywidend, reasekurację oraz pożyczki płynnościowe udzielane między tymi spółkami. Nadwyżki kapitałowe pozostałych jednostek zależnych prowadzących działalność ubezpieczeniową nie są istotne z punktu widzenia Grupy PZU jako całości.

Rady nadzorcze i zarządy jednostek Grupy PZU prowadzących działalność ubezpieczeniową otrzymują regularne raporty na temat stanu adekwatności kapitałowej (co najmniej raz na kwartał oraz na bieżąco w przypadku przekroczenia ustalonych progów kapitałowych).

Planowanie kapitałowe odbywa się w ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności, która przeprowadzana jest co najmniej raz w roku. Stanowi ono integralną część strategii działalności i jest uwzględniane przy podejmowaniu strategicznych decyzji. Okres planowania pozycji kapitałowej obejmuje horyzont czasowy aktualnej Strategii Grupy PZU, nie krótszy niż 3 lata. Od czasu publikacji poprzedniego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej nie było istotnych zmian dotyczących zarządzania środkami własnymi.

E.1.1. Struktura, wartość i jakość środków własnych

Wypłacalność Grupy PZU obliczono przy zastosowaniu metody 1 (metody podstawowej) w oparciu o skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Środki własne Grupy PZU wyliczono na podstawie nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami pochodzącej ze skonsolidowanego bilansu ekonomicznego sporządzonego według zasad WII, uwzględniającego wyłączenia transakcji wewnątrzgrupowych konsolidowanych jednostek Grupy PZU.

Na 31 grudnia 2019 roku Grupa PZU posiadała 25 467 mln zł dopuszczonych środków własnych (w tym środki własne z innych sektorów finansowych) na pokrycie skonsolidowanego kapitałowego wymogu wypłacalności oraz 16 285 mln zł dopuszczonych środków własnych na pokrycie minimalnego skonsolidowanego wymogu kapitałowego.

Środki własne w wysokości 22 129 mln zł spełniały warunki art. 245 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przy uwzględnieniu czynników określonych w art. 245 ust. 3 tejże ustawy i w związku z powyższym należały do kategorii 1 nieograniczonej. Kwotę w wysokości 3 338 mln zł, stanowiącą zobowiązanie podporządkowane Grupy PZU (w tym 2 360 mln zł to zobowiązania podporządkowane PZU, a 978 mln zł – zobowiązania podporządkowane z innych sektorów finansowych), zaliczono do kategorii 2 środków własnych.

Za niedostępne na pokrycie skonsolidowanego wymogu kapitałowego Grupy PZU uznano udziały mniejszości w kwocie 3 mln zł.

Ze środków własnych Grupy PZU, na podstawie art. 389 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, odliczono również środki własne z tytułu udziałów w spółkach PZU Ukraine oraz PZU Ukraine Life w wysokości 80 mln zł.

Informacje dotyczące środków własnych zawiera formularz QRT S.23.01.22 stanowiący załącznik nr 7 do sprawozdania SFCR. Jego podsumowanie łącznie z porównaniem z danymi na 31 grudnia 2018 roku przedstawiono poniżej:

Składowe środki własnych Grupy PZU	Wartość wg systemu WII na 31 grudnia 2019 roku (mln zł)	Wartość wg systemu WII na 31 grudnia 2018 roku (mln zł)	zmiana	zmiana %
Dopuszczone środki własne ogółem na pokrycie skonsolidowanego SCR	25 467	22 750	2 717	11,94%
Rezerwa uzgodnieniowa po odliczeniu z tytułu udziałów kapitałowych w innych sektorach finansowych oraz po odliczeniu na podstawie art. 389 ustawy o działalności ubezpieczeniowej z tytułu udziałów kapitałowych w jednostkach, o których organ nadzoru nie posiada wiarygodnych informacji	14 886	12 473	2 413	19,35%
Pozostałe dostępne pozycje podstawowych środków własnych	624	624	-	0,00%
Zobowiązania podporządkowane	2 360	2 311	49	2,12%
Środki własne innych sektorów finansowych	7 597	7 342	255	3,47%

26 marca 2020 roku PZU otrzymał pismo KNF, zgodnie z którym, mając na uwadze obecną sytuację wynikającą z ogłoszonego w Polsce stanu epidemii oraz możliwymi dalszymi negatywnymi konsekwencjami gospodarczymi tego stanu, organ nadzoru oczekuje, że zakłady ubezpieczeń zatrzymają całość wypracowanego zysku za 2019 rok. Zgodnie z oczekiwaniem KNF, w kalkulacji środków własnych Grupa PZU ujęła przewidywaną dywidendę za 2019 rok w wartości zerowej. Środki własne pomniejszono jedynie o przewidywane odpisy na ZFŚS. Zarząd PZU uwzględnił oczekiwania KNF, występując do Walnego Zgromadzenia PZU z wnioskiem o przeznaczenie z zysku netto za 2019 rok w kwocie 2 651 mln zł: 2 644 mln zł na kapitał zapasowy oraz 7 mln zł na ZFŚS. 28 kwietnia 2020 roku Rada Nadzorcza PZU pozytywnie oceniła wniosek Zarządu PZU. 26 maja 2020 roku Walne Zgromadzenie PZU podzieliło zysk netto PZU za 2019 rok zgodnie z propozycją Zarządu PZU.

Takie podejście spowodowało wzrost wartości dostępnych i dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego w stosunku do 2018 roku. W roku 2018 Grupa PZU pomniejszyła wartość dostępnych środków własnych o wartość dywidendy uchwalonej przez Walne Zgromadzenie przed dniem sporządzenia Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej na 31 grudnia 2018 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia.

Podstawowe kategorie środków własnych i pokrycie kapitałowych wymogów wypłacalności przedstawia poniższa tabela:

Kategoria	31 grudnia 2019 roku (mln zł)
Dopuszczone środki własne ogółem na pokrycie skonsolidowanego SCR grupy, w tym:	25 467
środki własne łącznie innych sektorów finansowych	7 597
Dopuszczone środki własne ogółem w celu spełnienia minimalnego skonsolidowanego SCR grupy	16 285
Skonsolidowany SCR grupy, w tym:	10 398
wymóg kapitałowy dla innych sektorów finansowych	3 728
Minimalny wymóg kapitałowy (MCR)	3 870
Współczynnik pokrycia skonsolidowanego SCR grupy dopuszczonymi środkami własnymi (z wyłączeniem innych sektorów finansowych)	268%
Współczynnik pokrycia skonsolidowanego SCR grupy dopuszczonymi środkami własnymi (z uwzględnieniem innych sektorów finansowych)	245%
Współczynnik pokrycia minimalnego skonsolidowanego SCR grupy dopuszczonymi środkami własnymi	421%

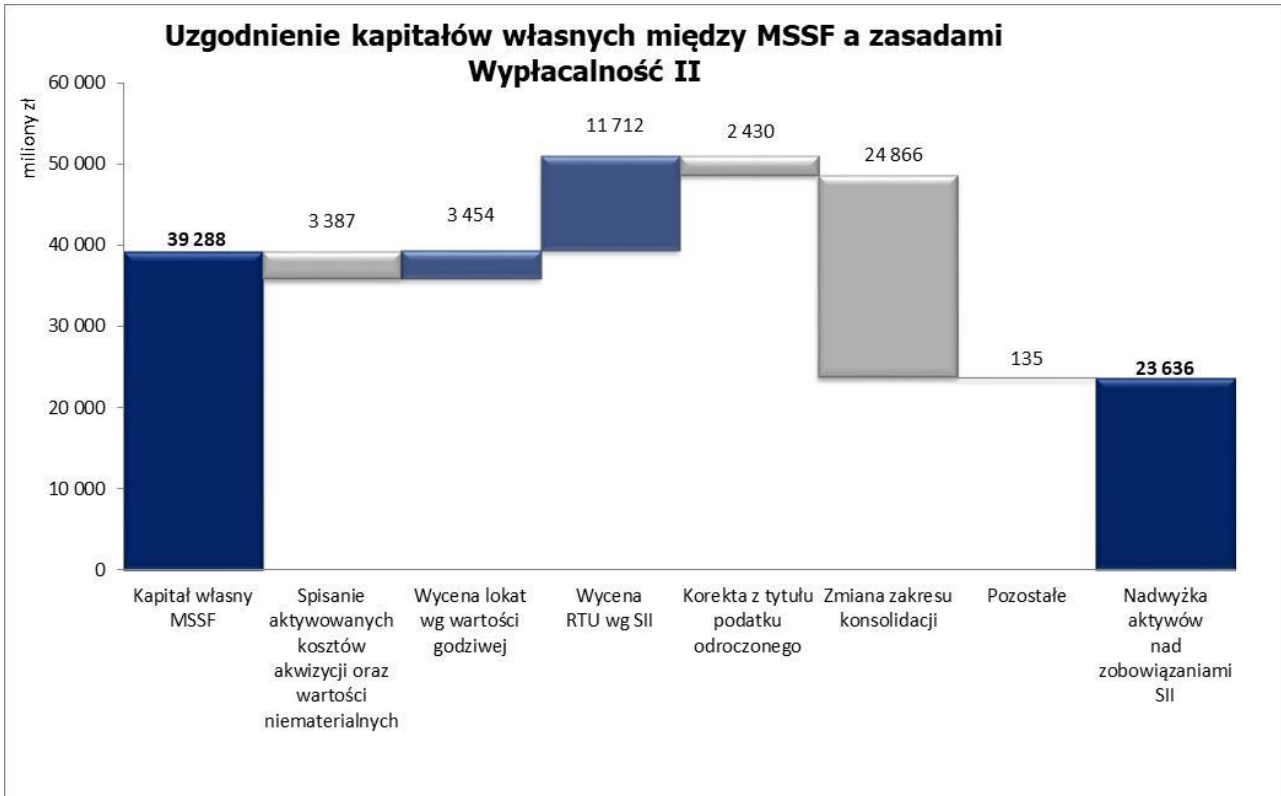
E.1.1.1. Rezerwa uzgodnieniowa

Strukturę istotnych pozycji dotyczących rezerwy uzgodnieniowej zaprezentowano w poniższej tabeli.

Rezerwa uzgodnieniowa	31 grudnia 2019 roku (mln zł)
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami, w tym:	23 636
Kapitał własny MSSF	39 288
Wycena WII oraz zmiana zakresu konsolidacji	(15 652)
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia, w tym:	329
Przewidywana dywidenda	-
Przewidywany podatek instytucji finansowych za kolejne 12 miesięcy dla zakładów ubezpieczeń	319
Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	10
Akcje własne	8
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	627
Kapitał zakładowy	86
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	538
Udziały mniejszościowe	3
Rezerwa uzgodnieniowa, razem	22 672

E.1.2. Różnice pomiędzy kapitałem własnym wykazanym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną do celów wypłacalności

Tytuły poszczególnych różnic zaprezentowanych na wykresie poniżej wynikają z odmiennych zasad wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby zasad wypłacalności oraz według MSSF, a także z odmiennego zakresu konsolidacji – szczegółowy opis różnic zaprezentowano w części D. sprawozdania SFCR.

E.1.3. Odroczone podatki dochodowe

Na 31 grudnia 2019 roku Grupa PZU wykazała po skompensowaniu (w ujęciu netto) rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 3 042 mln zł. W związku z powyższym Grupa PZU nie wykazała kwoty odpowiadającej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Kategorii 3 środków własnych.

Wysokość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się metodą bilansową, na podstawie różnicy między wartościami przypisanymi pozycjom bilansu ekonomicznego ujmowanym i wycenianym zgodnie z metodyką Wypłacalność II, a wartościami przypisanym pozycjom bilansu ekonomicznego ujętym i wycenionym do celów podatkowych, przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego od osób prawnych, które – zgodnie z oczekiwaniami – będą obowiązywały w momencie realizacji aktywa, zgodnie z przepisami prawa podatkowego kraju siedziby jednostki Grupy PZU, wydanymi do końca okresu sprawozdawczego.

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego rozpoznaje się tylko wówczas, gdy prawdopodobnie dostępny będzie przyszły dochód podlegający opodatkowaniu, w związku z którym będzie można wykorzystać aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa PZU dokonuje kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dla każdej jednostki (podatkowej grupy kapitałowej) wchodzącej w skład Grupy PZU osobno.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

SCR Grupy PZU obliczany jest zgodnie z art. 336 rozporządzenia delegowanego i składa się z następujących pozycji: kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego na podstawie danych skonsolidowanych zgodnie z zasadami określonymi dla formuły standardowej, proporcjonalnego udziału wymogów kapitałowych (w tym hipotetycznych) jednostek z innych sektorów finansowych, wymogu dla jednostek powiązanych niekonsolidowanych metodą pełną Grupy PZU.

Kwoty kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego Grupy PZU na koniec okresu sprawozdawczego wraz z kwotą kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na moduły ryzyka przedstawia formularz QRT S.25.01.22 stanowiący załącznik nr 8 do sprawozdania SFCR.

Poniższa tabela przedstawia wartość MCR oraz SCR na 31 grudnia 2019 roku oraz analogicznego okresu roku poprzedniego.

Nazwa wskaźnika	Wartość (mln zł)		Zmiana 2019/2018	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	(mln zł)	%
MCR	3 870	3 949	(79)	(2%)
SCR	10 398	10 229	169	2%

W ujęciu rocznym SCR Grupy PZU wzrósł o 169 mln zł. Wzrost wynika w głównej mierze ze wzrostu ryzyka rynkowego i ryzyka aktuarialnego.

W 2019 roku odnotowano spadek wartości MCR spowodowany spadkiem MCR w PZU wynikającym ze zmniejszenia SCR PZU.

Grupa PZU nie stosuje uproszczeń ani parametrów specyficznych zgodnie z art. 104 ust. 7 dyrektywy WII.

Dane do wyliczenia minimalnego wymogu kapitałowego pochodzą z wewnętrznych systemów informatycznych jednostek Grupy PZU i podlegają kontrolom wewnętrznym właściwym dla procesu sprawozdawczego. Zapewnienie odpowiedniej jakości danych w Grupie PZU regulowane jest między innymi poprzez określenie w szczególności ról i odpowiedzialności w procesach systemu WII oraz zasad zarządzania jakością danych, w tym zasad monitorowania jakości danych, ich zbierania, przetwarzania i aktualizowania. Za strategiczną koordynację procesów związanych z zarządzaniem informacją odpowiadają zarządy poszczególnych jednostek Grupy PZU. Jednostki ubezpieczeniowe Grupy PZU stosują formułę standardową w celu obliczenia SCR. Obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności dokonuje się zgodnie z obowiązującymi przepisami systemu WII przy założeniu, że działalność poszczególnych jednostek będzie kontynuowana. Obliczenie to obejmuje prowadzoną działalność oraz nową działalność, której spodziewane rozpoczęcie nastąpi w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Istotne grupowe efekty dywersyfikacji na 31 grudnia 2019 roku wynikają z:

- dywersyfikacji pomiędzy ryzykami rynkowym i pozostałymi ryzykami: 3 549 mln zł;
- dywersyfikacji pomiędzy poszczególnymi ryzykami rynkowymi, tj. stopy procentowej, akcji, walutowym, koncentracji i nieruchomości: 1 227 mln zł;
- dywersyfikacji pomiędzy poszczególnymi ryzykami aktuarialnymi w ubezpieczeniach na życie, tj. śmiertelności, długowieczności, zachorowalności, wypadkowości, rezygnacji, kosztów, rewizji rent i katastroficznego: 1 879 mln zł;
- dywersyfikacji pomiędzy poszczególnymi ryzykami aktuarialnymi w ubezpieczeniach innych niż na życie, tj. składki i rezerw, rezygnacji i katastroficznego: 1 262 mln zł.

E.2.1. Zdolność odroczonej podatku dochodowych do pokrywania strat

Wartość kwoty, o którą został obniżony kapitałowy wymóg wypłacalności z tytułu zdolności odroczonej podatku dochodowych do pokrywania strat na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 974 mln zł wobec wartości 924 mln zł na 31 grudnia 2018 roku.

Grupa PZU dokonuje przypisania strat z tytułu szoku objętego podstawowym kapitałowym wymogiem wypłacalności w sposób zgodny z udziałem modułów i podmodułów formuły standardowej w podstawowym kapitałowym wymogu wypłacalności. W okresie sprawozdawczym przyjęto, że 25% strat z tytułu ryzyka operacyjnego ma charakter kosztów uzyskania przychodów podatkowych.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Sekcja nie dotyczy Grupy PZU.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Sekcja nie dotyczy Grupy PZU.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W ciągu 2019 nie wystąpiły żadne przypadki naruszenia kapitałowego wymogu wypłacalności ani minimalnego wymogu kapitałowego Grupy PZU ani żadnej jednostki zależnej prowadzącej działalność ubezpieczeniową.

E.6. Wszelkie inne informacje

W środkach własnych Grupy PZU wyodrębniono środki własne spółek i grup kapitałowych należących do innych sektorów finansowych, do których zaliczono:

- środki własne Grupy Kapitałowej Pekao w wysokości 4 627 mln zł obliczone zgodnie z rozporządzeniem CRR z uwzględnieniem udziału procentowego Grupy PZU w kapitale Pekao. Zgodnie z zasadami sektorowymi banków kwotę 4 077 mln zł zaliczono do kategorii 1 środków własnych, a kwotę 550 mln zł do kategorii 2 środków własnych. Zobowiązania podporządkowane Grupy Kapitałowej Pekao o łącznej wartości 2 750 mln zł wyemitowano w latach 2017 – 2019 a ich okres zapadalności przypada na lata 2027 - 2033. Środki z emisji przeznaczono, po uzyskaniu zgody KNF, na podwyższenie funduszy uzupełniających Pekao, zgodnie z art. 127 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo Bankowe oraz art. 63 rozporządzenia CRR;
- środki własne Grupy Kapitałowej Alior Banku w wysokości 2 443 mln zł obliczone zgodnie z rozporządzeniem CRR z uwzględnieniem udziału procentowego Grupy PZU w kapitale Alior Banku oraz pomniejszone o wartość dłużnych papierów wartościowych stanowiących zobowiązanie podporządkowane Grupy Kapitałowej Alior Banku i znajdujących się w posiadaniu jednostek Grupy PZU. Wartość tych obligacji wyniosła na 31 grudnia 2019 roku 109 mln zł. Zgodnie z zasadami sektorowymi banków kwotę 2 015 mln zł zaliczono do kategorii 1 środków własnych, a kwotę 428 mln zł do kategorii 2 środków własnych. Zobowiązania podporządkowane Grupy Kapitałowej Alior Banku o łącznej wartości 1 342 mln zł wyemitowano w latach 2011 – 2017 a ich okres zapadalności przypada na lata 2021 – 2025. Środki z emisji długu podporządkowanego przeznaczono, po uzyskaniu zgody KNF, na podwyższenie funduszy uzupełniających Alior Banku, zgodnie z art. 127 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo Bankowe oraz art. 63 rozporządzenia CRR;
- środki własne TFI PZU SA w wysokości 197 mln zł zaliczone do kategorii 1 środków własnych;
- środki własne PTE PZU w wysokości 330 mln zł zaliczone do kategorii 1 środków własnych.

Środki własne jednostek powiązanych niekonsolidowanych metodą pełną w bilansie według zasad WII są składową rezerwy uzgodnieniowej prezentowanej w kategorii 1 środków własnych.

Zgodnie z art. 336 rozporządzenia delegowanego SCR Grupy PZU wyniósł 10 398 mln zł i składał się z następujących pozycji:

- kapitałowy wymóg wypłacalności obliczony na podstawie danych skonsolidowanych w wysokości 6 652 mln zł;
- proporcjonalny udział wymogów kapitałowych (w tym hipotetycznych) jednostek z innych sektorów finansowych w wysokości 3 728 mln zł (w tym 2 168 mln zł – Pekao, 1 260 mln zł – Alior Bank, 270 mln zł – TFI i 30 mln zł – PTE);
- wymóg dla jednostek powiązanych niekonsolidowanych metodą pełną w wysokości 18 mln zł.

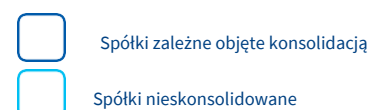
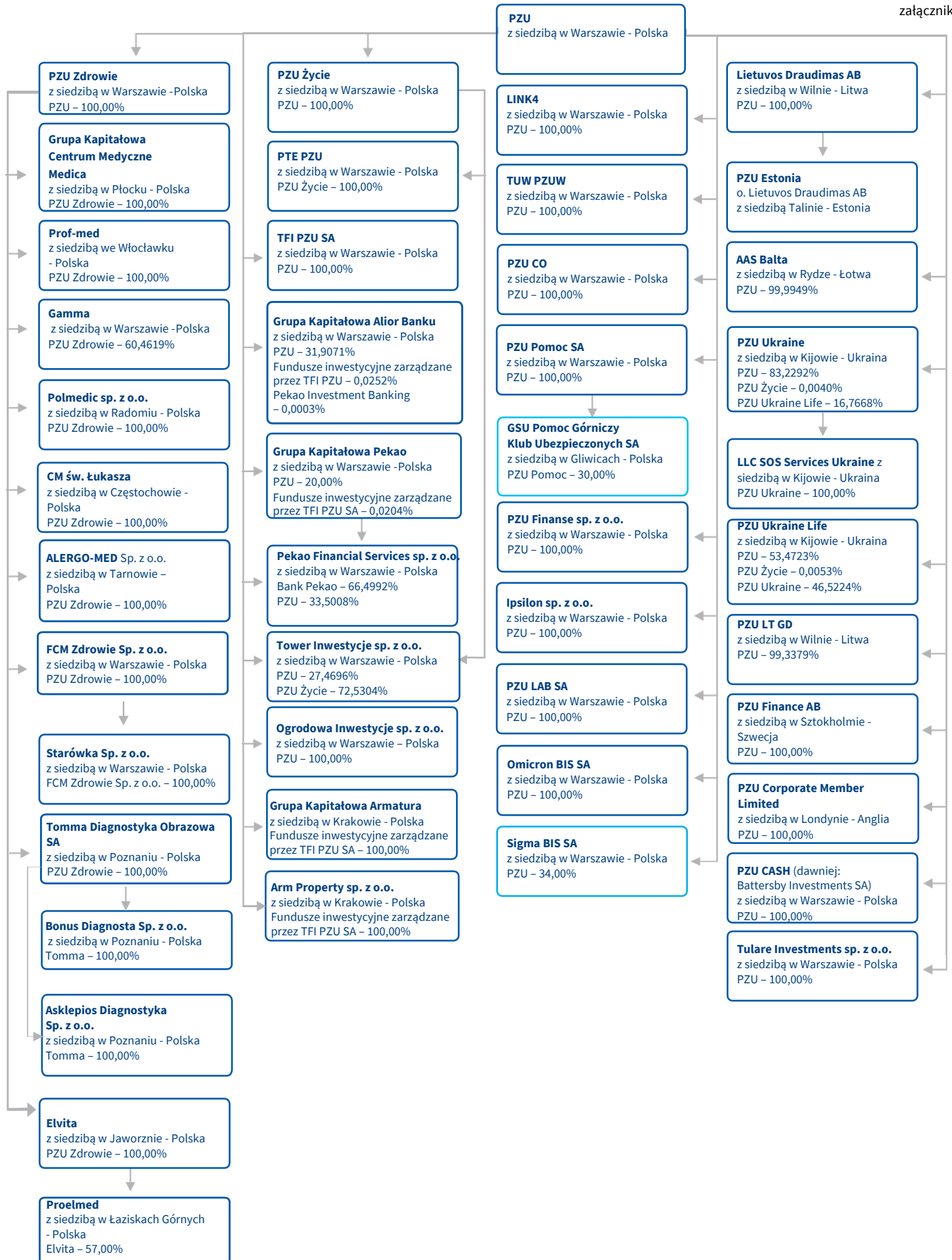
Spis załączników

- 1) Struktura Grupy PZU
- 2) Formularz S.32.01.22
- 3) Formularz S.05.01.02
- 4) Formularz S.05.02.01
- 5) Schemat organizacyjny
- 6) Formularz S.02.01.02
- 7) Formularz S.23.01.22
- 8) Formularz S.25.01.22

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Beata Kozłowska – Chyła	p. o. Prezesa Zarządu PZU (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU (podpis)
Ernest Bejda	Członek Zarządu PZU (podpis)
Adam Brzozowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
Marcin Eckert	Członek Zarządu PZU (podpis)
Elżbieta Häuser-Schöneich	Członek Zarządu PZU (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU (podpis)

Warszawa, dnia 28 maja 2020 roku

Nazwy spółek:

1. **AAS Balta** – Apdrošīnāšanas Akciju Sabiedrība Balta;
2. **Grupa Kapitałowa Centrum Medyczne Medica** – Centrum Medyczne Medica sp. z o.o. wraz z jednostką zależną Sanatorium Uzdrowiskowe „Krystynka” Sp. z o.o.;
3. **CM św. Łukasza** – Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.;
4. **Elvita** - Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.;
5. **Gamma** – Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.;
6. **Grupa Kapitałowa Alior Banku** – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi: Alior Services sp. z o.o., Alior Leasing sp. z o.o., Meritum Services ICB SA, Alior TFI SA, New Commerce Services sp. z o.o., Absource sp. z o.o., Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.; CORSHAM Sp. z o.o., RBL_VC Sp. z o.o. oraz jednostka stowarzyszona PayPo sp. z o.o.
7. **Grupa Kapitałowa Armatura** – Armatura Kraków SA wraz z jednostkami zależnymi: Aquaform SA, Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation, Aquaform Ukraine TOW, Aquaform Romania SRL, Morehome.pl sp. z o.o. w likwidacji;
8. **Grupa Kapitałowa Pekao** – Pekao wraz z jednostkami zależnymi: Pekao Bank Hipoteczny SA, Pekao Leasing sp. z o.o., Pekao Investment Banking SA, Pekao Faktoring sp. z o.o., Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA w likwidacji, Pekao TFI SA, Centrum Kart SA, Pekao Financial Services sp. z o.o., Pekao Direct sp. z o.o., Pekao Property SA w likwidacji, FPB – Media sp. z o.o. (w upadłości), Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji, Pekao Investment Management SA, Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o. oraz jednostka stowarzyszona CPF Management;
9. **Link4** – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA;
10. **Proelmed** – Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.;
11. **Prof-med** - Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.;
12. **PTE PZU** – Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA;
13. **PZU LT GD** - UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas;
14. **PZU CO** – PZU Centrum Operacji SA;
15. **PZU Ukraine** – PrJSC IC PZU Ukraine;
16. **PZU Ukraine Life** – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance;
17. **PZU Zdrowie** – PZU Zdrowie SA, w ramach PZU Zdrowie funkcjonuje 10 oddziałów: CM Nasze Zdrowie, CM Medicus, CM Cordis, CM Warszawa, CM Kraków, CM Poznań, CM Wrocław, Artimed, Revimed, CM Warszawa Chmielna;

Grupa Kapitałowa Powozecznego Zakładu Ubezpieczeń SA
31.12.2019
S.32.01.22
Podmioty w ramach grupy

Kraj	Kod identyfikacyjny podmiotu	Rodzaj kodu identyfikacyjnego podmiotu	Nazwa prawna podmiotu	Rodzaj podmiotu	Forma prawna	Kategoria (ubezpieczenia wzajemne/ubezpieczenia inne niż wzajemne)	Organy nadzoru	Kryteria wpływu						Włączenie w zakres nadzoru nad grupą		Obliczanie wypłacalności grupy
								% kapitału podstawowego	% wykorzystanego do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	% praw głosu	Inne kryteria	Poziom wpływ	Proporcjonalny udział wykorzystywany do obliczenia wypłacalności grupy	Tak/Nie	Data decyzji, jeżeli zastosowanie ma art. 214	
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240	LEI	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	2 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	spółka akcyjna	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Komisja Nadzoru Finansowego	0,00%	0,00%	0,00%			0,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	549300TNSHGUV2UX0005	LEI	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	1 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	spółka akcyjna	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Komisja Nadzoru Finansowego	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	2594000XGGIASU8W0021	LEI	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	2 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych	1 – Zakład ubezpieczeń wzajemnych	Komisja Nadzoru Finansowego	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	2594001JSECH6MFMV96	LEI	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	2 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	spółka akcyjna	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Komisja Nadzoru Finansowego	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
LITWA	259400LNAAVBAGSC732	LEI	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	1 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	uždaroji akcinės bendrovė	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Lietuvos Respublikos Centrinis Bankas	99,34%	100,00%	99,34%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
LITWA	529900SURJXJSY0039	LEI	Lietuvos Draudimas AB	2 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	akcinės bendrovė	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Lietuvos Respublikos Centrinis Bankas	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
ŁOTWA	25940034ZORH47GCP59	LEI	Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta	2 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	apdrošināšanas akciju sabiedrība	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Finanšu un kapitāla tirgus komisija (FKTK)	99,99%	100,00%	99,99%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
UKRAINA	QLPCKOOKVX32FUELX240UA00001	SC	PrJSC IC PZU Ukraine	2 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Private Joint-Stock Company Insurance Company	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Państwowa Komisja Regulacji Rynku Usług Finansowych	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	0,00%	1 – Objęte nadzorem		8 – Odliczenie z tytułu udziałów kapitałowych w związku z art. 229 dyrektywy 2009/138/WE
UKRAINA	QLPCKOOKVX32FUELX240UA00002	SC	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	1 – Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	Private Joint-Stock Company Insurance Company	2 – Zakład niebędący zakładem ubezpieczeń wzajemnych	Państwowa Komisja Regulacji Rynku Usług Finansowych	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	0,00%	1 – Objęte nadzorem		8 – Odliczenie z tytułu udziałów kapitałowych w związku z art. 229 dyrektywy 2009/138/WE
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00003	SC	PZU Zdrowie SA	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00014	SC	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00015	SC	Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa "PROF-MED" sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00016	SC	Sanatorium Uzdrowskie "Krystynka" sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			99,09%	100,00%	99,09%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00019	SC	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00020	SC	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			57,00%	100,00%	57,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00023	SC	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			60,46%	100,00%	60,46%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00025	SC	Polmedic sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00085	SC	Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00092	SC	Alergo-Med Tarnów sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00093	SC	FCM Zdrowie sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00094	SC	Starówka sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna

Kraj	Kod identyfikacyjny podmiotu	Rodzaj kodu identyfikacyjnego podmiotu	Nazwa prawna podmiotu	Rodzaj podmiotu	Forma prawna	Kategoria (ubezpieczenia wzajemne/ubezpieczenia inne niż wzajemne)	Organy nadzoru	Kryteria wpływu					Włączenie w zakres nadzoru nad grupą		Obliczanie wypłacalności grupy
								% kapitału podstawowego	% wykorzystanego do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	% praw głosu	Inne kryteria	Poziom wpływ	Proporcjonalny udział wykorzystywany do obliczenia wypłacalności grupy	Tak/Nie	Data decyzji, jeżeli zastosowanie art. 214
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0240	C0250	C0260
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00095	SC	Tomma Diagnostyka Obrazowa SA	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem	1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00096	SC	Asklepios Diagnostyka sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem	1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00097	SC	Bonus-Diagnosta sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem	1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	259400HQDOZWMJ103294	LEI	Alior Bank SA	8 – Instytucja kredytowa, firma inwestycyjna i instytucja finansowa	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	31,93%	100,00%	31,93%	Rozdrobnienie pozostałego akcjonariatu, analiza historycznych głosowań na WZ Alior Banku pozwalająca stwierdzić, że PZU będzie w stanie przegłosować proponowane przez siebie projekty uchwał, obecność osób powiązanych z PZU w Zarządzie i Radzie Nadzorczej Alior Banku	1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00072	SC	Alior Services sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00067	SC	Alior Leasing sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00068	SC	Meritum Services ICB SA	99 – inne	spółka akcyjna			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00069	SC	Alior Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	14 – Spółki zarządzające UCITS zdefiniowane w art. 1 pkt 54 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00070	SC	NewCommerce Services sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00071	SC	Absource sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00081	SC	Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00090	SC	Corsham sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00091	SC	RBL_VC sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			31,93%	100,00%	31,93%		1 – Wpływ dominujący	31,93%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00089	SC	PayPo sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			6,39%	20,00%	6,39%		2 – Wpływ znaczący	6,39%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	5493000LKS7B3UTF7H35	LEI	Bank Pekao SA	8 – Instytucja kredytowa, firma inwestycyjna i instytucja finansowa	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	20,02%	100,00%	20,02%	Rozdrobnienie pozostałego akcjonariatu, analiza historycznych głosowań na WZ Pekao pozwalająca stwierdzić, że PZU będzie w stanie przegłosować proponowane przez siebie projekty uchwał, obecność osób powiązanych z PZU w Zarządzie i Radzie Nadzorczej Pekao	1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	259400XMADFBWNS60M54	LEI	Pekao Bank Hipoteczny SA	8 – Instytucja kredytowa, firma inwestycyjna i instytucja finansowa	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	259400AAET9FC5CL2814	LEI	Pekao Leasing sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	2594007U1UD2WFTX3635	LEI	Pekao Investment Banking SA	99 – inne	spółka akcyjna			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	259400YLP3J2ZNOJG15	LEI	Pekao Faktoring sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	259400J6B1WW2AAFKA43	LEI	Pekao Powozeczne Towarzystwo Emerytalne SA w likwidacji	11 – Nieregulowany podmiot prowadzący działalność finansową zdefiniowany w art. 1 pkt 52 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	259400FFO2A3NDWGPW83	LEI	Centrum Kart SA	99 – inne	spółka akcyjna			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	25940077CMG4PILP298	LEI	Pekao Financial Services sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			46,81%	100,00%	46,81%		1 – Wpływ dominujący	46,81%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	259400U6AJMP6FKY9Q36	LEI	Pekao Direct sp. z o.o. (dawniej Centrum Bankowości Bezpośredniej sp. z o.o.)	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00075	SC	Pekao Property SA w likwidacji	99 – inne	spółka akcyjna			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00076	SC	FPB – Media sp. z o.o. w upadłości	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00077	SC	Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	2594004T9A1XU3MELU71	LEI	Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem	4 – Metoda 1: Przepisy branżowe

Kraj	Kod identyfikacyjny podmiotu	Rodzaj kodu identyfikacyjnego podmiotu	Nazwa prawna podmiotu	Rodzaj podmiotu	Forma prawna	Kategoria (ubezpieczenia wzajemne/ubezpieczenia inne niż wzajemne)	Organy nadzoru	Kryteria wpływu					Włączenie w zakres nadzoru nad grupą		Obliczanie wypłacalności grupy	
								% kapitału podstawowego	% wykorzystanego do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	% praw głosu	Inne kryteria	Poziom wpływu	Proporcjonalny udział wykorzystywany do obliczenia wypłacalności grupy	Tak/Nie	Data decyzji, jeżeli zastosowanie ma art. 214	Zastosowana metoda traktowania zakładu zgodnie z metodą 1
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
POLSKA	Z59400204BTNFD58BC69	LEI	Pekao Investment Management SA	99 – inne	spółka akcyjna			20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem		4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	Z594007WGSVD1L30E70	LEI	Pekao TFI SA	14 – Spółki zarządzające UCITS zdefiniowane w art. 1 pkt 54 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	20,02%	100,00%	20,02%		1 – Wpływ dominujący	20,02%	1 – Objęte nadzorem		4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
BRYTYJSKIE WYSPI DZIEWICZE	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00078	SC	CPF Management	99 – inne	incorporated			8,01%	40,00%	8,01%		2 – Wpływ znaczący	8,01%	1 – Objęte nadzorem		4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00004	SC	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	11 – Nieregulowany podmiot prowadzący działalność finansową zdefiniowany w art. 1 pkt 52 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00001	SC	PZU Centrum Operacji SA	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	5493004B1CR8KDREL11	LEI	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	14 – Spółki zarządzające UCITS zdefiniowane w art. 1 pkt 54 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna		Komisja Nadzoru Finansowego	100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		4 – Metoda 1: Przepisy branżowe
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00002	SC	PZU Pomoc SA	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
SZWECJA	QLPCKOOKVX32FUELX240SE00001	SC	PZU Finance AB (publ.)	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	aktiebolag			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00010	SC	PZU Finance sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00005	SC	Tower Inwestycje sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00006	SC	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		1 – Metoda 1: Konsolidacja pełna
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00030	SC	ARM Property sp. z o.o.	10 – Przedsiębiorstwo usług pomocniczych zdefiniowane w art. 1 pkt 53 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00007	SC	Ipsilon sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
WIELKA BRYTANIA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00084	SC	PZU Corporate Member Limited	99 – inne	limited			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00008	SC	PZU LAB SA	99 – inne	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00009	SC	Omicron Bis SA	99 – inne	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
UKRAINA	QLPCKOOKVX32FUELX240UA00003	SC	LLC SOS Services Ukraine	99 – inne	LLC			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	0,00%	1 – Objęte nadzorem		8 – Odliczenie z tytułu udziałów kapitałowych w związku z art. 229 dyrektywy 2009/138/WE
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00082	SC	PZU CASH SA (dawniej Battersby Investments SA)	99 – inne	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00083	SC	Tulare Investments sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00024	SC	Sigma BIS SA	99 – inne	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00013	SC	GSU Pomoc Górnicy Klub Ubezpieczonych SA	99 – inne	spółka akcyjna			30,00%	30,00%	30,00%		2 – Wpływ znaczący	30,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	Z59400R52THLS1WJTP08	LEI	Armatura Kraków SA	99 – inne	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00073	SC	Aquaform SA	99 – inne	spółka akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
NIEMCY	QLPCKOOKVX32FUELX240DE00001	SC	Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation	99 – inne	Gesellschaft mit beschränkter Haftung			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności

Kraj	Kod identyfikacyjny podmiotu	Rodzaj kodu identyfikacyjnego podmiotu	Nazwa prawna podmiotu	Rodzaj podmiotu	Forma prawna	Kategoria (ubezpieczenia wzajemne/ubezpieczenia inne niż wzajemne)	Organy nadzoru	Kryteria wpływu					Włączenie w zakres nadzoru nad grupą		Obliczanie wypłacalności grupy	
								% kapitału podstawowego	% wykorzystanego do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	% praw głosu	Inne kryteria	Poziom wpływ	Proporcjonalny udział wykorzystywany do obliczenia wypłacalności grupy	Tak/Nie	Data decyzji, jeżeli zastosowanie art. 214	Zastosowana metoda traktowania zakładu zgodnie z metodą 1
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
UKRAINA	QLPCKOOKVX32FUELX240UA00004	SC	Aquaform Ukraine TOW	99 – inne	TOW			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
RUMUNIA	QLPCKOOKVX32FUELX240RO00001	SC	Aquaform Romania SRL	99 – inne	Societate cu Răspundere Limitată			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00074	SC	Morehome.pl sp. z o.o. w likwidacji	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	549300DFZ7I56SQV8Z23	LEI	PZU SFIO Universum	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	549300EGYCJ7PH5Y8G23	LEI	PZU FIZ Dynamiczny w likwidacji	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	549300TOLL6L1KAAQ10	LEI	PZU FIZ Sektora Nieruchomości	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	549300T3VSSNN63GY54	LEI	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	549300W34JPGJYF8G192	LEI	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	549300F2FF8Q9Z81C08	LEI	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400UK6JGHY24X7T98	LEI	PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			66,47%	100,00%	66,47%		1 – Wpływ dominujący	71,91%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400B41JZ0W157G334	LEI	PZU FIZ Akcji Combo	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			74,61%	100,00%	74,61%		1 – Wpływ dominujący	74,61%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	25940095LU8UF64ZSS57	LEI	inPZU Inwestycji Ostrożnych	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			87,28%	100,00%	87,28%		1 – Wpływ dominujący	87,28%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400X5C3V2BQC5JE09	LEI	inPZU Obligacje Polskie	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			92,19%	100,00%	92,19%		1 – Wpływ dominujący	92,19%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400GQRRS9HFJ50608	LEI	inPZU Akcje Polskie	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			81,57%	100,00%	81,57%		1 – Wpływ dominujący	81,57%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400I7WW3R3QZM316	LEI	inPZU Akcje Rynków Rozwiniętych	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			92,56%	100,00%	92,56%		1 – Wpływ dominujący	92,56%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400H119L7VJGTQ86	LEI	inPZU Obligacje Rynków Rozwiniętych	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			48,49%	100,00%	48,49%		1 – Wpływ dominujący	48,49%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400TP50EWK1K81T71	LEI	inPZU Obligacje Rynków Wschodzących	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			93,03%	100,00%	93,03%		1 – Wpływ dominujący	93,03%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400FRZ21L66010Y45	LEI	inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcje Rynków Wschodzących	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400GQO0FNSBVFUP03	LEI	inPZU Goldman Sachs ActiveBeta Akcje Amerykańskich Dużych Spółek	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	259400V71AGOH951L750	LEI	inPZU Akcje CEEplus	99 – inne	przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		10 – Inna metoda
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00086	SC	EBP 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00031	SC	EBP 2 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00032	SC	PB10 sp. z o.o. w likwidacji	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00033	SC	PB10 sp. z o.o. SKA w likwidacji	99 – inne	spółka komandytowo-akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności

Kraj	Kod identyfikacyjny podmiotu	Rodzaj kodu identyfikacyjnego podmiotu	Nazwa prawna podmiotu	Rodzaj podmiotu	Forma prawna	Kategoria (ubezpieczenia wzajemne/ubezpieczenia inne niż wzajemne)	Organy nadzoru	Kryteria wpływu					Włączenie w zakres nadzoru nad grupą		Obliczenie	
								% kapitału podstawowego	% wykorzystanego do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	% praw głosu	Inne kryteria	Poziom wpływu	Proporcjonalny udział wykorzystywany do obliczenia wypłacalności grupy	Tak/Nie	Data decyzji, jeżeli zastosowanie ma art. 214	Zastosowana metoda traktowania zakładu zgodnie z metodą 1
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00034	SC	PH1 sp. z o.o. w likwidacji	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00035	SC	PH1 sp. z o.o. SKA w likwidacji	99 – inne	spółka komandytowo-akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00036	SC	PH20 sp. z o.o. w likwidacji	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00037	SC	PH20 sp. z o.o. SKA w likwidacji	99 – inne	spółka komandytowo-akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00038	SC	PH3 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00039	SC	PH3 sp. z o.o. SKA	99 – inne	spółka komandytowo-akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00040	SC	Portfel Alliance Silesia I Bis sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00041	SC	Portfel Alliance Silesia III sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00042	SC	Portfel Alliance Silesia IV sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00043	SC	Portfel Alliance Silesia V sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00044	SC	Portfel Alliance Silesia VII sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00045	SC	Portfel PB 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00046	SC	Portfel PB 2 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00047	SC	Portfel PH 2 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00048	SC	EBP 3 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00049	SC	Ogrody Lubicz sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00050	SC	Portfel PH 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00051	SC	Portfel PM 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00052	SC	3 PB 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00053	SC	3 PB 1 sp. z o.o. SKA	99 – inne	spółka komandytowo-akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00054	SC	Portfel 2 PH 5 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00055	SC	2 PB 1 sp. z o.o. SKA	99 – inne	spółka komandytowo-akcyjna			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00056	SC	2 PB 2 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00057	SC	2 PM 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności

Kraj	Kod identyfikacyjny podmiotu	Rodzaj kodu identyfikacyjnego podmiotu	Nazwa prawna podmiotu	Rodzaj podmiotu	Forma prawna	Kategoria (ubezpieczenia wzajemne/ubezpieczenia inne niż wzajemne)	Organy nadzoru	Kryteria wpływu					Włączenie w zakres nadzoru nad grupą		Obliczenie wypłacalności grupy	
								% kapitału podstawowego	% wykorzystanego do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	% praw głosu	Inne kryteria	Poziom wpływu	Proporcjonalny udział wykorzystywany do obliczenia wypłacalności grupy	Tak/Nie	Data decyzji, jeżeli zastosowanie ma art. 214	Zastosowana metoda traktowania zakładu zgodnie z metodą 1
								C0180	C0190	C0200						
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00058	SC	2 PM 2 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00059	SC	2 PM 3 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00060	SC	2 PM 4 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00061	SC	2 PM 5 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00062	SC	2 PB 1 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00063	SC	2 PB 3 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00064	SC	2 PB 4 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności
POLSKA	QLPCKOOKVX32FUELX240PL00065	SC	2 PB 5 sp. z o.o.	99 – inne	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością			100,00%	100,00%	100,00%		1 – Wpływ dominujący	100,00%	1 – Objęte nadzorem		3 – Metoda 1: Skorygowana metoda praw własności

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA

31-12-2018

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (w tys. zł)

	Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)												Linie biznesowe dla przyjętej reasekuracji nieproporcjonalnej				Ogółem
	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Zdrowie	Ofiara (wypadku)	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Nieruchomości	
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Składki przypisane																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	123 253	540 902	-	5 715 939	3 876 268	113 878	3 062 029	830 409	88 897	10 601	536 066	150 518				15 048 760
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	-	13 271	-	17 198	8 147	-	104 706	6 137	-	-	-	86 224				244 846
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	1 859	1 221	11 187	14 298
Udział zakładu reasekuracji	R0140	-	21 853	-	41 250	18 077	65 290	562 988	45 207	41 859	-	2 081	135 076	(93)	1 944	1 007	7 792
Netto	R0200	123 253	532 320	-	5 691 887	3 866 338	57 751	2 603 747	791 339	47 038	10 601	533 985	101 666	124	(85)	214	14 363 573
Składki zarobione																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	114 643	490 583	-	5 828 125	3 892 151	79 520	2 874 171	810 514	95 213	10 078	492 247	116 792				14 804 037
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	-	7 572	-	14 820	12 146	6 683	36 801	3 384	-	-	-	51 704				133 110
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	1 736	376	15 262
Udział zakładu reasekuracji	R0240	-	3 281	-	40 193	20 922	28 284	443 294	43 096	34 497	-	2 467	60 591	(38)	2 750	847	9 958
Netto	R0300	114 643	494 874	-	5 802 752	3 883 375	57 919	2 467 678	770 802	60 716	10 078	489 780	107 905	64	(1 014)	(471)	14 264 405
Odszkodowania i świadczenia																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	77 455	114 369	-	3 376 567	2 438 972	28 939	1 291 471	275 040	50 952	1 786	190 541	20 902				7 866 994
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	-	4 384	-	7 518	6 367	(670)	(14 522)	899	(23)	-	(5)	1 131				5 069
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	8 815	1 175	29 392
Udział zakładu reasekuracji	R0340	-	(49)	-	45 247	1 174	6 920	189 466	8 592	26 401	-	1 137	19 220	-	4 993	534	(16 064)
Netto	R0400	77 455	118 802	-	3 338 838	2 444 165	21 349	1 087 483	267 337	24 528	1 786	189 399	2 813	27	3 822	641	45 456
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	-	(17)	-	-	-	-	(44)	47	-	-	-	-	-	-	-	(14)
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udział zakładu reasekuracji	R0440	-	(17)	-	-	-	-	(44)	47	-	-	-	-	-	-	-	(14)
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty poniesione	R0550	30 168	209 900	-	1 894 338	1 088 437	19 473	957 341	314 390	36 971	4 353	169 217	76 892	71	8 899	212	4 815 673
Pozostałe koszty	R1200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28 585
Koszty ogółem	R1300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 844 258

	Linie biznesowe dla zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
	Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane z zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane z zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane									
Brutto	R1410	412 604	372 510	1 214 804	6 655 698	-	-	-	8 655 616
Udział zakładu reasekuracji	R1420	79	56	80	1 090	-	-	-	1 305
Netto	R1500	412 525	372 454	1 214 724	6 654 608	-	-	-	8 654 311
Składki zarobione									
Brutto	R1510	412 030	371 045	1 214 800	6 655 837	-	-	-	8 653 712
Udział zakładu reasekuracji	R1520	79	56	80	1 090	-	-	-	1 305
Netto	R1600	411 951	370 989	1 214 720	6 654 747	-	-	-	8 652 407
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R1610	10 373	356 913	1 072 517	4 555 732	-	312 110	-	6 307 645
Udział zakładu reasekuracji	R1620	-	50	-	-	-	12 575	-	24 502
Netto	R1700	10 373	356 863	1 072 517	4 555 732	-	299 535	-	6 283 143
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto	R1710	-	85 292	(395 162)	(154 627)	-	-	-	(464 497)
Udział zakładu reasekuracji	R1720	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-	85 292	(395 162)	(154 627)	-	-	-	(464 497)
Koszty poniesione	R1900	125 453	100 276	88 475	886 774	-	19 206	611	1 220 795
Pozostałe koszty	R2500	-	-	-	-	-	-	-	25 218
Koszty ogółem	R2600	-	-	-	-	-	-	-	1 246 013

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA

31-12-2019

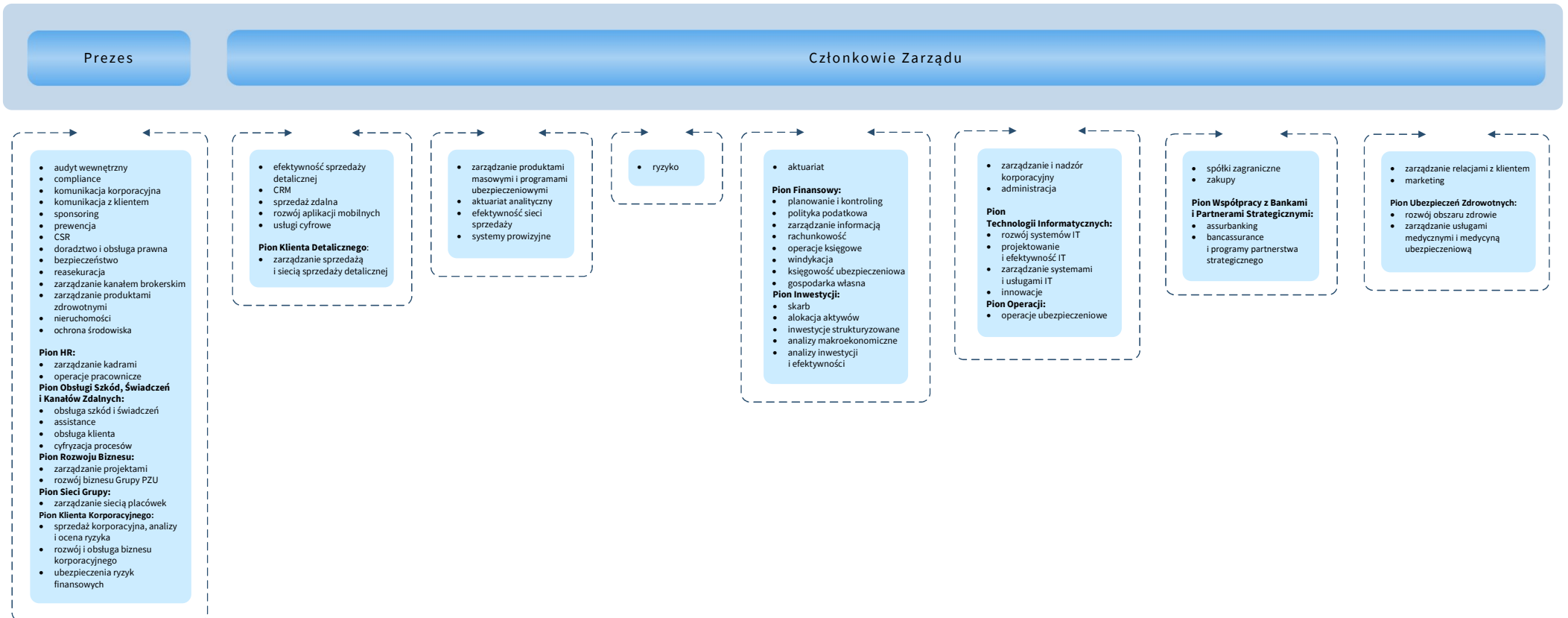
S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju (w tys. zł)

		Kraj siedziby		Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	
		R0010	POLSKA	LITWA					
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	
Składki przypisane									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	13 377 418	875 697	-	-	-	-	14 253 115	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	(5 007)	(2 988)	-	-	-	-	(7 995)	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	968	(5 485)	-	-	-	-	(4 517)	
Udział zakładu reasekuracji	R0140	694 607	19 901	-	-	-	-	714 508	
Netto	R0200	12 678 772	847 323	-	-	-	-	13 526 095	
Składki zarobione									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	13 196 780	844 862	-	-	-	-	14 041 642	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	32 125	(3 284)	-	-	-	-	28 841	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	(655)	(5 013)	-	-	-	-	(5 668)	
Udział zakładu reasekuracji	R0240	659 529	7 529	-	-	-	-	667 058	
Netto	R0300	12 568 721	829 036	-	-	-	-	13 397 757	
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	6 996 449	430 615	-	-	-	-	7 427 064	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	(2 800)	(22 511)	-	-	-	-	(25 311)	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	10 447	18 933	-	-	-	-	29 380	
Udział zakładu reasekuracji	R0340	405 200	6 528	-	-	-	-	411 728	
Netto	R0400	6 598 896	420 509	-	-	-	-	7 019 405	
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	(14)	-	-	-	-	-	(14)	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	-	-	-	-	-	-	-	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	-	-	-	-	-	-	-	
Udział zakładu reasekuracji	R0440	-	-	-	-	-	-	-	
Netto	R0500	(14)	-	-	-	-	-	(14)	
Koszty poniesione	R0550	4 229 899	292 449	-	-	-	-	4 522 348	
Pozostałe koszty	R1200							23 088	
Koszty ogółem	R1300							4 545 436	

		Kraj siedziby		Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C02010	
		R1400	POLSKA	LITWA					
		C022	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane									
Brutto	R1410	8 581 639	73 976	-	-	-	-	8 655 615	
Udział zakładu reasekuracji	R1420	1 125	181	-	-	-	-	1 306	
Netto	R1500	8 580 514	73 795	-	-	-	-	8 654 309	
Składki zarobione									
Brutto	R1510	8 579 736	73 976	-	-	-	-	8 653 712	
Udział zakładu reasekuracji	R1520	1 125	181	-	-	-	-	1 306	
Netto	R1600	8 578 611	73 795	-	-	-	-	8 652 406	
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R1610	6 265 736	30 361	-	-	-	-	6 296 097	
Udział zakładu reasekuracji	R1620	23 967	228	-	-	-	-	24 195	
Netto	R1700	6 241 769	30 133	-	-	-	-	6 271 902	
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto	R1710	(415 708)	(48 790)	-	-	-	-	(464 498)	
Udział zakładu reasekuracji	R1720	-	-	-	-	-	-	-	
Netto	R1800	(415 708)	(48 790)	-	-	-	-	(464 498)	
Koszty poniesione	R1900	1 198 750	21 562	-	-	-	-	1 220 312	
Pozostałe koszty	R2500							25 218	
Koszty ogółem	R2600							1 245 530	

Organizacja Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA		
31-12-2019		
S.02.01.02		
Pozycje bilansowe (w tys. zł)		
		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II C0010
Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	7 925
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	-
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 457 310
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	53 609 163
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	180 325
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	19 838 553
Akcje i udziały	R0100	12 809
Akcje i udziały – notowane	R0110	9 804
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	3 005
Dłużne papiery wartościowe	R0130	32 191 341
Obligacje państwowe	R0140	28 977 754
Obligacje korporacyjne	R0150	3 213 587
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	-
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	-
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	335 711
Instrumenty pochodne	R0190	56 512
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	993 912
Pozostałe lokaty	R0210	-
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	5 878 855
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	1 734 566
Pożyczki pod zastaw polis	R0240	-
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	2
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	1 734 564
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	217 229
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	64 403
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	69 628
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	(5 225)
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	153 068
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	(688)
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	153 756
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	(242)
Depozyty u cedentów	R0350	-
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	651 949
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	2 495
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	203 373
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	-
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	301 493
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	306 823
Aktywa ogółem	R0500	64 371 181
Zobowiązania		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	12 363 675
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	12 221 631
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	-
Najlepsze oszacowanie	R0540	11 399 554
Margines ryzyka	R0550	822 077
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	142 044
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	-
Najlepsze oszacowanie	R0580	133 619
Margines ryzyka	R0590	8 425
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	14 831 808
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	(80 630)
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	-
Najlepsze oszacowanie	R0630	(95 689)
Margines ryzyka	R0640	15 059
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	14 912 438
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	-
Najlepsze oszacowanie	R0670	13 199 234
Margines ryzyka	R0680	1 713 204
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	5 744 059
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	102 856
Najlepsze oszacowanie	R0710	5 623 051
Margines ryzyka	R0720	18 152
Zobowiązania warunkowe	R0740	-
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	164 355
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	27 735
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	-
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	3 050 206
Instrumenty pochodne	R0790	10 352
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	50
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	274 054
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	287 323
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	4 398
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	612 005
Zobowiązania podporządkowane	R0850	2 359 835
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	-
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	2 359 835
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	1 005 071
Zobowiązania ogółem	R0900	40 734 926
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	23 636 255

		Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 - ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA						
31-12-2019						
S.23.01.22						
Środki własne						
(w tys. zł)						
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innym sektorze finansowym						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	86 352	86 352	-	-	-
Niedostępny nieopłacony kapitał założycielski, do których opłacenia wezwano, na poziomie grupy	R0020	-	-	-	-	-
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	538 139	538 139	-	-	-
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	-	-	-	-	-
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	-	-	-	-	-
Niedostępne podporządkowane fundusze udziałowe w towarzystwie ubezpieczeń wzajemnych, na poziomie grupy	R0060	-	-	-	-	-
Fundusze nadwyżkowe	R0070	-	-	-	-	-
Niedostępne nadwyżki środków, na poziomie grupy	R0080	-	-	-	-	-
Akcje uprzywilejowane	R0090	-	-	-	-	-
Niedostępne akcje uprzywilejowane, na poziomie grupy	R0100	-	-	-	-	-
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	-	-	-	-	-
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi, na poziomie grupy	R0120	-	-	-	-	-
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	22 671 925	22 671 925	-	-	-
Zobowiązania podporządkowane	R0140	2 359 835	-	-	2 359 835	-
Niedostępne zobowiązania podporządkowane, na poziomie grupy	R0150	-	-	-	-	-
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	-	-	-	-	-
Kwota odpowiadająca wartości netto aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego niedostępnych na poziomie grupy	R0170	-	-	-	-	-
Pozostałe pozycje zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	-	-	-	-	-
Niedostępne środki własne związane z pozostałymi pozycjami środków własnych zatwierdzonymi przez organ nadzoru	R0190	-	-	-	-	-
Udziały mniejszościowe (jeżeli niezgłoszone jako część określonej pozycji środków własnych)	R0200	3 258	2 364	-	-	894
Niedostępne udziały mniejszościowe, na poziomie grupy	R0210	3 114	2 220	-	-	894
Środki własne z sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	-	-	-	-	-
Odliczenia						
Odliczenia z tytułu udziałów w innych przedsiębiorstwach finansowych, w tym w nieregulowanych jednostkach prowadzących działalność finansową	R0230	7 705 894	7 705 894	-	-	-
w tym odliczone zgodnie z art. 228 dyrektywy 2009/138/WE	R0240	-	-	-	-	-
Odliczenia z tytułu udziałów, w przypadku gdy informacje są niedostępne (art. 229)	R0250	80 146	80 146	-	-	-
Odliczenia z tytułu udziałów włączonych z zastosowaniem metody odliczeń i agregacji, w przypadku gdy zastosowano połączenie metod	R0260	-	-	-	-	-
Niedostępne pozycje środków własnych ogółem	R0270	3 114	2 220	-	-	894
Odliczenia ogółem	R0280	7 789 154	7 788 260	-	-	894
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	17 870 355	15 510 520	-	2 359 835	-
Uzupełniające środki własne						
Neoopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	-	-	-	-	-
Neoopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	-	-	-	-	-
Neoopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	-	-	-	-	-
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	-	-	-	-	-
Akredytywy i gwarancje zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	-	-	-	-	-
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	-	-	-	-	-
Dodatki wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	-	-	-	-	-
Dodatki wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	-	-	-	-	-
Niedostępne uzupełniające środki własne, na poziomie grupy	R0380	-	-	-	-	-
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	-	-	-	-	-
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	-	-	-	-	-
Środki własne innych instytucji sektora finansowego						
Instytucje kredytowe, firmy inwestycyjne, instytucje finansowe, zarządzające alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, instytucje finansowe	R0410	7 267 359	6 289 093	-	978 266	-
Instytucje pracowniczych programów emerytalnych	R0420	-	-	-	-	-
Nieregulowane jednostki prowadzące działalność finansową	R0430	329 699	329 699	-	-	-
Środki własne innych instytucji sektora finansowego ogółem	R0440	7 597 058	6 618 792	-	978 266	-
Środki własne z zastosowaniem metody odliczeń i agregacji jako jednej metody lub w połączeniu z metodą 1						
Zagregowane środki własne z zastosowaniem metody odliczeń i agregacji i połączenia metod	R0450	-	-	-	-	-
Zagregowane środki własne z zastosowaniem metody odliczeń i agregacji i połączenia metod, po odliczeniu transakcji wewnątrzgrupowych	R0460	-	-	-	-	-
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie skonsolidowanego SCR grupy (z wyłączeniem środków własnych innej instytucji sektora finansowego oraz z zakładów włączonych poprzez metode odliczeń i agregacji)	R0520	17 870 355	15 510 520	-	2 359 835	-
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie minimalnego skonsolidowanego SCR grupy	R0530	17 870 355	15 510 520	-	2 359 835	-
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie skonsolidowanego SCR grupy (z wyłączeniem środków własnych innej instytucji sektora finansowego oraz z zakładów włączonych poprzez metode odliczeń i agregacji)	R0560	17 870 355	15 510 520	-	2 359 835	-
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie minimalnego skonsolidowanego SCR grupy	R0570	16 284 552	15 510 520	-	774 032	-
Minimalny skonsolidowany SCR grupy	R0610	3 870 158	-	-	-	-
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do minimalnego skonsolidowanego SCR grupy	R0650	420,77%	-	-	-	-
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie SCR grupy (w tym środki własne z innej instytucji sektora finansowego oraz z zakładów włączonych poprzez metode odliczeń i agregacji)	R0660	25 467 413	22 129 312	-	3 338 101	-
SCR grupy	R0680	10 397 756	-	-	-	-
Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR grupy, w tym innych instytucji sektora finansowego i zakładów włączonych poprzez metode odliczeń i agregacji	R0690	244,93%	-	-	-	-
		C0060				
Rezerwa uzgodnieniowa						
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	23 636 255	-	-	-	-
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	7 997	-	-	-	-
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	328 585	-	-	-	-
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	627 749	-	-	-	-
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	-	-	-	-	-
Pozostałe niedostępne środki własne	R0750	-	-	-	-	-
Rezerwa uzgodnieniowa przed odliczeniem z tytułu udziałów w innej instytucji sektora finansowego	R0760	22 671 924	-	-	-	-
Oczekiwane zyski						
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	5 067 733	5 067 733	-	-	-
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	730 273	730 273	-	-	-
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Ogółem	R0790	5 798 006	5 798 006	-	-	-

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA

31-12-2019

S.25.01.22

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla grup stosujących formułę standardową

(w tys. zł)

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0010	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	3 221 094		-
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	361 285		-
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	2 554 549	-	-
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	252 646	-	-
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	4 032 032	-	-
Dywersyfikacja	R0060	(3 548 755)		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	-		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	6 872 851		

C0100

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności

Ryzyko operacyjne	R0130	752 719
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	-
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	(973 515)
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	-
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	6 652 055
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	-
Kapitałowy wymóg wypłacalności dla zakładów stosujących metodę skonsolidowaną	R0220	10 397 757
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	-
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	-
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	-
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	-
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	-
Minimalny skonsolidowany kapitałowy wymóg wypłacalności grupy	R0470	3 870 158
Informacje na temat innych podmiotów		
Wymóg kapitałowy dla innych sektorów finansowych (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe)	R0500	3 728 482
Wymóg kapitałowy dla innych sektorów finansowych (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – instytucji kredytowych, firm inwestycyjnych i instytucji finansowych, zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz spółek zarządzających UCITS	R0510	3 458 397
Wymóg kapitałowy dla innych sektorów finansowych (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – instytucje pracowniczych programów emerytalnych	R0520	-
Wymóg kapitałowy dla innych sektorów finansowych (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – wymóg kapitałowy dla nieregulowanych jednostek prowadzących działalność finansową	R0530	270 085
Wymóg kapitałowy dla wymogów dotyczących niekontrolowanych udziałów	R0540	-
Wymóg kapitałowy dla pozostałych zakładów	R0550	17 220
Ogólne SCR		
SCR dla zakładów włączonych poprzez metodę odliczeń i agregacji	R0560	-
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0570	10 397 757